

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126

Inseratni oddelk: Ljubljana, Seien-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17 749.

JUTR

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za inozemstvo 50 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126, Maribor,
Grajski trg št. 1, telefon št. 2455
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Radio v službi naroda

Ljubljanski radio je v petek zvečer sporočil svojim poslušalcem, da je bilo v Beogradu posvetovanje zastopnikov vseh treh radijskih oddajnih držav in da so razpravljali o programskem sodelovanju ter posebej še o organizaciji nacionalne ure. Poslušalci so vzeli to sporočilo z zadoščenjem na znanje, ker je že res zadnji čas, da začnejo radijske postaje v Jugoslaviji v večji meri izvrševati tisto nalogo, ki jim v veliki meri pripada pri vzgoji in prosveti naroda.

Kakor še mnogo drugih velikih pridobitev, ki jih je prinesel razvoj moderne tehnike, smo Jugoslovenci doslej tudi radio izkoriščali le z najskromnejšimi sredstvi. Medtem ko drugod po modernih državah služi ta čudovita iznajdba v zavidanji vredni izpolnitvi kot najpreprostejši in najbolj udomačeni učitelj, informator, svetovalec posredovalec besede in glasbe, je pri nas radio še vedno le preveč stvar zasebnega gospodarstva. Človek ima nehoti vtis, da se lastniki radijskih postaj zanašajo na to, da jim bodo ljudje plačevali naročnino ne glede na to, kakšen program oddajajo, ker imajo radijske aparate predvsem za poslušanje tujih ostaj.

Toda to je posvema napaka: z narodnega in državnega stališča škodljivo in nezdružljivo stališče. Vse stremenje domaćih oddajnih postaj bi moralo iti v smeri, da privlečejo poslušalce čim bolj nase ter jih čim bolj zadovoljijo, tako da ne bodo toliko lovili tujih oddaj. Le potem bo radio pri nas izpolnjeval svoje državne in narodne dolžnosti.

Odkar je nova vojna v nezasišani mori razodela propagandno moč radio v službi svetovne politike in nacionalne vzgoje, je res tudi naša državna uprava začela posvečati radiu večjo pozornost in že so izdelani načrti, da bo tudi radiofonija v Jugoslaviji postala močan instrument, ki bo v širokem državnem okviru z zadostno energijo klovotov in moralnih sil sodelujočih izvrševala svojo službo, kakor je treba. Na evropsko stopnjo bosta ojačeni oddajni postaji v Beogradu in Zagrebu, ljubljanska postaja pa ostala bo v znatni meri izpopolnjena. Maribor dobi relikvo postajo, v načrtu so pomožne postaje v večjih pokrajinskih središčih, kakor v Skopju, Sarajevu in Subotici. Toda ta tehnična izpopolnitev ne ostala brez haska, če ne bo zvezana tudi z duhovno okrepitvijo. Izdatki za povečanje sedanjih in za postavitev novih oddajnih postaj bodo ostali brezplodni, če radio ne bo posvečal zadostne pažnje okrepitvi državne in nacionalne zavesti poslušalcev.

Poročila, da so zastopniki vseh treh radijskih postaj na posvetu v Beogradu še prav posebno proučevali preureditve nacionalne ure, vzbujajo poleg zadoščenja in upanja na boljše čase, tudi trpe knasmešek. Spominjamo se karikaturne v humorističnem listu: poslušalec hiti kakor brez uma zapret radio, ki je pravkar napovedal pričetek nacionalne ure. Ne gre oporekati, da se je zvrstila v nacionalni uri obilica odličnih mož, ki narodu vedo res kaj povedati. Toda kakor ostali radijski spored, če hoče biti vedno zanimiv in privlačen, ne trpi šablone, tako že prav posebno nacionalna ura — pogostokrat brez naznanila predavateljevega imena in naslova njegovega predavanja — ni mogla ostati privlačna, kar je ogromna narodna škoda. Želimo zatojare prav kmalu zvedeti, kako bo nacionalna ura po beograjskem posvetu preosnovana.

Naglasimo pa lahko ob tej priliki, da je beograjski radio že dostojno ubral prava pota, saj se dan za dnem prizadeva, da nudi svojim poslušalcem poleg prijetne zabave v narodnem duhu tudi mnogo nacionalne vzgoje. S spomini na glasnike in pobornike jugoslovanske svobode in bratstva, na večno slavne borbe in zmage, na čase trpljenja in ponižanja, na vse ono, kar je srbskemu človeku sveto in drago, s pesmi, ure, recitacij, z zvočnimi prikazi posameznih pokrajin in plemenskih skupin, z uvedbo odličnih koncertov za našo ljudsko vojsko, — z vsem tem je znal beograjski radio po vsej državi navezati nase mnogo poslušalcev in jih bo pritegnil nedvomno še mnogo več, ko bo izpolnjen, kakor se spodobi za osrednjo ustanovo v državi.

A pri nas? Kaj je za probujo naroda storila ljubljanska radijska postaja, odkar je zaviral po Evropi vojni vrvež, kakršnega svet ne pozna? Preskromna so pri jutrnjem pozdravu opozorila, naj bomo narod poštenjaki, naj bomo narod vrlih mož... Nacionalna vzgoja, ki zlasti pritiče ljubljanskemu radiu na tako idealno zaokroženem prostoru, kakršnega predstavlja domovina Slovencev, ne more biti odmevana na zasilno slovensko uro ne s presplošno nacionalno uro. Ali naj morda smatramo za nacionalno vzgojo takšno ponofotovanja po slovenskih pokrajinah, kakršno smo morali poslušati ravno večer pred lanskim prvim decembrom, ko oddaja zvočne slike ni bila nič drugega kakor romanje od krčme do zidanice in od zidanice snet do prve bližnje krčme... Ali na naj morda imamo za narodno vzgojno predavanje, ki smo ga morali prebavljati pretekli petek zvečer, tri

Jutri Rooseveltovo ustoličenje

Roosevelt bo v ponedeljek po slovesnem ustoličenju za prezidenta Zedinjenih držav uradno prevzel vodstvo državnih poslov — Razprava o pomeči Angliji v zunanje političnem odboru odgodena do torka

Washington, 18. jan. s. (Columbia BS.). V ponedeljek dne 20. t. m. ob polnoči bo predsednik Roosevelt slovesno ustoličen za predsednika Zedinjenih držav. Ze sedaj se vrše osorne priprave za ustoličenje. Cenijo, da je samo danes prispelo v Washington 250.000 do 400.000 oseb, ki žele videti slavnostni srevd in vojaško parado pri ustoličenju. Jutri pričakujejo prihoda na milijon h množce in bo vozilo v Washington 70 posebnih vlakov. Napovedan je prihod suverenov vseh ameriških držav ter drugih dostojanstvenikov. 1500 rezervnih policajcev bo vzdrževalo red ter so britežni policajo iz mnogih okoliških mest. Vremenski strokovnjaki napovedujejo do bo vreme ob slovesnosti ugodno, toda mrzlo.

Predsednik Roosevelt bo imel ob priliki ustoličenja govor, ki ga bodo prenašale vse ameriške radijske postaje. O vsebini govora ni bilo mogoče dčiti še nobenih podatkov. Vojaške parade ki bo sledila slovesnemu ustoličenju, se bodo udeležile vse tri vrste orožja: kopna vojska, mornariški oddelki in letalstvo. 300 letal bo preletelo Pensilvanija Avenue, po kateri se bo pomikala parada. Ves diplomatski zbor bo v posebni loži prisostvoval slovesnosti. Poleg predsednika Roosevelta bo na čestni tribini navzoči tudi njegova 87letna mati in njegova soprota. Tudi mati novega podpredsednika Zedinjenih držav, Wallacea bo navzoča pri ustoličenju.

V torek zasliševanje osebnosti opozicije

Washington, 18. jan. s. (Columbia BS.). Z današnjim zasliševanjem predsednika odbora za narodno obrambo Knudsen bo zunanje politični odbor reprezentativne zbornice končal zasliševanje uradnih osebnosti v zvezi z zakonskim osnutkom o rosojanju vojnega materiala Angliji in demokratskim državam. Po današnji seji bo zaradi ustoličenja predsednika Roosevelta zasedanje zunanje političnega odbora odloženo do torka. Tedaj bodo pred odborom zaslišane osebnosti, ki jih je predlagala opozicija, med drugimi tudi bivši veleposlanik v Londonu Kennedy.

Washington, 18. jan. s. (Ass. Press.). Pred zunanje političnim odborom reprezentativne zbornice je postal danes izjavo k Rooseveltovemu zakonskemu osnutku glede poročitve vojnega materiala Angliji, predsednik ameriškega nacionalnega obrambnega odbora Knudsen. Kakor vsi člani vlade, se je tudi Knudsen brezpogovorno izrazil za odobritev zakonskega osnutka v interesu ameriške varnosti.

Bivši republikanski predsedniški kandidat Wendell Willkie je sporočil, da ne bo morel nastopiti pred odborom, ker bo že prihodnje sredo odpotoval v Anglijo. Zvedelo se je, da bo po naročilu predsednika Roosevelta dal zunanji minister Hull Willkie pred odhodom vse informacije o ameriški zunanji politiki in o položaju v Evropi.

Izolacionistični senator Wheeler je danes izjavil, da ima zanesljive informacije, da hoče Churchill prisiliti Zedinjene države, da bi napovedale osim velesilam vojno. Vprašan o tem na konferenci tiska, je izjavil zunanji minister Hull, da nima prav nobenih podatkov, ki bi potrjevali Wheelerjeve podatke.

Rooseveltova pojasnila

Washington, 18. jan. t. (AR). Na večeršnji tiskovni konferenci je bilo Rooseveltu med drugim zastavljeno tudi vprašanje, ali so trčne informacije lista »Washington Post«, da namerava Roosevelt v dnu primeru kupiti tudi angleško mornarico, Roosevelt je odvrnil, da nima niti namere odstopiti ameriške mornarice Angliji, niti nima načta kakuna angleške mornarice za ameriške potrebe. Predloženi zakonski načrt ga seveda k marsičemu ne obavezuje, kar ne namerava storiti. Na nadaljnja vprašanja, zakaj vsobite potem z konsolidiranim direktiva poblastitja na kakun angleške mornarice, je Roosevelt odvrnil, da je bil to pač »prevrednostni ukrep«, ker pač nihče ne more gledati v bodočnost.

Na razna vprašanja, tična se bivšega ameriškega poslanika v Londonu Kennedy-

ure prei, preden je ljubljanski radio sporočil, da bo nacionalna vzgoja nših radijskih postaj preurejena! Bila je ženska ura. Na tsoče vprašanj se dandanes bridko vhađa v mestno in kmečko gospodinjstvo. Namesto razprave o njih pa smo poslušali tisto staro obrabljeno laino o »slabem« slovenskem tisku, sproženo iz malenkostnih konkurenčnih razlogov. V dobi, ki vojne po strmitvi vseh narodovih sil, v dobi, ko se zlasti dnevni tisk vse drugače k-kor preneka-ter besednik pred mikrofonom zave-đa, kolikšna je potreba narodne vzgo-bove, se v blaženi Sloveniji še venomer vleče iara kača o nekakšnem pohujšljivi-tem tisku.

Tako radio ne služi narodu, a tudi ne sebi. Naj bi narovedane tehnične in programske izpolnitve prinesle tudi višjo, mnogo višjo stopnjo naših radijskih oddaj, posebno še ljubljanske!

ja, je Roosevelt odklonil direktne odgovore, pač pa je predstavnik tiska posvaril, naj se ne spuščajo v nikake prezdne napovedi. Demantiral je vest lista »New York Times Herald Tribune«, da je za bodočega veleposlanika v Londonu izbran Winant. Izjavil je, da je trenutno sam tako zaposlen s sestavljanjem svojega velikega nastopnega govora, da se ni mogel popolnoma posvetiti vprašanju imenovanja novega ameriškega poslanika v Londonu.

New York, 18. jan. j. (Reuter.) Današnji ameriški jutrnji listi objavljajo z velikim naslovom sročni govor angleškega ministrskega predsednika Churchilla v Glasgou. Iz slednjega zlasti potrjuje Churchillovo zatrditev, da Velika Britanija ne potrebuje ameriških armad, pač pa ameriškega orožja, brodovja in letal. »New York Times« in »New York Daily News« potrjuje, da je Churchill s tem sam zavrnil trditve ameriških izolacionistov, češ da le končni namen vse sedanje borbe Anglije za ameriško pomoč ta, da bi Amerika spet poslala ekspedicijsko vojsko v Evropo. Listi so mnenja, da je navzočnost Rooseveltovega posebnega odposlanca Hopkinsa dal Churchillovemu govoru še prav posebno tehtnost.

Mogočen odmev Knoxovega govora

Washington, 18. jan. t. (AR). Včerajšnji govor ameriškega zunanega ministra Knoxa pred zunanje političnim odborom reprezentativne zbornice smatrajo v ameriških krogih kot doletel največji pri-

spevek k razjasnitvi stališča Zedinjenih držav do evropskega spora. Narčala so, da je osnovna misel Knoxovih izjavljanih naslednja: Ako nečelo Zedinjene države tvežati nevarnosti, da se bo v Južni Ameriki utrčila kakšna tuja vojaška sila, potem morajo zdaj prenehati, da bi bila strta pomočna moč Velike Britanije. Ako bo Anglija poražena, potle bo Amerika orav gotovo napadena.

Po govoru so bila mornariškemu ministru stavljena razna vprašanja. Poslonec Fish je na primer vprašal ministra Knoxa, ali bi se on protivil taki izpremembi predložene zakonskega osnutka o ameriški pomoči Veliki Britaniji, ki bi vzela predsedniku Rooseveltu polnomočje, da bi se mogel poslužiti ameriške mornarice za organizacijo spremstva v angleških konvojih preko Atlantika. Knox je odvrnil, da bi moral vsekakor na tootiti proti temu, da bi se prezidentu kaor koli vezle roke, dokler ne bo prvem jasno kakšnem položaju bodo morale Zedinjene ameriške države slediti, nevedati iz oči v oči. Knox je nato še pripomnil, da je trdno prepričan, da bo v tej vojni trdnost zmaga Velika Britanija in sicer z razsloim Nemčije v frontnem zaledju. Glede možnosti, da bi morala Velika Britanija slediti zmagači t d na ta način, da bi sama prišla ofenzivno na evropski celini, je Knox odvrnil, da v tako angleško zmago ne veruje. Je pa prepričan, da Nemci najbrž ne bi s takim mirom pronašli udarcev kakor jih prenašajo od Angliji, ko se poč za poč siovo bombardirajo angleška mesta.

Akcija za izpremembo zakonskega načrta

New York, 18. jan. j. (DNB.) Washingtonski sodružnik agencije »International News Service Neal« poroča, da se trenutno v gotovih krogih reprezentativne zbornice trudi dojeti izpremembo Rooseveltovega zakonskega osnutka o ameriški pomoči Veliki Britaniji v tem smislu, da predsedniku ne bi bilo dovoljeno izročati ameriškega vojnega materiala Angliji ali kakik angleški za ezni iz brez prejšnjega pristanka morda njih osebnosti ameriške vojske in mornarice. Za to izpremembo se zavemajo zati demokratski poslanec Winslow, predstojnik mornariškega odbora reprezentativne zbornice in predstojnik vojnega odbora zbornice demokratski poslanec Mav. Kmalu teh dveh poslancev zarovarja mnenje, da je taka izprememba zakonskega osnutka potrebna zaradi tega, da bi bila pomagal osebna ne bi morda mordaletnih vojaških in mornariških krovov prisostovali, dokazujot, da Zedinjene države za svojo obrambo morda ne potrebujejo dočela, a številna letal, lahki orožja od snobakršnega koli drugega vojnega materiala.

Neve ameriške opozicije

Washington, 18. jan. t. (Ass. Press.) Ameriški zunanji minister Cordell Hull je sporočil, da je bil med Zedinjenimi državami in Veliko Britanijo dosežen dokončni sporazum o ureitvi ameriške vojske in mornarice bane na otoču Sv. Luciji v Karibskem morju.

Sestanek Hitler - Mussolini?

Sestanek naj bi bil na Brennerju v zvezi z mednarodnim položajem

New York, 18. jan. s. (Columbia B. S.). Iz več balkanskih prestolnic so danes prispel vesti, da se bosta te dni baje ponovno sestala Hitler in Mussolini. O namenih sestanka je slišati razna ugibanja. Eno mnenje je, da gre za določitev večje nemške vojaške pomoči Italiji, ali pa tudi za pripravo nemških vojaških operacij v Afriki. Druga možnost naj bi bila nemški pritisk na Grčijo, da sklene mir z Italijo. Ta pritisk naj bi bil izveden s pomočjo nemškega vojaštva v Rumuniji. Končno se zopet govori tudi o možnosti, da gre za sklepe o usodi francoske voje mornarice.

Bern, 18. jan. n. (CBS) Italijanski ministriški predsednik Mussolini bi se moral jutri udeležiti posebne svečanosti italijanskih kmetovalcev. Ob tej priliki bodo razdeljene nagrade onim, ki so v posameznih kmetijskih panogah dosegli v preteklem letu najboljše uspehe. Danes pa so odpravili Mussolinijevo prisostvovanje tej svečanosti. Ta okoliščina je do neke mere potrdila govorice, ki so se širile v diplomatskih krogih, ki so se širile v diplo-

matskih krogih v Rimu že vse poslednje dni, da sta se namreč Mussolini in Hitler odločila za sestanek. Do sestanka naj bi prišlo brkone že jutri na Brennerju.

O razgovorih, ki naj bi jih imela oba vodilna državnika osi, krožijo različne verzije. Predvsem naj bi govorila o nadaljnjem razvoju vojne v Sredozemlju. Odločila naj bi se za to, ali naj bi Nemčija prisločila Italiji na pomoč z novimi vojnimi silami, ki bi jih poslala v Italijo, ali naj bi prisilila na Grčijo in Anglijo preko vzhodnega dela Balkana, ali pa naj bi se nemški pritisk proti jugu vendarle usmeril preko Francije na zapadni del Sredozemskega morja.

Rim, 18. jan. p. Tu se uporno širijo glasovi, da bosta državni osi v najkrajšem času izdali zelo dalekosežne sklepe kot uvid v velike dogodke, o katerih pa ni mogoče izvedeti še nič konkretnega. Vršijo se velike priprave, kakor so bile doslej običajne pred vsakim večjim udarom držav osi. Napovedujejo, da bo prišlo februarja ali naj-

kasneje v začetku marca do silno važnih in dalekosežnih dogodkov.

Nemčija za likvidacijo vojne z Grčijo

New York, 18. jan. p. Iz dobro poučenih virov se doznava, da je pričela Nemčija z novo diplomatsko aktivnostjo na Balkanu. Tokrat je nemška diplomatska akcija osredotočena na Atene. Gre za prizadevanje Nemčije, da bi se italijansko-grški konflikt čimprej likvidiral in ustavile sovražnosti. Čeravno nemški uradni krogi izjavljajo, da jim o tem ni nič znanega, poročila dopisnik »Associated Press«, da bo prišlo najbrže že jutri v zvezi s to akcijo do sestanka med Hitlerjem in Mussolinijem.

Sofija, 18. jan. n. (CBS). V tukajšnjih diplomatskih krogih se zatrjuje, da so se že pričela nemško-grška diplomatska pogajanja, ki naj bi dovedla do prekinitve italijansko-grške vojne. V Berlinu je bila danes ta vest demantirana.

Napetost v Vichyju

Že v kratkem je pričakovati odločitev, ki bodo obeleževale bojoče smernice francoske politike

Vichy, 18. jan. p. Kriza vlade, ki traja že več dni, se približuje končni rešitvi. Odločitev, ki bodo obeleževale smer francoske politike v prihodnji periodi državnega življenja, bodo izdane te dni. V Vichyju vlada velika nervoznost zaradi negotovosti glede rešitve, ki jo pripravljajo maršal Petain s svojimi najbližjimi sodružniki.

Danes so se razširile vesti, da je zastopnik Nemčije v Parizu poslanik Abetz sporočil francoski vladi nove nemške predloge. Kolikor se je moglo zvedeti, so ti predlogi v tesni zvezi s prenosom nemške voje aktivnosti na Sredozemsko morje. Po vseh znakih se pripravlja velika ofenziva proti vsem angleškim oporiščem v Sredozemskem bazenu. Ker so italijanska oporišča pretresna za tako širokopotezno akcijo, se ponovno postavila vprašanja: prepuštile francoskih pomorskih oporišč.

Kakor se zatrjuje v poučenih krogih v Vichyju, Laval zagovarja te nemške predloge, medtem ko se jim Petain s svojo ožjo okolico še vedno protivi. Toda ne glede na prenosno vlado mora vsekakor že prihodnji teden priti do odločitve. Dramatična situacija v Vichyju je s tem dosegla vrhunec. Nemčija je postavila svoje predloge v tako kategorični obliki, da se jim vichyjska vlada ne bo mogla več izogniti z zavlačevanjem. Značilno je, da je začel francoski tisk v zasedenem delu Francije, očitno po višjem nalogu, ostro kritizirati vichyjsko vlado, češ da se proti sodelovanju z Nemčijo. Tudi radjke p-staje, ki so pod nemško kontrolo, so davi opozarjale politične osebnosti v Vichyju, naj ne onemogočajo temušga sodelovanja z Nemčijo, ker Francija ne bo imela nobene koristi, če bo odklonila predloge, ki jih je stavl nemški poblaščenec poslanik Abetz.

Berlin, 18. jan. p. Predstavnik zunanje-ge ministretva je na današnji konferenci

Zanimanje Turčije za nemške načrte

Turki budno spremljajo kretanje nemških čet v Rumuniji in ob rumunsko-bolgarski meji

Carigrad, 18. jan. j. (AFI). Geraud Jouve, posebni dopisnik agencije AFI v Carigradu naglašja, da vlada v vsej turški javnosti silno zanimanje za nadaljnje nemške načrte na balkanskem polotoku, posebno pa za kretanje nemških čet v Rumuniji ter za navzočnost nemških čet v bližini rumunsko-bolgarske meje. Ta interes se zrcali tako v oficijoznih oddajah ankarske radijske postaje, kakor tudi v pisanju turškega tiska. Turški listi obširno razpravljajo o nemških vojaških kontingentih v Rumuniji ter splošno izražajo sodbu, da bo Nemčiji najbrže že v kratkem uspelo pridobiti Bolgarijo za pristop k novemu redu v Evropi, s čimer bi si Nemčija odprla pot za prehod svojih čet v smeri proti Grčiji. Po mnenju turških listov si Nemčija prizadeva omehčati Bolgarijo z lastnimi sredstvi, kakor tudi s pomočjo Sovjetske unije. Toda, naj se zgodi v Bolgariji kakoli, posvetovanja vojaških vodstev Turčije in Velike Britanije v Ankari, nedavno inspekcijako potovanje izmeta lnenija v

dvolično vlogo in da dela z vsemi silami na to, da ne bi prišlo do sporazuma med Nemčijo in Francijo.

Vichy, 18. jan. p. V tukajšnjih obveščenih krogih so se nocoj razširile vesti, da bo francoska vladna kriza rešena na ta način, da bo maršal Petain odbral položaj šefa države. Flandin bo imenovan za ministrskega predsednika. Laval pa bi prevzel zunanje ministristvo. Taka rešitev vladne krize bi bila na nemški strani zelo dobro sprejeta, ker so prepričani, da bi v tem primeru prišlo do najtesnejše sodelovanja med Francijo in Nemčijo.

Tracijo, kakor tudi podaljšanje vojaške službe v Turčiji dovolj jasno dokazujejo, da noben pritisk Turčiji nima izgledov za uspeh.

List »Akşam« se bavi v daljšem članku s analizo posledic, ki bi ji jih utegnil imeti morebitni nemški prehod preko Bolgarije. Po mnenju lista bi vsak tak poskus končno moral naleteti na opozicijo turških interesov, ker ni mogoče razumeti, da bi se Turčija otrsela bojazni zaradi nevarnosti nemške bližine ob Bosporu in Dardanolah.

Nemški poslanik pri Filovu in Popovu

Sofija, 18. jan. j. (United Press). Nemški poslanik pri bolgarski vladi Richthofen je imel včeraj ponovne razgovore najprej s bolgarskim predsednikom vlade Filovom ter nato z zunanjim ministrom Popovom. O razgovorih ni bilo doslej objavljeno nikako uradno poročilo.

LUKA SWANSEA — NOVI CILJ

**V noči na soboto so si nemški bombniki izbrali za glavni cilj
pristanišče Swansea v Bristolskem zalivu**

London, 18. jan. j. (Ass. Press.) Kakor pravi današnje poročilo angleškega letalskega ministrstva in ministrstva za naravno varnost, so bili nemški letalski napadi preteklo noč v glavnem usmerjeni proti južnemu delu Walesa ter je bilo najhujše bombardirano mesto Swansea v Bristolskem zalivu. Ze zgodaj zvečer so prileteli nad mesto močne skupine angleških bombnikov, ki so pričele metati na luko in mesto težke tovorne zaletalnice in ruskih bomb. V pristanišču so na več mestih izbruhili veliki požari v skladiščih, gasilstvo je takoj pričelo z reševalnimi akcijami, toda zaradi razseznosti požarov je uspelo oženj v pristanišču omejit. Še danes dopoldne. Tudi rušine bombe so v luki povzročile znatno škodo. V samem mestu je bilo zanejenih mnogo požarov na trgovskih in stanovanjskih zgradbah, ki pa so bili naglo omejeni. Rušine bombe so hudo poškodovale vrsto stanovanjskih zgradb, pri čemer je bilo večje število ljudi ranjenih. Po dosedaj znanih podatkih pa napad na Swansea, ki spada po silovitosti in dolgotrajnosti med vrste velikih napadov, kar jih je nemško letalstvo doslej izvršilo na angleška pristanišča, ni zahlevalo posebno mnogo človeških žrtev. Napad so nemška letala izvršila v več zaporednih valovih. V celoti je trajal več ur in je bil letalski alarm še kasno jutraj preklican.

Razen Swansea sta bili bombardirani še dve manjši mesti v Devonu, kjer so nemške bombe poškodovale nekaj hiš ter zahlevala manjša števila človeških žrtev. London je bil ponoči deležen le manjšega napada. Posamezna nemška letala so metala bombe le na zunanje mestne okraje, ne da bi povzročila večjo škodo. Letalski alarm, ki je bil dan v zgodnjih jutranjih urah, je bil le kratek, tako da je London večino noči preživel v miru.

Napadi čez dan na Anglijo

London, 18. jan. s. (Reuter) Letalsko in nočno ministrstvo javljata v svojem nocošnjem komunikatu:

Sovražna letalska aktivnost nad Anglijo je imela danes podoben nekaj večji obseg. Nekaj sovražnih letal je popoldne posamično preletelo obalo. Eno izmed njih je dospelo do periferije Londona in vrlo nekaj bomb. Druga letala so vrgla nekaj bomb na razne točke ob vzhodni okoli obali. Napadi so povzročili malo škode. Manjša števila oseb je bilo ubitih in ranjenih.

Sedaj je ugotovljeno, da je bil en sovražni bombnik preteklo noč pri napadu na Swansea sestreljen. Drugi sovražni bombnik je bil sestreljen prejšnjo noč nad južno-angleško obalo.

Admiral Muselier ranjen

London, 18. jan. s. (Col. B. S.) Danes se je zvedelo, da je bil o priliki letalskega napada na London nedavno laže ranjen poveljnik de Gaulleova vojnega brodogojca, admiral Muselier.

Nemško službeno

vojno poročilo

Berlin, 18. jan. n. (DNB) Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo davi naslednje službeno vojno poročilo:

Neka podmornica je javila, da je potopila skupno 20.000 ton sovražnega trgovinskega ladjevalja.

Letalske sile so bile večeraj na izvidniških poletih nad Veliko Britanijo. Pri tem so napadle neko londonsko železniško postajo. Bombe so zadele tiste in postajna poslopja, kakor so to posadke letal lahko jasno opazile. V poslednji noči so skupine bojnih letal uspešno bombardirale neko luko na zapadni angleški obali. Nadalje so bile angleške luke znova minirane in manjše letalske sile so napadle vojaško važne objekte v Londonu.

V letalskih spopadih sta bili večeraj sestreljeni dve sovražni letali, protiletalsko topništvo vojne mornarice je sestrelilo eno letalo. Pogrešata se dve nemški letali.

Angleži zasedli otok Tahiti v Tihem morju

Berlin, 18. jan. n. (CBS) Nemška službena agencija je objavila vest iz Singkinga da so angleške oborožene sile zavzele francoski otok Tahiti na južnem Tihem oceanu. V japonskih vojaških in političnih krogih je ta dogodek povzročil veliko vznemirjenje, ker je Tahiti še najbližji otoč-

jeja na južnem delu Tihega oceana, ki so pod japonskim mandatom.

Rusija zalaga Nemčijo z ameriškim blagom

Washington, 18. jan. s. (Columbia BS). Zadnje čase je bilo iz angleških virov ponovno slišati glasove, da odhaja blago iz Zedinjenih držav preko Rusije. Dploma v Nemčijo. Nekateri statistični podatki, ki so bili sedaj objavljeni, dajejo slutiti, da je ta bojazen morda res upravičena. Tako kaže statistika, da je Rusija v zadnjih treh mescih preteklega leta uvozila iz Zedinjenih držav 145.000 bal bombaža, 31 procentov celokupnega izvoza bombaža iz Zedinjenih držav v tem času. Ta količina je tem večja ker v letih 1938 in 1939 Rusija iz Zedinjenih držav bombaža sploh ni uvažala. Pozornost vzbujata tudi dejstva, da je že v prvi polovici lanskega leta znašal uvoz iz Zedinjenih držav v Rusijo 25 procentov več nego prej v celotnem letu.

Podvigi angleških letal v preteklem tednu

London, 18. jan. j. (Reuter). O angleških letalskih akcijah proti Nemčiji in zasedenim pokrajinam v tednu, ki se je končal v petek 17. t. m. podajajo na merodajnem mestu v Londonu naslednje podrobne podatke:

V celoti je angleško letalstvo izvedlo 28 napadov na nemško brodogojstvo, na dake in pristaniške naprave. Trije napadi so bili izvršeni proti petrolejskim rafinerijam, 11 proti tovarnam in industrijskim napravam, 4 na železnice in veliko število napadov na letališča v Nemčiji in zasedenih pokrajinah. Z vseh teh poletov se 11 angleških letal ni vrnilo, eno borbeno letalo pa se je razbilo na povratnem pristanku.

Med posebno oddaljenimi cilji, ki so jih obiskala angleška letala, je treba omeniti Turin v Italiji, ki so ga angleška letala bombardirala v dveh zaporednih nočeh. Poglaviti cilji so bili tamkaj Plavotne tovarne, arzenal in neka tovarna. Vsi ti cilji so bili uspešno zadeti z bombami. Letala so na povratnem poletu preko Alp lahko opazovala eksplozije in požare. V luki Marghera pri Benetkah so bili bombardirani dok, petrolejska rafinerija in neka tovarna. Ta napad je bil izvršen iz posebno majhne višine. Eno letalo je bilo pri tem izgubljenno. V Padovi je bilo bombardirano tamkajšnje letališče, preko katerega so angleška letala letela v višini komaj nekaj nad 10 m. Na obali ob Rokavskem prelivu so angleška letala bombardirala številna vojaška letališča ter sovražne patrolne ladje. Ta napad so angleški bombniki izvršili ponoči v spremstvu nad sto lovskih letal. Na obali so letala s strojnimi obstreljevali nemške strelske järke ter bombardirala letališča in vojaške utrdbene zgradbe. V teh napadih je sodeloval tudi neki poljski pilot. Tri sovražna letala so bila ob tem napadu sestreljena.

Nadalje so angleška letala v tem tednu bombardirala neko tovarno ter petrolejska tanke v Regensburgu. Neki pilot je iz višine komaj 300 m dobro lahko opazoval,

kako sta se porušila kotlarnica ter tovarniški dimnik.

Na Norveškem so bili izvršeni napadi na letališča v Stavangerju in Mandalu. Pri Stavangerju sta dve bombi direktno pogodili neko oskrbovalno ladjo. Na dake v luki Brest so bili izvršeni trije napadi. Tu so bile bombardirane nadalje ladje in sta dve bombi pogodili nek velik parnik. Na podmorniško oporišče Lorient sta bila izvršena dva napada.

Wilhelmshaven je bil bombardiran v treh nočeh in nekoč celo dvakrat v eni noči. Povzročena je bila velika škoda na dokih in ladjedelnih, na livarnah ter konstrukcijskih delavnicah. Bombe so nadalje pogodile elektrarne ter glavno železniško postajo. Napadi na Wilhelmshaven so bili posebno siloviti in uspešni. Neko noč so videli letalci odsvit požarov na daljavo 430 milj. Požari so divjali na površini več tisoč kvadratnih milj. Letala so se morala pri tem boriti s silnim mrazom in močnimi viharji, ki so letalce zelo ovirali. Navzile temu pa so se vsi napadi zelo uspešno končali. H kraju je med napadi v tem tednu treba omeniti še dva napada na luke naprave v Emdenu.

Napad na nemške ladje ob holandski obali

London, 18. jan. j. (Reuter). Angleško letalstvo je bilo v pretekli noči v svojih napadalnih akcijah proti nemškim zasedenim pokrajinam manj aktivno, kakor v zadnjih dneh. Kakor ugotavlja poročilo letalskega ministrstva so letala obalnega poveljstva večeraj napadla sovražno brodogojstvo ob holandski obali. Bombe so direktno pogodile štiri ladje. Ko so se letala vračala s poleta, se je ena izmed ladij že potopila, tako, da je molela od nje na površje le še krma. Neka druga ladja je bila prav tako očitno hudo zadeta, ker je bila močno nagnjena na desno stran. Vsa angleška letala so se s teh poletov nepoškodovano vrnila.

Peščeni viharji v Libiji

Ojačeno delovanje topništva in patrol na fronti pred Tobrukom

Rim, 18. jan. n. (Stefani). V današnjem 225. službenem vojnom poročilu pravi vrhovno poveljstvo italijanske vojske:

V Cirenajki ojačeno delovanje topništva in patrol na fronti pri Tobruku. Protiletalsko topništvo vojne mornarice je sestrelilo eno angleško letalo tipa »Hurricane«. Na fronti pri Džarabubu so naša letala bombardirala in strojnimi obstreljevala sovražne motorizirane oddelke.

V vzhodni Afriki so bile pogane v beg sovražne oklopne sile, ki so se približale neki naši postojanki na sudanski fronti. Na kenjski fronti je bil gladko odbit neki napad sovražnika, ki so ga podpirale oklopne sile in letalstvo. Sovražniku je bilo prizadejanih precej izgub. Naša letala so bombardirala vojaške naprave in skladišča na sovražnem oporišču v Port Sudanu. Sovražna letala so napadla Džidžigo, Berbero, Diredauo-Guro in Toseni. Napravila niso nikake škode.

Včeraj o prvih jutrnjih urah so sovražna letala bombardirala neko naše oporišče na Dodekanezu. Protiletalsko topništvo je takoj odgovorilo na napad in to tako učinkovito, da so bila sovražna letala prisiljena umakniti se iznad oporišča. Odvrgla so svoje bombe brez cilja na odprto polje, tako, da niso povzročila nikake škode.

Položaj pred Tobrukom

London, 18. jan. s. Posebni poročevalec ameriške radijske družbe Columbia B. S. doznava v merodajnih angleških vojaških krogih, da v Libiji zopet divjajo hudi peščeni viharji in da so zato vse vojaške operacije okoli Tobruka trenutno zastale.

Kairo, 18. jan. s. Reuterjev poročevalec na bojišču v Libiji javlja, da so morali sedaj Italijani izprazniti že vsa letališča vzhodno od Derne, ki leži nad 150 km zapadno od Tobruka. Na kopnem operirajo posamezni angleški oddelki že 80 km zapadno od Tobruka. V dosedanem poteku ofenzive proti Libiji so Angličani v dobrem mesecu zasedli že 22.500 kvadratnih milj ozemlja, z izjemo majhnih predelov pri Tobruku in Džarabubu, ki jih še drže Italijani.

Kairo, 18. jan. s. (Reuter). Današnje vojno poročilo poveljstva angleške vojske na Bliznjem vzhodu javlja: Nobene spremembe v položaju.

Kairo, 18. jan. s. (Reuter). Poveljstvo

angleškega letalstva na Bliznjem vzhodu javlja v svojem današnjem poročilu: V četrtke ponoči so angleški bombniki napadli pristanišče v Tobruku. Povzročeni so bili požari in velike eksplozije med vojaškimi zgradbami in pristaniškimi napravami. Isto noč so angleška letala napadla Derno. Večje število bomb je padlo na vojašnice.

Angleška lovka letala so nadaljevala z običajnimi patrolnimi poletmi nad Zapadno puščavo in so ob tej priliki sestrelila en sovražni bombnik tipa Savoia.

V vzhodni Afriki so angleški bombniki napadli Capronijeve delavnice v Maj Adagaru, zbiranje motorih transportnih vozil v Assabu in Berberi ter postojanke topov pri Zelli.

Sovražna letala so v sredo napadla neko postojanko v Keniji, pa so povzročila le malo škode.

Kljub slabemu vremenu so v četrtke ponoči angleški bombniki izvedli napad na

Boji pri Tepeleniju

Grki zasedli važne, močno utrjene postojanke

Atene, 18. jan. j. (AR). Na albanskem bojišču so bile večeraj operacije večjega obsega le na osrednjem frontnem odseku severno od Kilsure ter severozapadno od Tepelenije. Po nekaterih uspešnih naskokih, ki so jih grške čete pričele že v četrtke, je Grkom slednjic uspelo večeraj zasedeti nekatere zelo važne postojanke na višinskem frontnem odseku, tekočem v severozapadni smeri za Tepelenijem in Kilsuro. Čeprav so bile italijanske postojanke zelo močno utrjene in opremljene, ter jih je branila posadka svežih čet, ki so šele nedavno prispele iz Italije, je Grkom vendarle uspelo Italijane vrediti iz njihovih postojank, zajeti nad tisoč vojakov in zapleniti mnogo vojnega materiala. Italijani so poskušali s takojšnjim protinapadom izravnati položaj, vendar so jih Grki zavrnili. Grške čete sedaj zavzete postojanke in so strateško zelo važne za nadaljevanje ofenzive proti Berat, z vso naglico utrjujejo. Ker prejemajo Italijani na tem frontnem odseku neprestano ojačenja, je treba računati, da bodo poskušali s močnimi protinapadi ustaviti grško ofenzivo na Berat.

Na severnem frontnem odseku je prišlo večeraj le do močnih topniških dvobojev med italijanskimi postojankami ob izviru reke

Nemške letalske izgube

Kairo, 18. januarja. AA. (Reuter) Uradno izjavljajo, da so Nemci v štirih dneh, odkar s svojim letalstvom dejansko podpirajo svojega zaveznika nad Sredozemskim morjem, izgubili 50 letal. Pri tem niso vračunane sovražne izgube v večerajšnji bitki nad Malto.

Angleška bojna ladja „Malaya“ poškodovana

Berlin, 18. januarja. AA. (Stefani) Poročila iz pristojnega vira potrjujejo, da je bila angleška linijska ladja »Malaya« (39.000 ton), ena največjih ladij angleškega brodogojstva resno zadeta pri napadih italijanskih in nemških bombnikov na angleške ladje v Siciliskem prelivu 10. t. m. »Malaya«, ki se je umaknila v Gibraltar, da bi jo tam popravili, je težko poškodovana na mostu v bližini topov in srednjega stolpa. Zaman se Angleži prizadevajo, da bi priklili škodo s površnimi popravili.

Grško in italijansko vojno poročilo

Atene, 18. januarja. AA. (At. ag.) Uradno poročilo št. 83 vrhovnega poveljstva grških oboroženih sil z dne 17. t. m. pravi: Med uspešnimi spopadi današnjega dne smo zavzeli utrjene postojanke. Ujeli smo tisoč sovražnih vojakov in med njimi več častnikov ter polkovnika Menendettija, poveljnika 77. polka 7. divizije, ki nosi ime »Volviki iz Toskanca. Ta divizija je bila pred kratkim izkrcana v Albaniji.

Rim, 18. jan. n. (Stefani). Vrhovno poveljstvo italijanske vojske pravi o dogodkih na grški fronti:

Na sektorju 11. armije so bili odbiti vsi sovražni napadi.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima očitno vse, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vrhov, zastarelem kašlju, zaslužnosti, dolgotrajni hrupavosti in hripi, a doslej še niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe pri nas POPOLNOMA BREZPLACNO KNJIGO S SLIKAMI izpod peresa gosp. dr. med. Guttmanna. — Treba je pisati samo karto (frankirano z 2 din.) s točnim naslovom na: PUHLMANN & Co., Berlin 614, Müggelstrasse Nr. 25-25a. Odobreno od min. soc. pol. sanitetno oddeljenje S. br. 2416 od 12. XII. 1936.

Pozivanje na vojne vežbe

Vojni minister je izdal odlok, ki ga bo vsa javnost pozdravila z veseljem in zadoščenjem

Beograd, 18. jan. p. Službeni »Vojni list« objavlja naslednje naredbo ministra vojne in mornarice:

Obveščen sem, da so se ob priliki pozivanja vojaških obveznikov na vežbe lanske leto dogodili primeri, da so bili posamezni obvezniki ponovno pozvani na vežbe, nekateri celo po petkrat, dočim drugi sploh niso bili na vežbah. Tako postopanje pri pozivanju vojnih obveznikov bi lahko imelo zelo neugodne posledice v pogledu vzdrževanja in dvigovanja morale v onih slojih naroda, iz katerih se pozivajo najštevilnejši obvezniki. Zaradi tega odredam:

1. Poveljniki armijskih in divizijskih oblasti naj pošljejo načelnike svojih štabov in njihove pomočnike v posamezna vojaška okrožja, kjer naj izvrše preverjanje in ugotove, ali in v koliko primerih so bili posamezniki ponovno pozvani na vežbe.

2. Za primer, da se ugotove taki po-

novni pozivi na vežbe zaradi nepravilnega postopanja posameznih organov pri vojaških okrožjih, se morajo krivci pozvati na najstrožjo odgovornost.

3. Ker bo po vsej priliki tudi letos potrebno pozivati obveznike na vežbe po skupinah, naj poveljniki armijskih in divizijskih oblasti sestavijo podroben načrt za pozivanje na vežbe in vodijo o tem točno evidenco, da bi se v bodoče preprečili podobni primeri. Pri sestavi načrta za pozivanje na vežbe se mora strogo upoštevati, da se gospodarsko šibkejši obvezniki in njihova živina pozivajo na vežbe v takih letnih dobah, ko je to najlažje združljivo z njihovim gospodarskim udejstvom. bodisi v kmetijstvu, trgovini ali drugih gospodarskih panogah.

4. O vseh ugotovljenih nepravilnostih pri pozivanju na vežbe v letu 1940 naj mi poveljniki armijskih in divizijskih oblasti dostavijo do 15. februarja podrobno poročilo o vsakem posameznem primeru.

Ustanovitev ministrstva za oskrbo in prehrano

Novo ministrstvo ima zelo velik delokrog ter pride v njegovo območje tudi Prizad

Beograd, 18. jan. AA. Na podlagi čl. 1 uredbe o spremembah obstoječih predpisov in izvajanju novih (uredba od 16. septembra 1939) je ministrski svet predpisal uredbo o ustanovitvi ministrstva za oskrbo in prehrano. Uredba se glasi:

Čl. 1. Ustanavlja se ministrstvo za oskrbo in prehrano. V njegovo pristojnost spadajo skrb za oskrbovanje prebivalstva s hrano in ostalimi življenjskimi potrebščinami, izdelava gospodarskega načrta za vsa država in skrb za njegovo izvedbo ob sodelovanju z ostalimi zainteresiranimi ministrstvi ter banko oblastjo banovine Hrvatske, kakor tudi skrb za zagotovitev potrebnih surovin iz države ali iz tujine, dalje skrb, da ob sodelovanju z ostalimi zainteresiranimi ministrstvi in banko oblastjo uravna promet in predelovanje surovin in polfabrikatov, potem skrb za njihovo razdelitev na podjetja, ki se bavijo s predelovanjem, izvedba ukrepov zaradi ustvarjanja zalog in rezerv v državi, nadzorstvo nad cenami, pobiranje brezvestne špekulacije, vrhovna uprava in nadzorstvo nad cenami, pobiranje brezvestne špekulacije, vrhovna uprava in nadzorstvo nad delom onim industrijskih panog, ki se ba-

vijo izključno s proizvodnjo in predelovanjem živil, koordinacija dela vseh ministrstev, banske oblasti in ustanov, ki imajo nalogo oskrbovati državo s hrano.

Čl. 2. Direkcija za prehrano preide od kmetijskega ministrstva v ministrstvo za oskrbo in prehrano.

Čl. 3. Od ministrstva za trgovino in industrijo preide v področje novega ministrstva urad za nadzorstvo nad cenami in centrala za kurjavo. Iz pristojnosti ministrstva za trgovino in industrijo preide dalje v pristojnost ministrstva za oskrbovanje in prehrano privilegirana delniška družba za izvoz domačih izdelkov (Prizad).

Čl. 4. Ureditev ministrstva za oskrbo in prehrano predpisal z uredbo ministrski svet na predlog resornega ministra.

Čl. 5. Osebnih in materialnih izdatki, v kolikor niso predvideni v proračunskih dvajsetih od konca marca 1941 krediti za posle, ki preidejo v pristojnost ministrstva za oskrbo in prehrano, se bodo izplačevali v teku teh proračunskih dvajsetih iz rezervnih kreditov.

Čl. 6. Uredba začne veljati z dnem objave v »Službenih novinah«.

Odobrovanje bilanc Narodne banke

Beograd, 18. jan. Ministrski svet je predpisal uredbo o spremembi zakona o Narodni banki kraljevine Jugoslavije. Ta nova uredba dopolnjuje lani v septembru izdano uredbo, s katero je bilo izvršeno delno podzavljenje naše novčaniške banke. Nespremenjena pa je takrat ostala določba prvega odstavka čl. 34 glede odobravanja bilance po nadzorstvenem odboru. Sedaj se z novo zakonsko uredbo spreminja ta določba v tem smislu, da odobravanje polletno in celoletno bilanco ter račun dohodkov in izdatkov Narodne banke financni minister. Pet dni po odobritvi bilance od strani finančnega ministra mora biti bilanca objavljena v »Službenih novinah«. Potreba te spremembe se je pokazala ob priliki odobravanja bilance za leto 1940.

20-letnica smrti vojvode Mišića

Beograd, 18. jan. p. Danes dopoldne je bila v Vaznesenski cerkvi v Beogradu zadušnica ob 20letnici smrti velikega heroja iz svetovne vojne vojvode Mišića. Nj. Vel. kralja je zastopal general Peter Petrovič, navzoči pa so bili tudi člani vlade, nadalje guverner Nj. Vel. kralja in načelnik glavnega generalnega štaba Peter Kosić, bivši minister general Nedić, številni višji oficirji ter mnogobrojno občinstvo, ki je na ta način počastilo spomin velikega in zaslužnega nacionalnega borca. V nacionalni uri v radiu je bilo zvečer predavanje o delu in življenju vojvode Mišića ter njegovih zaslugah za narodno osvobodjenje in zedinjenje.

Vlak zavezoil v plaz

Beograd, 18. jan. p. Zaradi naglega tavanja snega v Južni Srbiji se je pripetila sročna progi Djevdjelja-Velesa težja prometna nesreča, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtev. V bližini postaje Jezgropolje se je odtrgala velika skala in treščila na železniško progo baš v trenutku, ko je privozil nabito poln potniški vlak iz Djevdjelje. Lokomotiva je treščila v skalo. Udarce je bil tako silen, da se je cela kompozicija iztrčila. Na pomoč je bil poslan takoj pomožni vlak z delavci, ki so progo očistili in popravili tako, da je bil danes zopet vzpostavljen normalni promet.

1.313 smrtnih žrtev prometnih nesreč

London, 18. jan. s. (Reuter) Po uradnih podatkih so prometne nesreče v decembru zahlevale v Angliji 1313 smrtnih žrtev. Od tega odpade na žrtve v urah zatemnitev skoro 900 žrtev. Številke so za Anglijo rekordne.

Vojne sovražnosti na meji Indokine

Bangkok, 18. jan. s. (Ass. Press). Vrhovno poveljstvo siamske vojske javlja, da je v bojih med siamskimi in indokitskimi četami padlo 600 indokitskih vojakov. Dalje javlja, da je prišlo večeraj v Siamskem zalivu pri Sionovem otoku do pomorske bitke, v kateri sta bili dve francoski vojni ladji poškodovani. Neka 7.200-tonska francoska križarka se je morala po triurni borbi s siamskimi vojnimi ladjami in letali umakniti.

Hanoi, 18. jan. s. (Ass. Press). Francosko-indokitsko vojno poročilo javlja, da so francoske čete odbile siamski napad, ki ga je izvedlo 1.000 siamskih vojakov s podporo topništva in tankov 15. t. m. pri mestu Faxu.

Drugi poraz Jugoslavije v Bukarešti

Slovaška : Jugoslavija 4 : 1

Snoči je bil zadnji dan mednarodnega hokejskega turnirja, v katerem je ekipa Jugoslavije nastopila še proti zadnjemu nasprotniku — močni Slovaški. Za tekmo je vladalo veliko zanimanje in se je v stadionu zbralo okrog 2500 gledalcev. Jugoslovenci so zaigrali dobro, mestoma celo prav dobro in spet navdušili publiko. Kljub temu pa jih je spremljala velika smola, kajti Slovakom je uspelo vse, poizvedovalnim gostom iz Jugoslavije pa le malokaj. Tekma se je nazadnje res tudi končala s precej izdatno zmago slovaškega moštva 4:1. Kljub porazu so bili Jugoslovenci tudi v tej tekmi deležni velikih simpatij občinstva. Poslovilnemu nastopu jugoslovenskega moštva je spet prisostvoval tukajšnji jug. poslanik Avankumović z vsem osebjem poslaništva.

Slovaki so s to zmago dobili še tretjo tekmo tega turnirja in postali njegovi premočni zmagovalci, za kar so prejeli pokal vodje rumunskega sporta Streitița.

Jugoslavija je potem takem prišla na 3. ali 4. mesto, kar je odvisno od tega, s kakšnim izidom se je končalo srečanje med domačimi rivaloma — reprezentancama Rumunije in Bukarešte. Izid dozda je bil znan Op. ur.)

Objavljene uredbe

Beograd, 18. jan. p. »Službene novine« objavljajo uredbo ministrskega sveta o spremembi zakona o Narodni banki ter uredbo o kontroli uvoza volne, kožuhovalne domače in anorske kože, umetne volne in volnene predvra.

Zemunska: Na severni polovici deino oblačno, po večini oblačno pa na jugu. Ponekod utegne nekoliko snežiti. Jasno z viharjem na Primorju. Mraz bo v vsej državi huji.

Novo leto v Rusiji

Srom matuške Rusije potuje Novo leto celih sedem ur od Vladivostoka do Bjelostoka. Če pa vzamemo najvzhodnejšo točko Sovjetske zveze, rt Dežnev ob Beringovem prelivu, ima Novo leto dolgo pot 11 ur preden pride od enega konca države do drugega. Ko pri nas še nihče ni mislil na silvestrovanje in so se kvečjemu mlade gospodične veselile na večerno zabavo, je Petropavlovsk na Kamčatki oznanil svojim poslušalcem: »Tovariši, Novo leto je stopilo na naša sovjetska tla. Se dve uri pa bo prispelo k nam v Petropavlovsk. Po našem času je bilo to nekako ob eni popoldne 31. decembra 1940. Prisluhnili so v Ohtoksu ob Ohtskem morju, pripravili so se na severnem delu Sahalina, tri leta staro mesto Komsomoljsk, ki pa ima vendar že precej več prebivalcev nego naša bela prestolnica Ljubljana, se je razveselilo v pričakovanju slavnostnega trenutka, postaja v Habarovsku je povežala naznanilo Petropavlovsk na Kamčatki in ga dala dalje, v Vladivostoku pa je ljudstvo ravno v velikih gručah hitelo v Dom rdečega brodovja, da se udeležijo koncerta, plesa in maskarade v proslavo Novega leta. Tisočglašva množica je napolnila dvorano, veseli pari se sučejo v ritmičnih valčkih, prevladujejo seveda mornarji vojne mornarice, vojniki polkov Daljnega vzhoda, pomorski trgovalski mornarice, ki dajejo veselici posebno živahnost obeležja. Kakor bi mignil, so minule ure čakanja, luči so ugasmile in zvončnik je razglasil čestitko: »Tovariši, srečno novo leto, naprej k novim uspehom, naprej k novim zmagam!«

Mlado leto pa je hitelo naprej. Posetilo je za bežen trenutek polarno postajo na Kotelnem otoku v skupini Novosibirskih otokov Severnega ledenega morja in učenjaki so takoj sporočili ostali državi da zanimiva dogodka: »V slavo Novega leta smo napeljali elektriko v podzemni stan našega sosedu ribiča Ivana Hudika. Tik pred polnočjo pa smo dobili nenapovedan poset drugega sosedu, belega medveda, ki je taval okoli naših aparatov, tu pa tam kaj prevrnil, požrl jelenovo kožo, v katero je bil zavrt mareometer, nato pa brez slovesa izginil.« Novo leto je hitelo v Blagoveščensk, v Jakutsk, čez Aldan in čez Bajkalsko jezero, ki mu Sibirec s ponosom pravi morje in prispelo v Irkutsk, kjer so bili že obveščeni o njegovem prihodu po oddaljeni postaji v Habarovsku ob sotočju Amura in Usurja. V Irkutsku je vel prijeten mehak veter, mraz je bilo le 10 stopinj, Angara še ni bila zamrznila in množica meščanov je bila zbrana na trgu Kirova pred velikanskim novoletnim drevesom, žarečim v tisočih raznobiranih žarnicah. Okoli drevesa se je vršil popoldne velik otroški ples, zvečer pa so množice do zadnjega kotička napolnile Dom kulture, kjer so prisostvovali koncertom, plesu in maskaradi. Nekako ob istem času je praznovalo Novo leto otčije Severna zemlja v Ledenem morju, ki je sedaj vse prekršeno z novimi sodobnimi imeni znanega zvoka. En otok se sedaj imenuje Leninova zemlja, drugi Otok oktoberjske revolucije, tretji Boljševik, najsevernejši rt pa nosi ime Molotova.

Novo leto hiti dalje: Krasnojarsk, Kemerovo, Tomsk, ki ima naslov sibirske Atene, Novosibirsk, kjer je snežilo vse prejšnji dan in leže po ulicah visoki zamesti. Nad rudnikom žari ogromna rdeča zvezda, odlikovanje, ki pomeni, da so tam mošnji delavci izpolnili in daleč prekoračili storitev, predvideno v načrtu tretjega leta tretje petletke. Večkrat odlikovane rudarskemu uradniku Haljavinu ob določen častni posel, da preda prve tone premoga v l. 1941. Obred predaje se vrši med silnim navdušenjem. Tudi Alma-Ata, nekdanji Vjerna, praznuje in radlo Kirgiske republike razglašala novoletni pozdrav: »Naj živi on, ki nas vodi od zmage do zmage«. Dvorce kulture je nabito poln, povsod veselje, šum, smeh, godba, ples.

Novaja Zemlja v Severnem ledenem morju in Ashabad ob perzijski meji imata Novo leto ob istem času. Razlika pa je vsekakor v nečem, na severu divja snežni vihar, člani meteorološke postaje v Matočkinem šaru so ravno zaključili šahovski turnir ter ob enem z Novim letom proslavili zmagovalca v turnirju naraščajnika Kondyrina, v Ashabadu pa ni snega, le veter zavija preko peščenih prostranstev, kar pa ne ovira ponosnih Turkmenov, da ne bi proslavili Novega leta, kajti njihovi živinoški kolhozi so preteklo leto želi znamenite uspehe in dobili iz Moskve veliko pohvale ter lepih nagrad. Nekako v sredi med Ashabadom in Novo zemljo leži Magnitogorsk, ki ves žari v plamenih visokih peč. Delo ne prestane niti za trenutke, Rusija potrebuje železa in jekla, Magnitogorsk ga daje v izobilju. Tri rdeče zvezde žare nad poslopjem glavne direkcije, pomosno priznanje opravljenega dela.

Zdaj prihajamo v predel enotnega časa, kjer se vse ravna po moskovski uri. Kazanji in Baku, v tatarski prestolnici je mraz, v Erzen, po petroleju dišečem Bakuju pa imajo 16 stopinj nad ničlo. Zato je v mestnem vrtu postavljeno ogromno novoletno drevo, okoli katerega se tare pisana množica vseh narodov in plemen, ki jih premore pestri Azerbejdžan. V Domu kulture nastopajo najslavnejši igralci in glasbeni umetniki republike. Gorjkij, staroslavni Nižnji Novgorod, je popoldne imel lepo šolsko svečanost. Nastopil je čas zimskih počitnic in mesto je povabilo v goste 183 najodličnejših dijakov vsega okrožja. Za goste je postavljeno posebno drevesce z goro darov: knjige, smuči, dresli, fotografirni aparati. Zvečer so prireditev v Domu kulture in v Leninovem domu, udeležilo se jih je po 5000 ljudi.

Leningrad je praznoval v znamenju trikrat podeljenega najvišjega odlikovanja, ki so si ga preteklo leto priborili delavci Kirovskih železarskih tovarn. V Dvorcu Kirova se je zbralo preko 7000 ljudi. Tam je šest koncertov, ples, maskarada, v Dvorcu Gorjkega obisk ni manjši, kot slavljenici in gostitelji ob enem so delavci Kirovske tovarne, nič manj kot 2500 jih je. Ko je pri nas udarila ura deset je. Novo leto stopilo na tla staroslavne matuške Moskve. Bilo je hladno, toplomer je beležil 27 stopinj pod ničlo, naslednji dan kar 32 pod ničlo, kraji severno od Moskve so zabeležili celo 44 stopinj, tudi na jugu se je močno ohladilo, na Krimu so zaznamovali 10 nad ničlo. Kakor po drugih mestih: V Dvorcu

KAKO SI ANGLEŽI ZAMIŠLJAJO MIR

Londonske »Times« se bavijo v neki svoji zadnji številki z vprašanji bodoče mirovne ureditve, ki bi temeljila na svobodnem sodelovanju vseh narodov. Uvodno govorijo o spremembi razpoloženja v ameriški javnosti, ki je šlo skozi vse stopnje od »neutrnosti v zadržanju, čeprav ne v mislih« preko »vsake pomoči Veliki Britaniji razen vojne sodelovanja« do »vsake možne podpore Veliki Britaniji ne glede na posledice«. Nič ne označuje jasneje, da je zavzela ta vojna čedalje bolj značaj totalne in svetovne vojne, nego ta razvoj v ameriškem mišljenju, pravijo »Times«. Usoda Daljnega Vzhoda in Afrike, kakor tudi bodočnost obeh ameriških celin so neresljivo zapletene s to vojno in usodo Evrope. Predsednik Roosevelt je očitno spoznal to sovostnost celin in je iz tega postal edino možno konsekvenco najaktivnejšega podpiranja demokratske stvari.

V Evropi sami se je lokalizirana vojna l. 1939. spremenila v totalno vojno. Le malokateri dežele so se je mogle po zaslugi svojega zemljepisnega položaja izogniti, a tudi njihova neodvisnost ni zavidanja vredna, temveč lavirajo »negotovo« v deželi brez gospodarja med vojno in mirom.

Če je bila prejšnja vojna, nadaljujejo »Times«, samo naznanilo socialnih in političnih revolucij, je sedanja vojna potegnila svet v središče revolucije same. Vse povsod je prodrla zavest, da ne more biti več poti nazaj. Stari red so Hitlerjevi udarci prav tako nepovratno zrušili kakor so svojčas Napoleonove vojske odplavile ostanke fevdalizma. Tu je najvažnejša razlika med sedanjo in prejšnjo vojno in na tem temelji tudi najmočnejše upanje za »razumnejšo in trajnejšo ureditev miru nego l. 1919«. V vsej Evropi in tudi na

PETROLEJA NI

pa vendar krasno in do
jerna svetilko
»LILIPUT« SVETILKO
»SO SVETILKO«
1 liter spirita kon. 22 ur
svetlosti, tehnično popolno
st! Brez kompleksnih vi-
jakov kot pri podobnih sve-
tilkah. Dokler traja zaloga
je cena din 295.— s kom-
pletim priborom.
V razpis se zabodi!
Ni podobnega fabrika za
to ceno in s to jakostjo
svetlobe.
PETRO-LUX K. D., ZA-
GREB, RADISIJA UL. 9.
Prospekti brezplačno
in franko! Tel. 72-50.
Iščemo agente zastopnike in
preprodalce!

Zaupnik Hopkins

Evropska javnost je imela že priliko spoznati, s kako natančnostjo proučuje ameriški predsednik Roosevelt razmere v Evropi, preden se odloči za kak ukrep, ki ni važen samo za svet tostran Atlantika, marveč tudi za Ameriko samo, zlasti glede obveznosti, ki jih prevzemajo Zedinjene države napram staremu svetu. V svoji temeljitosti bi predsednik najrajši pregledal sam vse na licu mesta, kar seveda zaradi njegovega položaja ni mogoče. Zato izbira zanesljive moze iz kroga svojih prijateljev, svojih ožjih sodelavcev in zaupnikov, ki so se izkazali v javnih poslih in se predsednik zato lahko popolnoma zanesa nanje. Vide-li smo, da je pred poostrotrivjo spopada v Evropi poslal preko morja svojega diplomatskega zaupnika Sumnerja Wellesa, zdaj pa zopet pošilja s slično nalogo drugega svojega zaupnika Harryja Lloyd Hopkinsa. Ta ima nekoliko omejeno nalogo, ker mora pregledati na licu mesta samo prilike v Angliji ter o njih poročati svojemu šefu.

Velika Britanija je zadnje mesece veliko trpela zaradi silovitih nemških napadov iz zraka. Porušenih je na tisoče hiš, na stotisoče ljudi je pahnilih na cesto v skrajno nevarnem zimskem času, stotisočim manjkajo predmeti vsakdanjega življenja in stotisoči prejemajo vsakdanjo hrano iz kotlov skupnih ljudskih kuhinj. Gre tedaj za bedo velikih ljudskih množic, ki jo pravilno pojmuje, ocenjuje in občuti le človek, ki je imel že posla s pobijanjem bede in lečenjem ran, ki jih prizadevajo širokim slojem narodne nesreče ogromnega obsega. Izbor predsednik Roosevelt je padel na osebo Harryja L. Hopkinsa, ki je z uspehom izvršil marsikako poverjeno mu nalogo.

Kakor kaže življenjska pot Hopkinsova, je ta zaupnik prijatelj predsednika Roosevelta v izvestni meri pravi specialist za vprašanja pomoči širokim slojem in za borbo z bedo. Rodil se je v Sioux Cityju v državi Iowa in je takoj po dovršenih študijskih stopil v službo ameriške akcije za pomoč manj imovitim slojem. Izkustva, ki si jih je nabral kot inspektor te akcije, je uspešno uporabil kot vodilni tajnik zveznega urada za otroško skrbstvo, kjer je deloval od l. 1918 do 1922. Odtod je odšel zopet v zvezni urad za pomoč bednim in je postal tam glavni ravnatelj. Njegov organizacijski dar, smisel za trpečega bližnjega ter izredna pravičnost in nesebičnost, so postali v Ameriki prislovici. Poverilo so mu nato urad za pomoč tuberkuloznim in za zatiranje te strašne šibe kakor je postal načelnik akcije za pomoč onim, ki so začasnno zabredli v bedo in nesrečo. L. 1932 ga je predsednik Roosevelt v priznanje njegovih zaslug ne karitativnem polju imenoval za generalnega ravnatelja vsedržavne podporne akcije. Na tem mestu je Hopkins razpolagal z ogromno vsoto 60 milijonov dolarjev letno, določenih za podporo in pomoč potrebnim posameznikom in rodbinam.

Kartoteka njegovega urada obsega do 12 milijonov imen, izredna vsota kreditov pa mu je dala tudi izredno moč, da je lahko z eno potezo peresa odtegnil podporo celim desetiscem, ako je dognal, da so imeli priliko zaslužka zaradi zločinov splošnih gospodarskih razmer. V visoko priznanje službi Hopkinsu dejstvo, da te svoje moči ni nikoli izrabljal v politične svrhe, marveč je vedno postopal strogo objektivno ter si je stekel priznanje prizadetih. L. 1935 je predsednik poveril Hopkinsu upravo urada za zasilna javna dela, ki jih je država podzvela, da odpomore silni brezposelnosti. Tri leta nato ga je poklical v svojo vlado in mu izročil upravo ministrstva trgovine. Medtem mu je predsednik Roosevelt poverjal različne važne misije in je Hopkins zaradi tega odložil ministrsko listino. Najvažnejša izmed teh misij je vsekakor sedanja, ko bo Hopkins poročal o sebi na predsedniku o svojih opažanjih in vtisih na angleškem ter bo po njegovih besedah predsednik ukinil vse, potrebno za hitro in učinkovito pomoč angleškemu ljudstvu, ki ga tako silovito tepe vojna turja. Kakor poročajo, bo Hopkins stopil v zvezo tudi s Churchillom, da od njega izve tudi one podrobnosti, ki jih je v preteklih letih ljudstva, ki se iz taktičnih razlogov ne smejo obravnavati javno, ki spadajo med vojaške tajnosti.

Hopkinsova naloga je nedvomno velike važnosti, saj ima dolgotrajno izkustvo ravno na polju, ki je v Angliji danes najbolj pereče, je pa tudi znan kot iskren pristaš socialnih reform, ki je v svojem delokrogu izvedel že marsikatero novost. Med drugim je treba vsekakor omeniti, da se je Hopkins energično zavzel za intelektualce v bedi ter je stotinam umetnikov, glasbenikov, igralcev in pisateljev naklonil podpore ter preskrbel možnost zaslužka, s čimer jih je rešil propada. Z vsem svojim karitativnim prizadevanjem je Hopkins najbolj služil predsednikovi politiki in v Hopkinsovem delu je tudi razlog, da se je popularnost Roosevelta tako ukoreninila med najširši plasti Ameriške javnosti je prepričana, da je Hopkins najprimernejši mož za novo nalogo, ki mu jo je poveril prijatelj in predsednik največje ameriške države.

drugih celinah je vojna spremenila življenjske oblike in mišljenje, na teh novih osnovah bo treba obravnavati tudi mirovne potrebe. Isto mišljenje, isto sodelovanje vseh sil, ista pripravljenost posameznika za žrtve skupnosti in ista podreditev narodov »večji skupnosti ljudstev« bodo v bodočem miru prav tako potrebni kakor v vojni. Ključ po pravični novi ureditvi je postal poseben nujen spričo dobro preračunane propagande narodnega socializma, ki obljubja ljudstvom pred vsem mir in urajno zaposlitev.

Bilo bi pa napačno, meni angleški list, če bi hoteli na narodno socialistično propagando odgovarjati samo s starimi gesli svobode in neodvisnosti. Samo pozitiven in konstruktiven program lahko zedini evropska ljudstva spet v prepričanju, da je neka drugačna, življenja sposobna rešitev, nego je sam obup ali pa Hitlerjev sistem. Skupna organizacija narodov na

DOGODKI PRETEKLEGA TEDNA

Novi razvoj na bojiščih postavlja oba vojna tabora pred nova vojaška diplomatska in druga vprašanja. Razvoj dogodkov je vedno bolj napet, zavzema vedno širši obseg in sili k naglim odločitvam. Za vesleli osti je vedno bolj nujno, da uspešno izrabita čas, preden bi Anglija začela dobivati vso potrebno podporo iz Zedinjenih držav za Anglijo pa je spet vedno večje pomena, ali bo ameriška pomoč pravočasna. Tako postaja čas eden izmed najpomembnejših činiteljev sedanjega vojnega razvoja za oboja vojna tabora.

To nam olajšuje razumevanje nekaterih dogodkov preteklega tedna. Prikazali smo že, kako se je ameriški predsednik Roosevelt zavzel za popolno podporo Angliji. Kongres je takoj prešel na razpravo o osnutku »zakona za podporo obrambe Zedinjenih držav«, ki predvideva najširša pooblastila prezidentu za vse, kar bi ukrenil zaradi čim učinkovitejše obrambe Amerike. Sem pa spada seveda tudi podpora Angliji in vsem državam, ki se bore proti napadalcem, ker tvorijo po Rooseveltovih besedah najzanesljivejši obrambni zid za Ameriko. Kongres je z večino glasov že odstopil ta predlog zunanjepolitičnemu odboru v proučitev. Medtem se je za Rooseveltov predlog izreklo veliko število najvidnejših ameriških državnikov in politikov. Najbolj značilen je bil pristanek Rooseveltovega protikandidata pri zadnjih predsedniških volitvah, republikanec Willkie, ki je ob enem na-

temelju medsebojne odvisnosti prijatelj in zaveznik, je edini odgovor na novo ureditev, kakor si jo zamišljajo Nemci. Koristne začetke novega mednarodnega sodelovanja je videti nemara v sodelovanju zaveznikov vojnih sil in ameriške pomoči z orožjem. Temeljna napaka l. 1919, po kateri se je neposredno po premirju ustavilo gospodarsko sodelovanje med zavezniki, se ne sme več ponoviti. Evropske meje so danes zabrisane in preko Atlantika je postavljen most. Tu ne smemo več nazaj.

Ob sklepu pripominjajo »Times«, da daje n. pr. uprava kolonij ogromno možnost sodelovanja, ki se je začelo že v vojnem času in se mora nadaljevati. Medsebojna odvisnost ni sovražnik neodvisnosti, temveč edina možnost, ki jo imajo majhni in tudi marsikateri večji narodi, da si od svoje neodvisnosti ohranijo to, kar jim je posebno pri srcu in kar je trajne vrednosti.

povedal, da bo v kratkem obiskal London. Zdi se, da hoče Roosevelt kar mogoče pospešiti razpravo o svojem predlogu, da bi imel čimprej proste roke.

Prav ob koncu tedna je prišla tudi izjava ameriškega vojnega ministra Stimsona o tem, da je Anglija sklenila, da v najhujšem primeru in pod nekaterimi pogoji pridruži svoje brodovje ameriškim. Iz razprav v ameriški poslanski zbornici izhaja, da je Amerika že zavzela opredeljeno stališče, ki je v nasprotju z dosedanjim nevtralnostjo Zakona o posojanju vojnega materiala demokratskim državam ni v zbornici nihče napadal. Tuli so se le posamični ugovori, da daje zakon prevelika pooblastila predsedniku Rooseveltu.

Na drugi strani se v svo naglico tudi Nemčija pripravila, da bi s svojim posegom v potek dogodkov, katerih težišče je sedaj v Sredozemlju in v Afriki, preprečila neugoden razvoj vojnih operacij. Takoj je s svojimi letalskimi silami že priskočila na pomoč svoji italijanski zaveznici. Njena letala, med katerimi je največ tako zvanih »sturmglavcev«, se udeležujejo predvsem proti angleškemu vojnemu brodovju, kakor smo to mogli razbrati iz poročil o bitki v Siciljskem prelivu, kjer so bili napadeni angleški konvoji. Sicilijska postaja važno oporišče nemških pomožnih sil v Italiji.

Pr. razvoju dogodkov v Ameriki se bo skušala Nemčija baje zavarovati tudi s tem, da si bo prizadevala pridobiti Japonsko za pomoč proti Angliji in Ameriki. Japonska naj bi vezala Ameriko v Tihem morju, tako da bi ameriška pomoč Angliji na Atlantiku ne mogla biti tako učinkovita. Navajajo se v tej zvezi tudi možnosti, da bo Nemčija skušala doseči sporazum med Japonsko in Rusijo ter poravnati kitajsko-japonski spor. Vse to so seveda le ugibanja.

Nemška delavnost se je razen v teh razvijala tudi še v drugih smereh: vojaško se nadalje z letalskimi napadi na Anglijo (metanje žažgalnih bomb nad London in nekatera druga važna angleška mesta, kakor Plymouth, Portsmouth, Bristol itd.) diplomatsko pa s poglobljanjem gospodarskih odnosov z Rusijo (sklenitev nove dodatne trgovinske pogodbe 10. t. m. za dobo 18 mesecev), s pozornim zasledovanjem razvoja v Franciji, kjer položaj še vedno ni jasen, ter zlasti z novim preizkušanjem balkanske možnosti svojega posega v razvoj dogodkov na sredozemsko-afriškem bojišču.

Tako je bila na začetku preteklega tedna spet v ospredju zanimanja Bolgarija, kjer je vlada preteklo nedeljo priredila niz javnih zborovanj, da bi raztolmačila bolgarskemu narodu svojo politiko. Zanimanje je bilo največje za govor ministrskega predsednika Filova v Ruščuku. Filov pa je bil v svojem govoru zelo previden: govoril je sicer o revizionistični bolgarski politiki, vendar je pristavil, da želi Bolgarija vsa sporna vprašanja s sosedi rešiti po mirni poti in da želi ohraniti mir, za svoje neodvisnost in samostojnost pa da se bo borila, ako bi to bilo potrebno. V Berlinu so bili glede teh izjav zelo rezervirani.

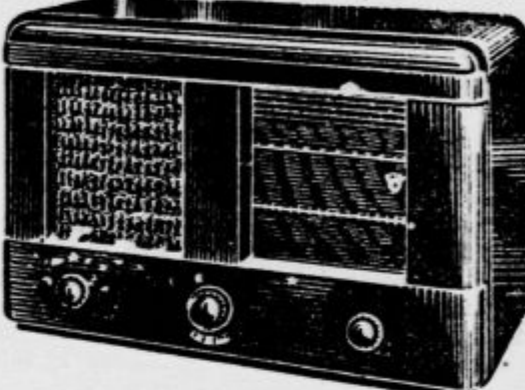
Kakor lani v novembru, je v razvoj spet posegla Rusija, in sicer z značilnim demantiranjem službene agencije »Tass« glede nemških čet v Bolgariji. Demanti puška ob strani vprašanje, ali ne nemške čete že v Bolgariji ali ne, odklanja pa govorice, da bi se bilo bivanje ali premikanje nemških čet zgodilo z vednostjo ali s pristankom Rusije, češ da se v tem vprašanju niti Nemčija niti Bolgarija nista obrnila na Moskvo. Takoj po tem demantirju so tudi v Berlinu in v Sofiji demantirali navzočnost nemških čet v Bolgariji. Napetost, ki je s tem nastopila, je spet popustila. Pozornost na je vzbudilo, da so se prav v tem času sestali Angleži in Turki na vojaška posvetovanja v Ankari, kar so tolmačili kot voljo Turčije, da se postavi v bran za svoje interese.

Proti koncu tedna se je splošni položaj na Balkanu spet ugodnejše presojal. Pozornost pa so znova začela vzbujati neso-glasia med Madžarsko in Rumunijo. Z njimi se spravlja v zvezo tudi razgovori generala Antonescu, predsednika rumunske vlade, s predstavniki Nemčije ne-kje na Bavarskem, o katerih pa podrobnosti niso še znane.

Na albanskem bojišču so se Grki po zavzetju Klisure pomaknili še do Trepelija proti Berat, napredovali pa so tudi v smeri proti Valoni (preko Dukutaja) ter so tudi na ostalih odsekih prešli v nove napade. Iz zdravstvenih razlogov je pretekli teden odstopil italijanski vrhovni poveljnik v Albaniji general Soddu, ki ga je zamenjal sedanji šef italijanskega generalnega štaba general Cavallero. Na libijskem bojišču se Angleži utrjujejo sedaj pred Tobruk, kjer je bilo pretekli teden za-znamovati živahn topiški ogenj. Angleška letala pa so medtem ponovno napadala razne cilje v Afriki in bombardirala tudi nekatera italijanska mesta, kakor Turin, Palermo, letališče v Cataniji, ter petrolejske rafinerije pri Benetkah. Nadaljevali so tudi z bombardiranjem nemških invazijskih luk ter nekaterih vojnih luk in središč v Strutator

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa.
Za sodoben dom si izbere

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION
RADIO 150

RADIO d. z. o. z., LJUBLJANA,
Miklošičeva c. 7.

RADIOVAL, LJUBLJANA,
Dalmatinova ul. 13.

ANTUN BREMEC, CELJE,
Miklošičeva ul. 2.

L. LUSICKY, MARIBOR,
Koroška c. 11.

Grčija v vojni

Atene, v januarju
kar je Grčija stopila v vojno, je njena vlada izdala celo vrsto ukrepov socialnega, gospodarskega in policijskega značaja, ki posnemajo nekatere ukrepe v drugih vojujočih se državah, drugi pa se nanašajo samo na lokalne grške razmere. Vlada se je pobavila zlasti z vprašanjem prehrane. V to svrhu je odredila neke vrste mobilizacijo vseh poljedelskih sil, po kateri naj bi se povečale obdelane površine in ki naj bi omogočila finančno pomoč družinam vpoklicanih poljedelcev.

Kmetijsko ministrstvo je izjavilo ob koncu oktobra, da živili ne bo zmanjkalo, vendar pa je priporočilo prebivalstvu, naj ne kupuje več, nego nujno potrebuje za vsakdanje življenje. Kopicenje zalog je strogo prepovedano. Posamično gospodinjstvo ne sme imeti na zalogi n. pr. nič več nego 750 g petroleja. Zaloga bencina in olja morajo biti shranjene v skladiščih, ki so zaščiteni proti ognju in ki so postavljena zunaj mest. Nasprotno pa so Atenčani dolžni imeti doma neko zalogo vode za nekoliko dni, če bi kakšen zračni napad poškodoval vodovodne naprave v Maratonu.

Za najvažnejša živila je vlada cene maksimirala, tako da znaša največja cena za oko (1280 g) kruha n. pr. 6.30 din v našem denarju, za oko mleka pa 3.80 din. Ustanovil se je poseben urad za nakupovanje in razdeljevanje tujih proizvodov. Država jamči za morebitne izgube s petkrat večjo vsoto, nego znaša njegova glavica.

Vlada je nadalje izvršila popis vseh ladij in njihovih nadomestnih delov, kakor tudi vseh motornih vozil, v kolikor jih ni že rekvirirala vojska.

Kar se tiče ukrepov socialnega značaja, je omeniti stalno podporo, ki jo dobivajo potrebne družine vojnih vpoklicancev. Te družine so za ves čas vojne oproščene plačevanja davka na nepremičnine in dohodke, lastniki malih hiš niso dolžni plačevati zavarovalne premije za svoje nepremičnine.

Država plačuje nadalje penzije in podpore civilistom, ki postanejo žrtve vojne škode. Vsaka družina, ki so ji vojni dogodki uničili stanovanje ali delovno orodje, prejme 15.000 drahem, lastniki poškodovanih nepremičnin, ki niso več priprave na bivanje, imajo pravico do odškodnine v znesku 35.000 drahem.

Vlada je končno uredila vprašanje pokojnin družinam padlih vojakov in vprašanje vzdrževanja vojnih sirot. Proglasila je moratorij, poskrbela vpoklicanim, ki nimajo drugih zastopnikov, varuhe, da bodo upravljali njihovo imetje, in odpovedala najemne pogodbe v mestih za vse, ki so pod orožjem.

Policijske odredbe so nad vse stroge in se tičejo gradnje zaklonišč, zatamnitev, odpiranja in zapiranja trgovin in uradov, dalje zborovanj in zabavnih prireditev, omejitve telefonskih pogovorov in zaščite šip z nalepljenimi papirnimi trakci. V prvih dnevih vojne ni smel noben Grk, niti ne diplomat, zapustiti dežele. To odredbo so pomene omilili, toda za potovanja v notranjost dežele morajo imeti domačini s fotografijo opremljeno izkaznico. Tudi so pod strogim nadzorom. Po 21. ne smejo iz hiše in tudi ne smejo drugje prenočevati. Za potovanja od kraja v kraj morajo imeti posebna policijska dovoljenja. Samo ob sebi je umetno, da so fotografirski aparati prepovedani.

Vlada je izdala poleg tega posebne odredbe, da zagotovi deželi varnost in onemogoči vsako indiskrecijo. Samo diplomatska zastopstva imajo pravico odstopljati v tujino šifrirane brzojavke. Pošiljanje razglednic v tujino je prepovedano, po vseh ulicah je videti lepke, ki opozarjajo javnost, naj se varuje volonov in izstavev.

Vsi ti ukrepi, ki jim bodo sledili še drugi, kažejo, da je bila grška vlada pripravljena na vse in da je po svojih najboljših močeh organizirala prehod iz mirnega v vojni stanje.

Gospodarstvo

Razmah poslovanja Državne hipotekarne banke

Ze včeraj smo kratko poročali, da je Državna hipotekarna banka v preteklem letu zabeležila rekordni dobiček v višini 159,9 milijona din, med tem ko je v prejšnjem letu znašal ta dobiček 69,3 milijone din. Iz bilance za preteklo leto, ki nam je sedaj na razpolago, je razvidno, da se je obseg poslovanja Državne hipotekarne banke v preteklem letu povečal v izrednem obsegu. Sama bilančna vsota je narasla od 14,6 na 29,2 milijarde din, bilančna vsota brez evidenčnih postavk pa se je povečala na 15,5 milijarde din nasproti 8,4 milijarde din v prejšnjem letu, 7,1 milijarde din v letu 1938 in 6,7 milijarde din v letu 1937. Najvažnejše postavke med aktivami kažejo v zadnjih letih naslednje spremembe (v milijonih din):

	posojila	tekoči vred.
1931	2322	549
1936	2071	948
1938	1879	1497
1939	1709	1677
1940	1726	2263
	371	171
	886	470
	1322	1320
	2433	1471
	8731	1586

V zadnjih letih kažejo hipotekarna posojila stalno nazadovanje in šele v zadnjih mesecih lanskega leta, se je ta postavka bilance začela nekoliko dvigati. Zato pa so v znatnem obsegu narasla dolgoročna komunalna posojila. Največji razvoj kažejo posli po tekočih računih, kar je posledica zadnje spremembe zakona o ustroju te državne banke, ki je bila izvršena pred dve letoma. V teh tekočih računih je vsebovan tudi tekoči račun finančnega ministrstva, ki znaša po odbitku pasivnih računov 619 milijonov. Izredno povečanje tekočih računov pa je tudi v zvezi z okolnostjo, da se preko tekočih računov vrši poslovanje v zvezi z eskontom bonov za narodno obrambo. Vsota državnih prijevov ki je prejšnja leta naglo narasla, se je v lanskem letu le še v manjšem obsegu dvignila.

Izmed ostalih postavk so se povečali kratkoročna posojila od 294 na 349 milijonov. Postavka nepremičnin pa je nazadovovala od 253 na 207 milijonov, čeprav je banka lani zgradila nove stavbe v Pančevu; Banka je namreč odprodala mnogo nepre-

mičnin, ki jih je morala v prejšnjih letih prevzeti od svojih dubioznih dolžnikov.

Gibanje vlog in fondov

Kakor na strani aktiv so se povečali tudi na strani pasiv predvsem tekoči računi, in sicer od 2965 na 9618 milijonov din. Hranilne vloge, ki so leta 1931 znašale 616 milijonov in so do konca leta 1938 dvignile na 1442 milijonov, so predlanskim padle na 1242 milijonov, lani pa na 1128 milijonov. Javni fond i in kapital javnih ustanov, ki so narasli od 1531 milijonov v letu 1931 na 2728 milijonov v prejšnjem letu, so ponovno narasli na 3147 milijonov. Posojila v inozemstvu so se zmanjšala od 736 na 707 milijonov, lastna sredstva pa so narasla od 431 na 542 milijonov. Čisti dobiček je lani znašal 159,9 milijona din, nasproti 69,3, 49,4, 44,1, 42,4 in 40,2 milijona din v prejšnjih petih letih (prej je bil največji dobiček zabeležen l. 1931 v višini 68,4 milijona din). Od lanskega čistega dobička prejme državna blagajna 120,5 milijona din nasproti 52,2 in 37,3 milijona din v prejšnjih dveh letih, rezervnemu fondu se dodeli 30,9 milijona din (prejšnje leto 13,4 milijona din), med tem ko se taničemo zvišajo na 5,3 milijona din (prejšnje leto 2,3):

Dohodki od obresti so se lani dvignili od 237 na 252 milijonov. Dohodki od obresti tekočih računov so ostali nazadnje narasli postavkam skoro nespremenjeni na višini 123 milijonov din (banka je obično značilna obresti na tekoče račune države), dohodki od vrednostnih papirjev pa so narasli od 68,6 na 93,0 milijona din.

Občasti, ki jih je banka morala plačati so narasle le od 278 na 281 milijonov. Povečanje čistega dobička gre v znatni meri pripisati tudi zmanjšanju odpisov od 42,5 na 14,6 milijona din, kar je posledica zloženja bonitete mnogih dolžnikov in povečanja vrednosti prevzetih nepremičnin, ki jih je bilo treba prejšnja leta odpisovati. Osebn i in materialni izdatki so narasli od 39,2 na 48,8 milijona din, splošni izdatki režije pa so se zmanjšali od 15,5 na 3,5 milijona din.

Ničesar tujega nočemo

Te dni je bila seja zagrebške Trgovinske zbornice, na kateri je razvil svoje pogovore in misli novi predsednik G. Vouk. Govoril je o zelo važnih osnovah in pogojih razvoja gospodarstva, zlasti trgovskega življenja v državi, predvsem tudi v banovini hrvaški. Pri tem je bil mnenja, da je uspešen procvit gospodarstva ustvarjanje le takrat mogoče, če se na področju vse države izenačijo delovni pogoji in tudi druge okolščine, ki na to ustvarjanje vplivajo, zlasti najrazličnejša bremena. S temi mislimi je bila nedvomno izražena tudi zahteva po enotni socialni politiki, nedvomno tudi po enotni socialno-zavarovalni politiki, ki s svojimi premijami in datjavami zelo učinkovito vpliva na delovne pogoje, o katerih gospodarstveniki zahtevajo, da so enotni.

Na takih stvarnih izjavah odgovornih predstavnikov gospodarstva življenja drastično vidimo, kako škodljiva je zahteva po stoddostnem razbitju delavskega zavarovanja, ki bi pomenilo nevarno diferenciacijo delovnih pogojev. Zakaj hočejo gospodarstveniki na drugi strani dati iz rok možnost, da bi vsaj bremena iz naslova delavskega zavarovanja urejevali sami in enotno, v interesu enakopravnosti gospodarstva življenja na vsem državnem področju? Razbitje enotnosti delavskega zavarovanja pomeni ustvariti za posamezna pokrajinska gospodarstva zelo različne, včasih lahko pretežke delovne pogoje. Gospodarske-socialne ukrepe je brezpozorno treba koordinirati na vsem državnem ozemlju. Govoriti o delitvi delavskega zavarovanja, istočasno pa zahtevati enotne pogoje za gospodarsko izboljšanje, pomeniti biti sam s seboj v navzkrižju.

Omejitev prodaje blaga

Minister za trgovino je na osnovi uredbe o ureditvi prodaje blaga izdal naredbo o obsegu prodaje blaga. Po tej naredbi producenti predelovalci, trgovci na debelo, trgovci na drobno in drugi prodajalci ne smejo prodajati in izročati kupcem življenjskih potrebščin in ostalega blaga po ceni I. uredbe o pobirjanju draginje v večjih količinah od onih, ki so jih povprečno prodajali pred 1. septembrom 1939.

Prav tako tudi trgovci na debelo, trgovci na drobno in drugi prodajalci ter potrošniki ne smejo nabavljati življenjskih potrebščin v večjih količinah od onih, kakor so jih nabavljali pred 1. septembrom 1939. Količine se za posamezne stranke lahko povečajo ali zmanjšajo v skladu s spremembami števila družinskih članov potrošnikov. Vsi prestopki te uredbe o ureditvi prodaje blaga od 8. novembra 1940.

Gibanje klirinških računov z inozemstvom

Najnovejši izkaz Narodne banke o stanju klirinških računov z inozemstvom zaznamuje malenkostno nazadovanje salda našega klirinškega dolga v Nemčiji od 61,26 na 58,6 milijona mark in nazadovanje našega dolga nasproti protektoratu od 60,8 na 58,6 milijona Kč. Znatno pa se je dvignil saldo naših klirinških terjatev v Italiji, in sicer od 15,1 na 39,0 milijona din, prav tako naš klirinški dolg v Slovaški od 31,8 na 33,3 milijona Kč. Tudi naš klirinški dolg v Belgiji se je povečal od 4,2 na 5,3 milijona din. Glede na obnovitev obračunavanja po kliringu s poljsko gubernijo je v drugem tednu januarja zabeleženo zmanjšanje našega dolga od 18,7 na 18,6 milijona din. Naš klirinški dolg v Turčiji se je zmanjšal od 11,5 na 9,4 milijona din, naš klirinški dolg v Belgiji pa se je povečal od 4,2 na 5,3 milijona din, med tem ko je naš dolg v Rumuniji ostal na nespremenjeni višini 3,9 milijona din.

Naše klirinške terjatve v Nizozemski so se ponovno dvignile od 3,2 na 3,8 milijona goldinarjev, nazadovale pa so naše klirinške terjatve v Franciji od 5,2 na 2,5

milijona frankov, med tem ko klirinški račun s francoskimi kolonijami ne kaže nobenih sprememb.

Gospodarske vesti

— Pred trgovinskimi pogajanj i z Italijo. Ze lani jeseni bi se morala vršiti trgovinska pogajanja z Italijo v okviru jugoslovensko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora, pa so bila odložena zaradi zaposlenosti naših delegatov. Sedaj poročajo iz Beograda, da je termin končno določen. To sedmo zasedanje jugoslovensko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora se bo pričelo ob koncu januarja ali v začetku februarja. Ker bo obstoječi trgovinski sporazum potekel 30. julija t. l., ni izključeno, da se bodo na tem zasedanju proučile tudi možnosti za trgovinsko izmenjavo v prihodnjem gospodarskem letu. Nadalje bodo razpravljali o spremembah obstoječih in o uvedbi novih kontingentov, o blagu naših uvoznikov, ki je še blokirano v italijanskih lukah, predvsem pa o vprašanju plačilnega prometa.

— Preskrba prebivalstva s premogom. Na zadnje večerjajo notico smo prejeli še naslednje pojasnile: Nenavadno ostr i in dolga lanska zima je imela za posledico znatno povečanje privatnih naročil premoga v teku vsega preteklega leta. Vključno dejstvo, da so državne železnice zaradi izredno povečanega prometa stalno jemale neprimerno večje količine premoga, kakor prejšnja leta, je TPD vendar uspelo, dobiti lani za potrebe prebivalstva tako v Sloveniji, kakor tudi v Ljubljani mnogo večje količine, kakor ob normalnih časih. Dolgotrajna in ostra lanska zima, stalno velike potrebe železnice in drugih javnih ustanov, velika draginja drv ter ostr i in zgodnja letošnja zima, so v zadnjem mesecu nujno dovele do tega, da se ni moglo v polni meri zadostiti vsem naročilom privatnega trga, med katerimi so zdaj zlasti oni, ki so iz kateregakoli razloga oddaljšali za nabavo kuriva prav do zadnjega. Poleg vseh navedenih dejstev pa je treba še upoštevati važno činjenico, da žal ni mogoče, še bolj dvigniti produkcijo, ker rudniki TPD delajo s polno kapaciteto vse dni in še na praznike in nedelje, kolikor zakon

to dopušča. Vendar je deputacija, ki je v tej stvari včeraj prošila TPD za nujno pomoč prejšnja zagotovilo, da bo družba v skrajnih mejah možnosti in kljub svojim neodoljivim obvezam, ki jih ima do državnih železnic, vojaških in javnih oblastev in ustanov (bolnice, šole, zavodi itd.) dala na razpolago one količine, ki jih je — čeprav pod ugodnejšimi vidiki — predvidevala za oskrbo privatnega trga v tekočem mesecu. V kolikor pa zaradi gori navedenih neodoljivih obveznosti družbi le ne bi bilo mogoče kriti potreb celoga trga samo s trboveljskim premogom, bo potrebno, da prebivalstvo kupuje tudi drugovrstne premoge.

— Še o neenaki oskrbi s sladkorjem v dravski banovini. K članku, priobčenem v sredo 15. t. m., smo prejeli naslednji dopis: Nerednosti so se pojavile glede dobave sladkorja posebno v dravski banovini. Za našo banovino sta predvidena mesečno 102 vagona sladkorja, kar razmeroma ustreza potrošnji. Mnenja smo, da bi morala veletrgovina s sladkorjem dobivati na tej osnovi vsaj iste količine sladkorja kakor lani in predlanskim, ker ima vsak veletrgovec svoje stalne dolgoletne odjemalce, detajliste, ki bi jim moral v enaki izmeri postreči kakor doslej. Mnogim veletrgovcem pa je bila obično zmanjšana količina sladkorja, tako da so prisiljeni dajati tudi detajlistom manj sladkorja. S tem pa so prizadeli le potrošniki. Na drugi strani pa se pojavljajo, kakor je bilo že poudarjeno, nove tvrdke in zadržane ustanove, ki se do danes vobče niso bavile s prodajo sladkorja, torej tudi nimajo svojih stalnih odjemalcev. Tako je pri teh novih tvrdkah in združah dovolj sladkorja, medtem ko veletrgovcem in detajlistom, ki so se doslej stalno bavili s tem poslom, blaga hudo primanjkuje. Vsekakor je potrebno, da prodajna centrala za sladkor v Beogradu ukrene vse potrebno, da se bo sladkor dodelil, kakor doslej, tistim veletrgovcem, ki so ga doslej pravilno razdeljevali na podlagi svojih dolgoletnih preizkušenih poslovnih zvez.

— Iz trgovinskega registra. Vpisale so se nastopne tvrdke: »Elmas«, javna trgovska družba inž. Rupnik Zdenko in Volk Janez v Ljubljani (izdelovanje in prodaja električnega materiala in izdelkov iz umetnih smol); »Lesex«, Artur Sach, lesna eksportna trgovina v Ljubljani, trgovina z lesom na Rakeku. — Pri Splošnem jugoslovanskem bančnem društvu d. d. podružnici v Ljubljani, je vpisan kot prokurist bančni uradnik Janko Križ.

— Iz združnega registra. Novosadska »Agraria«, kmetijska centralna družba, združba z o. z. je na običnem zboru 15. septembra 1940 sprejela nova pravila v smislu zakona o gospodarskih združbah. Besedilo firme je sedaj registrirano tudi v nemškem jeziku. Za podružnico v Ljubljani je vpisan kot prokurist Filip Huber.

— Nemška industrija poljedelskih strojev na dunajskem pomladanskem veleseju 1941. Z ozirom na službeno sodelovanje Državnega urada za prehrano (Reichsnährstand) na dunajskem pomladanskem veleseju 1941, ki bo od 9. do 16. marca, in z ozirom na velike potrebe jugovzhodnih agrarnih držav v pogledu nemških produkcijskih sredstev je strokovni odtsek za gradnjo poljedelskih strojev dovolil nemški industriji poljedelskih strojev razstavljanje na dunajskem pomladanskem veleseju. Vso razstavno površino ki je na razpolago, je že prevzela nemška industrija poljedelskih strojev. (—)

Ljubljanski trg

Ob hudem mrazu nam nudi trg vedno isto žalostno sliko. V soboto je bil še posebno prazen. Sredina trga je še zatrpana s kupi snega, ki ga hitijo odvažati. Sicer pa bi ostal ta velik prostor itak prazen, saj niti ob Mahrovih hiši niso bile vse tržne mize zasedene. Najbolj občutljiva zelenjava čaka skrbno zavita na redke kupovalke, mnogo povrtnine pa prodajajo le slabo zavito ali sploh nezavarovano. To ni pravilno in povzroča se tako malomarnostjo prodajalke sebi in konzumentom precejšnjo škodo. Največkrat se pokaže okvara šole tedaj, ko prinesejo gospodinjice zelenjavo domov in jo je treba takoj porabiti, sicer segnje. Ko bi prodajalke bolj pazile, bi lahko blago, ki jim ostaja, prinesle zopet drugi dan. Tako ga na navadno v poznih dopoldanskih urah prodajo za vsako ceno ali celo zavrzijo. Kcs je, da je težko, včasih celo nemogoče, prodajati povrtnino na odprtem trgu, ne da bi trpela škoda in postaja potreba po moderni zaprti tržnici vedno bolj občutna.

Cebuli se je cena dvignila od 2,50 do 3 din kg. Z rastočim mrazom se dvigajo tudi cene povrtnine, zato pričakujemo, da se bodo nižale, ko bo mraz začel ponehaviti. V soboto spinače sploh ni bilo videti, motvilce pa so nudile le dve do tri prodajalke po 2,50 din merica. Domači endivijo prodajajo na komade. Ta endivija presega v ceni uvoženo, ki je po 12 din kg. Na majhne merice merijo domači radič po 2 din. Gospodinjice so se že davno prepirale, da je nakup na težo cenejši, zato mnoge kupujejo zelenjavo raje v trgovini.

Na perutinskem trgu je bilo zelo malo perutnine. Razumljivo je, da je sedaj le malo zanimanja za perutnino, zato se te, kar so je kmetice prinesle niso mogle prodati. Pač pa je vedno večji nava na mesarske stojnice, ki so letos mnoge brleje založene z raznimi vrstami mesa, kakor lani. Bolj ko je treba hraniti in družini manjšati obroke, večji apetit ima družina. Tako tožijo zaskrbljene gospodinjice in vdano plačujejo vsak dan višje cene. Cene mesu in slanini so se ustale.

Jajca so zopet dražja in je pocenitev trajala komaj dober teden. V soboto so bila lepša po 2,25, nekatere so zahtevale celo 2,50 din za komad. Precej vloženi jaje prihaja v prodajo, niso pa označena. Po možnosti jih razprodajo za sveža, zato je potrebno previdnosti. Precej zanesljiv je nakup po teži, ker pa nimamo na razpolago tehtnic, kupujemo kar po občutki teže v roki. Sveže jajce je težko in ima jasno lupino.

Prav dobro surovo maslo prodajajo nekatere kmetice na perutinskem trgu po 8 do 9 din komad. Ti zaviti pa največkrat tehtajo le 22 do 23 dkg. Na stalnem trgu z maslom in smetano je bilo preveč blaga. Tu se najbolj pozna zastoj kupčije, zato se cena masla, surovega in kuhanemu, še počasi znižuje. K sreči se pri tem mrazu maslo delj sasa ohrani sveže, zato zaradi tega zastoja ne bo velike škode. Tudi prodajalci sira se pritožujejo nad slabo kupčijo.

Težava je z jabolki. Vsa jabolka, ki jih imajo prodajalke na prostem, pa čeprav v zabojih in pokrta, se namiznjena in porčne, ko pridejo na toplo. Tudi kupovalce bi morale imeti s seboj odeje, da se jim blago med potjo do doma nepokvari še bolj. Taka jabolka je treba porabiti takoj, ali pa so prihodnji dan dobra le še za kompot.

Najmanj kupčije imajo sedaj prodajalci medu, saj se je cena medu dvignila v enem letu za približno 20 din pr kg.

BELEŽKE

Rojstni dan kraljeviča Tomislava

Danes, na pravoslavni praznik Bogojavljenja (Sv. Trije kralji), obhaja drugorojeni sin kralja Aleksandra in kraljice Marije, Nj. Vis. kraljevič Tomislav, svoj rojstni dan. Z njim stopa v štirinajsto leto svoje starosti. Naš narod, ki je v današnjih usodnih dneh še bolj tesno povezan s svojo dinastijo kakor že vedno, se mladega kraljeviča in vsega kraljevskega doma tudi na ta dan spominja s toplimi simpatijami in iskrenimi željami.

Kdo bo minister

za prehrano

Kakor smo že poročali je rekonstrukcija vlade odložena na prihodnji teden in je podpredsednik vlade dr. Maček v petek odpotoval iz Beograda nazaj v Zagreb. Medtem je bila včeraj objavljena zakonska uredba o ustanovitvi posebnega ministrstva za oskrbo in prehrano. Zagrebški »Jutarnji list« pravi, da je najresnejši kandidat za šefa novega ministrstva bivši generalni direktor Narodne banke dr. Mića Protić, ki ga je upokojil Stojadinovićev režim baže zato, ker ni hotel vstopiti v JRZ.

Sarajevska »Jugoslovenska pošta« pa zopet poroča iz Beograda, da je zelo resen kandidat za ministra prehrane podpredsednik Hrvatske seljačke stranke inž. Avgust Košutić. S tem bi bila v glavnem odstranjena možnost za spore med ministrstvom prehrane, ki bo delovalo v dokaj centralističnem pravcu, in pa banko oblastjo v Zagrebu. Beograjski merodajni krogi namreč mislijo, da ima inž. Košutić po svojem položaju v stranki dovolj avtoritete, da bi krotil preveč ognjivite zagrebške pobornike čim večje avtonomije v zadevah prehrane za banovino Hrvatsko.

O gmotnem položaju

javnih nameščenцев

Glasilo slovenskega učiteljstva »Učiteljski tovariš« objavlja v svoji zadnji številki uvodnik »Ureditve našega gmotnega položaja je že skrajna potreba«. Kakor že naslov sam pove, obravnava članek problem, ki spada danes med najnujnejše državne naloge, prav tako nujne in važne, kakor je preskrba prebivalstva s prehrano. Med drugim čitamo v uvodniku:

»Obupni gmotni položaj, ki se v njem nahajajo prav vsi državni uslužbenci in upokojenci vseh strok in položajev, je tak, da je njegova rešitev že skrajna in neodoljiva potreba. Sprito ogromnega porasta cen, predvsem najneobhodnejših življenjskih potrebščin, naše plače ne predstavljajo več niti polovice eksistenčnega minimuma. Cene najnujnejših živilom so se dvignile že nad 100 odstotkov.«

Članek potem podrobno riše razvoj in gibanje cen življenjskih potrebščin in prejemkov javnih nameščenцев, na koncu pa pravi:

»Dobro razumemo položaj, v katerem se država nahaja sprito vseobče mednarodne napetosti. Brez dvoma smo prvi, ki smo voljni doprinesati tudi največje žrtve. Smatramo pa, da je prvi pogoj za to, da ostanemo s svojimi družinami za te trte duševno in telesno sposobni. Naša sposobnost pa zaradi vsestranskega pomanjkanja, pritrgovanja in skrb i za obstanek, ki so se kot odraz siromaštva naselili v naše vrste in v naše družine, že danes močno popuša.«

Iz tega razloga ponovno naglašamo, da današnje stanje ne sme več dolgo trajati. Za ureditve naše eksistence in eksistence naših družin so potrebni takojšnji ukrepi. Razmere, ki v njih živimo, terjajo neodoljivo pomoč, ki pa bo uspešna le tedaj, če se naši osebni in skupni družinski prejemki resnično dvignejo na eksistenčni minimum. Zato danes ponovno dvigamo svoj glas na vse odločujoče činitele, preročani, da naš poziv ne bo ostal brez odziva.«

Stari in mladi

Znam politični tehnik »Napredek«, ki ga ureja beograjski vseučiliški profesor dr. Mihajlo Ilić, objavlja uvodnik »Stari in mladi«. Uvodnik je napisal dr. Ilić sam, ki pravi najprej, da se gesla o »starih in mladih« poslužujejo predvsem demagogi, ki se laskajo mladini in jo žele spejati na svoja posebna pota. Pozabljajo pa pri tem na to, da mladina ni slepa in da kaj kritično ocenjuje vse, kar se ji pripoveduje in govori. Dalje izvaja pisec, ki je bil, kakor znano, eden od stvariteljev srbo-hrvatskega sporazuma:

»Mladina je prav dobro, da je med nami in okoli nas mnogo starih mladeničev in mladih starcev. Med nami so mladi ljudje brez mladostnega poleta, prežeti sebičnih načrtov, ozkih pogledov in še ožjih akcij ter daleč od pravega življenja. Med nami pa delajo tudi stari ljudje čilega duha, in energičnih akcij, smeli v mislih in akcij. Postavljajo se zato samo po sebi vprašanje, zakaj naj bi taki stari ljudje ne sodelovali z mladimi, s katerimi so idejno in duševno povezani? V našem političnem življenju je že itak preveč vse razbito in razcepljeno. Zato ni nobene potrebe iskati še novih gesel za cepitve naših sil. Doslej smo se zeli in cepili zaradi idej, v bodoče naj bi se zaradi rojstnih listov. Dejstvo je, da starost, ali pa mladost ne dajeja še nobene kvalifikacije ali diskvalifikacije za vodstvo državnih poslov. Pri starih kakor pri mladih zavisi več od moralne, umstvene in politične sposobnosti. Naš narod je izvedel svoje zedinjenje ravno v času, ko je stal na čelu države star kralj, na čelu vlade star predsednik in na čelu našega generalnega štaba star general (kralj Peter, Pašić in vojvoda Putnik. Op. ur.)«

O nasprotnikih finančnega ministra dr. Šuteja

»Hrvatski dnevnik« posveča že drugi uvodnik radijskemu govoru finančnega ministra dr. Šuteja. Uvodnik obtožuje za kampanjo proti finančni politiki dr. Šu-

Pri afekciji želodca ali črevesja v začetnem štadiju zelo dobro kkoristi vrec Tempel ali Styria.

teja »tiste ljudi, ki so hoteli, naj Narodna banka služi samo interesom malštevilnih svojih delničarjev in ki so bili krivi z'oma cele vrste denarnih zavodov na Hrvatskem. Ti ljudje so se pokazali za nesposobne za konstruktivno delo. Sedaj pa žele ovirati pri delu človeka, ki stremi za koristmi državne zajednice in vsega našega gospodarstva. To potrjuje tudi spomenica javne ustanove, o kateri je govoril minister dr. Šutej v svojem govoru 14. januarja. Sestavljajci spomenice so nezadovoljni z reformami v Narodni banki in napadajo zaradi nje ministra dr. Šuteja.

»Hrvatski dnevnik« tudi tokrat ne pove imena »javne ustanove«, ki je izročila svojo spomenico ministru financ in pri tem poskrbela, da je bila spomenica še pred izročitvijo ministru sporočena javnosti v obliki ilegalnih letakov.

Mladina in edinstvo

Glavno vladno glasilo »Vreme« objavlja članek o nalogah sodobne slovenske, srbske in hrvatske mladine. V članku pravi »Vreme« med drugim:

»Teritorialno zedinjenje še ni privedlo do duhovnega zedinjenja. Naša tri plemena so bila poprej podeljena različnim vplivom tujih gospodarstev, njihovih kultur in civilizacij. Posledice teh različnih vplivov so dčakaj sloboke, vendar ne »o-liko, da bi onemogočale sodelovanje. Kakor smo dosegli ozemelsko zedinjenje, tako moramo doseči tudi duhovno zedinjenje. Vprašanje je samo, po kateri poti in na kak način. Najboljša pot je v iskrenem sodelovanju med srbsko, slovensko in hrvatsko mladino. D-lžnost naše mladine je prepričati najširše sloje naših »teh plemen, da so Srbi, Hrvati in Slovenci bratje po krvi in jeziku ter da so različke med njimi povsem neznatne. Prav tako mora mladina iskreno dopovedovati narodu, da v nobeni od naših treh velikih pokrajin ne tečeta med in msko, kakor so to govorili plačani demagogi, ki so se jali med nas plemensko mržnjo. Mladina mora v današnjih usodnih časih popraviti grehe naših politikov, ki so stvorili naš separatizem in pokrajinsko sovraštvo.«

Zal »Vreme« ne pove, kdo so bili politiki, ki so zanašali med narod plemenski separatizem in pokrajinsko sovraštvo. Jugoslovanski nacionalisti in njihovi voditelji nikdar niso serali po plemenskih in pokrajinskih geslih, temveč so bili vedno poborniki ideje usodne povezanosti vseh naših treh rodov brez razlike vere in plemena, da je govorimo z »Vremenovo« terminologijo.

Odkrita tajna ljotičevska tiskarna v Rumi

V Rumi je odkrila policija tajno tiskarno razpuščene Ljotičevske stranke »Zbor«. V tiskarni so tiskali ilegalne Ljotičevske letake in brošure. V Rumo so jo prenesli pred šestimi tedni iz Beograda. Tiskarno je vodil neki Emil Pušić, finančni pa jo je neki beograjski industrijec. Policija je odkrila tiskarno čisto slučajno, ko je skupina osemih mladeničev iz Novega Sada iskala Ivanovo ulico, kjer je bila odkrita tajna tiskarna.

Smrtna obsodba

zaradi skritih pušk

Izredno sodišče v Kaišu na Poljskem je, kakor poroča »Völkischer Beobachter«, obsodilo na smrt poljskega kmeta Vladislava Szopta, ker je imel skrito orožje. Obsojeni je ob izbruhu polsko-nemške vojne zakopal dve svoji lovski puški na nekem travniku. V vojni je bil ujet. Ko se je vrnil iz ujetništva je izkopal zakopani lovski puški, ju temeljito očistil, nato pa skril v kurniku. Pomladi je kupil od nekega sosedu še eno lovsko puško in potem vse tri zopet zakopal na nekem travniku skupaj z municijo, kjer pa so jih potem našli in kmeta postavili pred izredno sodišče.

Admiral

bokeljske mornarice

Kotor, 18. jan. o. Bokeljska mornarica si je izvolila za svojega novega admirala Rudolfa Glumja, člana nekdanjega Jugoslovanskega odbora in znanega nacionalnega delavca v Boki Kotorski.

Iz državne službe

Beograd, 18. jan. p. Za sodnika okrožnega sodišča v Murski Soboti je imenovan Maks Petrić, sodnik sreskega sodišča v Kostanjevici. Za računovodjo apelacijskega sodišča v Ljubljani je postavljen Anton Vrhovec, računski kontrolor finančne direkcije v Ljubljani. Učiteljica Milica Vukadinović je premešča na iz Reke pri Mariboru v Kraljevo v moravski banovini.

Beograd, 18. jan. p. Za profesorje v 6. skupini na Glasbeni srednji šoli pri Glasbeni akademiji v Ljubljani so postavljeni Pavel Ranciraj, strokovni učitelj I. moške realne gimnazije v Ljubljani, dr. Danilo Svava, honorarni učitelj Glasbene akademije v Ljubljani, Leon Pfeifer, honorarni učitelj Glasbene srednje šole in Marica Vogelink, honorarna učiteljica Glasbene srednje šole v Ljubljani.

Strategija dveh generalov

Nedavno smo priobčili popis bitke za Sidi-Barani izpod peresa znanega vojaškega strokovnjaka P. Gentzona. Danes objavljamo članek istega pisca o strategiji obeh poveljnikov, kakor se je bila izkazala pri obleganju in zavzetju Bardije.

Bitka za Bardio se je bila začela 12. decembra in se je nadaljevala vse do predaje trdnjave vsak dan s še silnejšim pritiskom. Odpor braniteljev je trajal 22 dni, borbe pa so se razvijale na dolžini 16 km med morjem in utrbo Capuzzo. Italijanske sile so znašale kakih 20.000 moč, pripadajočih dvema rednim divizijama in dvema divizijama črnih sraj, ki jim je poveljeval general Bergonzoli, eden izmed najznamenitejših italijanskih višjih oficirjev. General Bergonzoli ni novinec v vojnem poslu. Bil je že v Abesiniji, kjer se je izkazal kot več poveljnik, še bolj se je pa odlikoval v španski vojni pri zavzetju Santandra. Obramba Bardie je bila tedaj v pravih rokah in bi bila tudi uspešna, da ni bilo nekaterih neugodnih okoliščin, ki so jo hudo škodovali. Pred vsem italijanske čete niso imele globokih zakopov. Vse utrube so obstajale samo iz okopov in strelskih jarkov, zavarovanih z bodajo žico. Raze tega so bile vse pasti za tanke zrzajane na isti način, kar je seveda velika konstrukcijska napaka. Tako je namreč nasprotnik spoznal nevarnosti po prvi škodi in se jih je znal ogniti.

Od sovražnikove strani je izid boja odločilo obstajanje, ki se je vršilo 30 ur brez prestopa s kopnega, iz zraka in s morja. Trideset ur je brez prestopa deževalo železo na branilce Bardie in samo težko ladijsko topništvo je zmetalo na utrube okoli 600 ton težkih granat. Ameriški novinarji, ki so prisostvovali poteku bitke, zatrjujejo, da je bilo britansko obstajanje veliko silnejše nego odovarjajoči italijanski ogenj. Po tem topniškem obdelovanju je ostal od Bardie samo kup razvalin. Veliko število ujetnikov na prvi pogled preseneča, toda v moderni vojni je pehota izgubljena, kadar je obdana od tankov in oklepni avtomobili. Mora se se udati ali pa se dati pobiti do zadnjega. Kakor pa bi bilo slednje junaško, bi bilo samo nepotrežno žrtvovanje, ki bi izida bitke ne moglo prav nič izpremeniti.

Angleška vojska je dosegla veličazen uspeh. Nje poveljnik, general Wavell, je ves čas pred spopadom pri Sidi-Barani napovedoval, kakor da se ne namerava lotiti boja in da se pripravila samo za obrambo. Iz njegovega generalnega štaba so se napovedovalci takle vesti in vsako je mislil, da bo iniciativa ostala v Gracijanijevih rokah. Tako je britanska ofenziva lahko postala presenečenje za nasprotnika, ki so ga angleške čete tudi temeljito izbrile ter v zaletu zavzele Sidi-Barani, Solum in Bardio ter pridrle globoko ob obrežju v italijansko ozemlje. Njihov uspeh je treba vsekakor po velikem delu pripisati boljši kakovosti tehnične opreme. Angleži so vrgli v boj svoje najboljše tanke in oklepne avtomobile, v odločilnem trenutku se je pojavilo celo angleški 70-tonski super tank. Churchill je v svojem zadnjem govoru v britanski zbornici poudaril, kako težka je bila odločitev za angleško obrambo, da je v preteklem polletju poslala okoli cele Afrike svoje najboljše bojne vozove. Je navedbe lahko povzamemo, da je bil britanski napad skrbno pripravljen in da se je delalo na njem od početja dalje z železno vztrajnostjo, žilavostjo ter pogumom, lastnim angleškemu plemenu. Toda vojaški material ne velja dosti, ako ni dobrih vojakov, ki upravljajo z njim. V tem pogledu so Angleži pokazali izredno bojovnost in pogum. Zlasti Avstralci so dokazali, da še niso nicesar izgubili od onih vojaških vrlin, ki so jih bili njih očetje pokazali na

zapadni fronti pred dobrimi dvajsetimi leti. Po zavzetju Sidi-Baranija so vsi vojaški strokovnjaki bili soglasnega mnenja, da Wavell ne pojde naprej, ker ima samo nalogo, da iz prestiznih razlogov očisti egiptsko ozemlje. Wavell sam je prav vneto podpiral to mnenje. Izkazalo pa se je že pri prvem spopadu, ko je Wavell odkril vso svojo veliko silo, da o ustavitvi pohoda ne bo niti govoril. Ustavljati se je le toliko, kolikor je bilo neobhodno potrebno in ni dal nasprotniku prilike, da si le nekoliko oddahne. Zasedloval ga je brez prestopa v same okope. To je primer klasične ofenzive do skrajnosti, kakor so jo Nemci izvajali, kjer kolji je prišlo do bitke. Še vedno kažejo vsa znamenja, da hočejo Britanci popolnoma izkoristiti svojo zmago, kajti silovit pritisk na italijanske čete še vedno ni prenehal. Iz Rima se poročajo o novi preizkušnji italijanskih čet pri Tobruku, 120 km zapadno od Bardie.

Tobruk je mesto s kakimi 3000 prebivalci in z luk, ki je ena najboljših v severni Afriki. Če bi se Britanci neorečijo polastiti se Tobruka, bi imeli izvrstno pomorsko oporišče, ki bi služilo konnim operacijam in kretanju mornarice. S tem bi bili močno ogroženi sosedni kraji Cirenajke: Derna, Apolonia in Bengazi. Če bi se Angleži ustavili pred Tobrukom, bi bilo to

znamenje izčrpanosti. Boji za Bardio pa niso bili drugo nego uvod v celotno operacijo velikega obsega. Zato bo boj za Tobruk še veliko važnejši. Ugoden izid boja za Tobruk bi italijanskim četam omogočil, da si utrdijo položaj, angleški uspeh pa bi bil odločilnega pomena, ker bi britanska obramba nato lahko poslala del svojega brodograja in letalstva na pomoč domovini za primer nemške invazije. Angleška sila se opira na dve točki: na Anglijo in na Egipt. Ako si velesile osi hočejo zagotoviti zmago, morajo uspeti ob Temzi in ob Nilu. Afrika potemtakem ni boljše podrejenega pomena.

Angleški uspehi dokazujejo Nemčiji in Italiji, da se ne da voditi vojna proti istemu sovražniku na dveh različnih frontah, od katerih je ena nemška, druga italijanska. V sedanjih fazi spopada je delovanje zračnega brodograja izredne važnosti, zato je Nemčija poslala enega svojih letalskih zborov v Italijo, kar je zopet dokaz, da sile osi afriških dogodkov ne smatrajo samo za epizodo. Vsekakor je zanimivo dejstvo, da se bodo nemški letalci borili ramo ob ramo s svojimi italijanskimi tovariši. Ne dvomno bodo sodelovali že v bitki za Tobruk. Navzočnost nemških vojni letal v Sredozemlju kaže na to, da se bo morda vojna odločila v tem področju in sicer bolj v zraku in na vodi, kakor na kopnem. V svetovni vojni je bilo Sredozemlje vzporednega pomena, odločitev je padla na suhem, danes pa kaže razvoj nekoliko drugačen pravec.

Italijanska notranja fronta

Milan, v začetku januarja o si dospel z nočnim vlakom ki je vozil z zaveženimi okoli in brez luči. V Milan te objame pred monumentalno in nepoškodovano postajo skoraj popolna tema. Le tu pa tam zagledaš slabotne svetlobne točke, ki predstavljajo luči avtobusov in taksijev ter svetilke redkih nepoboljšanih pocinkov. Ob prvih korakih občutiš nizko ino znamenje vojnega stanja: popolno nedotaknjenost vsake česne razsvetljave in to v mestu ki ima več nego milijon prebivalcev in ki je bilo navajeno najbolj živahnega nočnega življenja.

Cim se zrne noč, ne sme biti nobene luči v izlozih, skozi nobno okno ne sme posijati svetloba. Patrolne protilaske zaščitne korake po mestu pregledujejo, da-li so vsa okna skrbno zagrnjena, in nalagajo v naspotnem primeru nepokornim ljudem globe ki znašajo tudi po 2000 lir. Taksiji po tasej zvečer zelo redki, saj je vojna skozi temne in pogosto se zamegljene ulice nad vse težavna in nevarna. Tako si ljudje izdajajo opraviti vse svoje posle pred 18. uro, da morda potem še pred popolno temo domov.

A če je vojna znatno spremenila nočni obraz Milana, mo je le malo spemnila dnevno lice. Njegovo življenje je tedaj enako neumano kakor prej. Domet enako silen. Trevine so zložene za vialkovrstne potrebe prebivalstva. Omejitve se nanašajo le na maloštevilna živila in oblačila. Gledalci in kinematografi so enako polni. Le podzemeljska zaščitna v neklih ulicah, kjer jih o slovja smu nimaio, vrče peska na zunanji strani Galerij Viktoria Emanuela in obrava slovlih slikanih oken iz mišanke k tedrale na varno mesto kažejo, da protio

nevarnosti od zgoraj in da je čuječnost potrebna.

Milan je doživel svoji ognjeni krst v začetku avgusta. Sredi istega mesta so padali na mesto oblaki letakov ki so pozivali prebivalstvo, naj se upre zavezništvu z Nemčijo. Odtlej so se napadi ponavljali, bili so pa bolj redki nego napadi na Turin. Dosele je bilo nekaj škoda le na perifernih stanovanjskih hišah.

Ljudstvo se začena v ostalem šele sedaj zavedati vojne. Tei vojni proti »močno Veliki Britaniji, proti »najbogatejšemu imperiju na svetu«, kakor se prilega ljudje sedaj zavedati, pripisujejo končno pomen, ki ji gre. Razni znaki so javno mnenje pripravljali na vse morebitnosti: ducejeve besede, ki so napovedovale težje čase, in neugodnejša voj a poročila, dalje razne vesti v tisku, ki so odkrivala na neraziskan način nasprotnikovo premčo. Javnost je bilo treba naučiti o pravem stanju dogodkov. Vidni dokaz te nove taktike je bila brozavica maršala Grazianija duceju, ki je ljudstvu razodela, da mu njihve noče prikivati resnice in da se o govornih čimtelji zanašajo na njegovo tradicionalno razsodnost. Udapec je prišel in ljudstvo je stonilo sedaj zavestno v vojno zavedajoč se, da je na kocki usoda vse države in da se mora pokazati vsa oba, da prenese omejitve in udare brez mrmanja. »Šele danes se pričena vjina, je zapisal znan italijanski novinar. »Treba nam je bilo udarec z bičem,« groze danes mnogi Italijani, ki se spominajo.

Daite mi 15 centimetrov rečenice!

Kdo bi tako kupoval, namesto da bi vprašal po kakovosti! Pri nakupu žarnic zahtevajte izrecno le kvaliteto TUNGSRAM-KRYPTON žarnice:

Ista da več sončnim žarkom podobne svetlobe in porabi pri tem mnogo manj toka!

BOLJŠA LUC, MANJŠI STROŠKI!

TUNGSRAM

Krypton

da je morala Italija v svojo zadnji kolonialni vojni doživeti kritične trenutke in alarmirajoča vojna poročila. Preden je prišla nenadna zmagaz Neugodne dogodke v Albaniji in Libiji smatralo za epizode ki bodo minile.

Po svojem vstopu v vojno in po porazu Francije je Italija po vsem videzu vodila udobno vojno proti nasprotniku, ki je bil daleč od domačih vrat. Na afriški zemlji stotine kilometrov stran je bilo treba potskati in zasledovati neripravljenega sovražnika, ki se je umikal brez odpora. S prvimi zmagovitimi pohodi so Italijani zasedli Somaliho na severnem borišču so zavzeli Solum in Sidi Barani. Ti hitri in silni uspehi ki jih je optimistična propaganda oveličevala, so pomazali zastrupiti javno mnenje in ga uspraviti, da ni računalo z neizpitimi ovirami in s težkimi problemi prevoza in oskrbe napredujočih čet.

Casopis »Vie dell'Aria« je objavil sedaj članek ki je zbudil v krogih tisa veliko pozornost po krepkih besedah, s katerimi je obtožil neke posredo alce javnega mnenja, da so svoje čtatej: varali z napačnimi opisi vojnih podvigov in nasprotnika, ki so ga predstavljali kot pifanega, degeneriranega, slabo opremljenega in vedno bežečega. Odtlej je razpiti v italijanskem tisku novo psihološko taktiko, ki zavrača lažni patos. Nasprotnik je mogočen, trd in odoren, boril se bo dolgo in krenko z vso izkušnjo, ki si jo je nabral kot star bojovnik v svoji kolonialni zgodovini; njegovi pripomočki so neomejeni in njegovi čete prihajajo od vseh štirih strani sveta: takšen je ton, ki ga sedaj zaslediš povsotoma v tisku. V »Messaggeru« je izšel članek, ki je v polni meri priznaval bogastvo in silo britskega imperija. Srce tega Imoceria ni na njegovem otoku, temveč v njegovih kolonialnih poselitvah — in v življenjsko sredstvo je treba zdeti Anglijo — pravi »Messaggero« v svojem članku.

Italija je odločena da bo nadaljevala ta dvoboj in je prepričana v svojo zmago.

Maršal Timošenko

Vojna mornarica ima seveda mnogo manj dostojanstvenikov. Kuznecov, Isakov in šef admiralnega štaba Hailer so p s ti admirali, viceadmirali je osem, med temi so poveljniki večjih ali manjših s uplin vojnih ladij, kontraadmiralov na 63. K mornarici spada tudi en generalni poročnik letalske stroke, trije generalni poročniki obalne obrambe in 30 generalnih majorjev.

S temi imenovanji se je v službenih odnosih potegnila debela črta ločica med častniki in močvom. Po pravih s zbe morajo nadrejeni zahtevati od podrejenih pozdrav tudi izven službe. Maršal Timošenko si prizadeva na v e natihe, kako bi utrdil in poglobil usled in avtoriteto častnikov. Strokovna glasila ostro za računjo neumestno bratrimjenje, ki je ponokol še ostanek starih časov. Kader poveljnikov na zahteva neizprosno strogo ter zlati nov kazenski postopek, ki bo odpravil vse sedanje razvade. »Brez discipline ni dobre vojske, zato je treba brezobzirno kaznovati vse rušitelje discipline,« je geslo maršala Timošenska, ki mu vsa sovjetska javnost iskreno pritrjuje.

V zvezi s temi reformami so nedvomno tudi druge novosti, iz katerih se vidi, da današnja ruska vojska zavestno in načrtno obnavlja stare ruske vojaške tradicije. Častniške šole močno spominjajo na nekdanje kadetnice, v pouku vojakov se omejuje vedno z vsem poučarom stari ruski polkovodja Suvorov, Kutuzov, Šobolev in drugi. Kosaške organizacije so zopet dovoljene in z njimi značilna kozška noša s kučmo z rdečim dnom. Generali nosijo vsi to kučmo, kot znak svojga čina. V vojašnicah in vojaških šolah se z velikim pomom slave razne obletnice pomorskih in kopinskih bitk preteklih časov. Tradicija je v visokih časteh in sam predstavnik Sovjetske zveze Kalinin je nedavno gojenecem mo k vske vojne akademije poudarjal važnost vojaške tradicije, dočim vojaško glasilo »Krasnaja Zvezda«, nujno priporča vsem članom armade, naj se pridno uče ruskega jezika, ki je armadni jezik, se v njem vrši ves pouk in poveljevanje. Prežni del teh velevažnih izprememb se je izvršil v zdnjem letu odkar je maršal Timošenko prevzel komisarijat za narodno obrambo.

F. S.

Povratak k disciplini

Finško-ruska vojna je dala prbudo za na obsežnejše reforme: dotedanjega ustroja so j t ke vojske. Dotelej je v v eh večjih vojaških edinih vladal nekak dvotirni sistem in je bilo vojaško poejstvo v mnogotero odvisno od političnega zastopstva. Počeni pri bataljonu, je imela vsaka višja edinica poleg svoje a poveljnika tudi političnega komisarja, ki je podpisoval vsa povelja in so slednja šle s podpisom komisarja dobila svojo veljavo. Pri divizijah in armijah je p o val kar poseben odbor političnih komisarjev, ki je presojal povelja divizijskega ali armijskega poveljnika ter jim četo odsekali uriznanje. To je seveda povzročilo stana trenja, spore o pristojnosti ter nap t o onajše med poveljnikom in političnim predstavnikom. Pred vsem pa je bilo važno dejstvo, da je pri takem stanju stvari močno trepa veljava poveljnika. Uedica dvotirnega poveljstva je bila prazna ta franco ke revolucije, kjer je takisto odposlanec konventa nadzoroval ukrepe vojaškega poveljnika. Drža a se je do Napoleona, pozneje pa je postala brezpredmetna. Nje smisel je bil v tem, da je politično zanecliv odposlanec konventa nadzor al ukrepe višjih častnikov, ki jih je bila revolucijska vojska prevzela od sta e a rezima in jim politični ni zaupala d si ni mogla biti brez njih strokovnega znan a. Na podoben način je sovjetska vojska prevzela na tisoče carskih častnikov in jim dodala kot nadzorstvo politične misarje. Uredba se je v Rusiji obdržala dolgo, das so med tem prišli na poveljniška m s a novi ljudje, vzgojeni v novem duhu. Pri takem razvoju je postala institucija političnih komisarjev ne samo n p trbna, marveč naravnost škodljiva za udelež komandanta, za disciplino in za razvoj vojske.

Ze nekoliko let se je kazalo to nevzdržno stanje finski pohod na je d končno razsodilo pravdo med komandanti in političnimi komisarji. Če se spomimo da je vojna s Finsko imela dve fazi, prvo dolgotrajno in neuspešno z operacijami z vzhoda od murmanske železnice ter zključno kratko ter učinkovito z napadom na Mannerheimovo črto preko Karelske zemljske ožine, nam bo prilično komarj da so pristajali pve bili politični komarj za stopniki druge pa vojaški strokovnjaki. Izid vojne je pospešil odstranitev komarščine.

Danes je v ruski vojski obnovočno načelo brezpozorne pokaščine nižjih viši m. poveljstvo je enotno ter ga izvajajo ključno samo vojaški poveljniki. Vr ovi svet je kmalu po finski vojni izlasoval zakon, da se vojaškim poveljnikom kot

zunanti znak njihove neodmrene oblasti vrnejo nazivi, ki so z večjimi ali manjšimi razlikami običajne v vseh vojskah. Razvoj v tem pravcu se je začel že pred p tati leti, ko so nabore poveljnikov od poročnika do polkovnika dobili njihovemu voljuju ustrezajoče nazive. Sredi lankoga leta o petm tudi višji častniki dobili na ive, primerne njihovi službeni stopnji. Im novanih je bilo okoli tisoč najvišjih činov, kojih slike so bile potem objavljene v sovjetskih listih. Obnavljanje je trajalo skoro orem dni in ruska javnost se je močno zanimala za nove generale in admiralne sovjetske zračne kopnilke in pomorske oborožene sile. Ruska vojska je s tem dobila stalni ofidiski kader, ki ga popravi prav za prav ni imela.

Poleg starih maršalov B d inera Voronilva, Timošenska, Kulka in Sap šnikova so bili imenovani trije armijski generali: Žukov, Tileniev in Mrečkov. Od katerih je v ostalem svetu najbolj znan Mrečkov, ki je bil poveljnik letalskega vojnega okrožja in je kot tak vodil vojaške operacije proti Finski Inermški žarnosti so o nem ponovno poročali da je bil odstranjen s poveljstva in celo vstavljen v penzijo in da je na njegovih natihih in pod njegovim poveljstvom bila nečta finca utirjena čta. On je danes načelnik svetovnega generalnega štaba. Armijski general Žukov je naslednik maršala Timošenska na mestu poveljnika kitovskega vojnega okrožja in so je preel odlikoval v bojih z Japonci ter v vojni s Finsko. Tileniev je star vojak iz dala državljanske vojne: bil je prvotni mornar in je med revolucijo poveljeval neki koniški diviziji.

Cin generalnega polkovnika je dobilo sedem oseb, ki so pokazali svoje sposobnosti deloma v državljanski vojni, deloma pa so si stekli zasluze pri ustvarjanju in reorganizaciji rdeče armade. Izmed starejših sta generalna polkovnika Afanasjenko, ki je služil v znani koniški armiji Budionneza ter Gorodnikov, ki je takrat poveljeval samostojni koniški armadi. Pomočnik komisarja za narodno obambo Loktionov je na glasu kot letalski strokovnjak in je do pred kratkim poveljeval ruskemu vojnemu letalstvu. Tudi general Stern, znan iz finske vojne, je dobil stopnjo generalnega polkovnika, je rodom Sved z Aalandskih otokov. Zdi poveljuje kot naslednik maršala Büchlerja dvema armijama na Daljnem vzhodu. Od o tatih treh generalnih polkovnikov je Pavlov poveljnik tankovskih oddelkov. Voronov in Grendali pa sta artilerista.

Generalnih poročnikov je 116, raven tega pa ima tudi vojna mornarica štiri ge-

UZIVAJTE V NAŠIH ZIMSKIH KRASOTAH

RATEČ-PLANCA 870-1108 m
Zimskopostni center, smuške proge, smuška šola, skakalnica.

DOM ILIRIJA V PLANICI
Idealno za smuški sport. Komfort. Prvovrstna smuška šola. Družališče s skakalnico. Električne sani za slalom na vežbališču. Izleti in smučarske ture.

PODKOREN 854 m
Hotel VITRANEC in več penzij, smuška šola.

SV. KRIZ — PLANINA 1000 m
Š. p. Jesenje, odlična smučišča. Inf.: Tujsko-prometno društvo.

KOČNA PRI JESENICAH
Š. p. Koča al. Slov. Javornik. Gostilna Rozmarin, penzija 40-60 din. leca smučišča.

JEZERSKO 900-1200 m
Priznan zimsko-sportni kraj, dober aneg. avtobus iz Kranja.

VELIKA PLANINA 1558
Najboljša in najlepša izletna točka Kraina smučišča z najčistejšo in izvrstno izborno oskrbo v planinski koči.

BOHINJ
Obrežna novo urejena smučišča do 1500 metrov — prvovrstni hotel. Informacije: Tujskoprometno društvo.

Dom SPD na Komni 1520 n Bohinjem
80 postelj, penzija od 62.— dalje, smuška šola, prospekti.

Skalaški dom na Vogu 1540 m:
Idealna smučišča, ugo en dos on / Bohinja. Prije no bivanje. Penzion Din 63.—

DOLENJSKE TOPLICE
Radio-termalno kopališče 38° C. Zeleniška postaja Straža—Toplice pri Novem mestu. Nizke zimske čene. Ves komfort. Centralna kurjava v sobah, hodnikih in oblačilnicah. Izvrstni uspehi v zdravljenju revmatizma vseh vrst tudi pozimi. Pojanja in prospekte dalje uprava.

POLZEVO 620 m
Udoben planinski dom, sredi krasnih smučišč. Telefon. Vsiha gora 1.

KUREŠČE 833 m — planinski dom
Vselej smuči, postojanka blizu ub. an. Poudarjena zrak., vedno bivanje.

PUTNIK — LJUBLJANA, PUTNIK NA RIBOR
V vsi ostali hoteli PUTNIK.

POHORJE (910-1513):
Idealen smuški svet, prijetno zimsko bivanje, številni planinski hoteli in domovi, dobra oskrba, polni dnevi, penzion din 45-70. Nova pohorska avtocesta.

PLANINSKI DOM PRI SV. TRETI KRAJIN
P. Pohorje, 1200 m, id. an. smučarska postaja, a, r. zračna smuč a terišča, prvovrstna oskrba. Izložišče slov. Bistrica mesto.

KOČA NA PFSKU, 1382 m
centra na gga na Po horji, krasni smuči ter ni, od dna vsrba. Do tope postaje: SI. Konjice, Zreče, Opatovica, Sv. Lovrenc n/P., Mišinja.

SV. LOVRENC NA POHORJU
vabi turiste in smučarje na svoje divne snežne poljane.

HOTEL »JELEN« (Geratč)
v Sv. Lovrencu na Pohorju nud. svojim gostom ud. po zim. vsi, kar si p-že.

Obiščite lepe zimske turistične predele v severni Sloveniji!
Pohorje, Savinjske Alpe, Lomarska dolina, Modrska planina, Smrekovec, Bimaki vrelci itd. Smučarski tečaj, dobra oskrba, polni dnevi, penzion din 50-70.

ROGAŠKA SLATINA
Vse možnosti zdravljenja v najmodernejšem hotelu.

»JUGOSLOVENSKI KRALJ.«
Indikacije: bolezn. žlečod in jeter; bolezn. v izmen. anovi (Diabetes); bolezn. krvnega obtoka, bolezn. ledvic in mehurja; bolezn. perifernih živcev itd. — Znanja strogo dietna kuhinja. — Informacije brezplačno, dila-vilišče v Rogški Slatini.

DOBRNA
je odprta v omejenem obsegu tudi pozimi. Zahtevajte prospekte!

BLED
BRAND HOTEL TOPLICE
aranzman — 7 dni din 875.—, vse vračunano.

PARK HOTEL BLED
Ugodni aranzmani za Bošič in smučarsko sezono.

Pri glavobolu

Pyramidon

TABLETE

Ogl. reg. pod št. B. 1318 od 15. XII. 1938.

MAL' POLOZI DAR DOMU NA OLTAR!

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

Davčne karte za služinčad

Ponovno opozarjamo, da morajo vsi posodavci za hišno služabništvo do konca t. m. (31. januarja) nabaviti davčne karte, ki se dobivajo samo pri pristojnih davčnih uradah in ne več v trafikah. Ta karta, ki velja za celo leto ne glede na osebo, čas zaposlitve in višino dohodkov stane 50 din, obrazec kot tak 2 din, dočim je treba plačati še banovinsko davščino v znesku 25 din in ustrezni prispevek za obrambni sklad. Službodavci, ki davčne karte ne nabavi pravočasno, plača za kaznen petkratni znesek davka. Ovdritelju in zalotitelju pa pripade kot nagrada četrtina plačane kazni. Davčne karte za hišno služinčad veljajo samo za tisto leto, ki je na njih natisnjeno. Za domačo služinčad, zaposleno pri gospodarstvu vsak dan po nekoliko ur, brez stanovanja in hrane, kar velja za takozvane postrežnice, se mora prav tako nabaviti davčna karta. Vendar pa je treba naglasiti, da osebe, ki nimajo stalne zaposlitve, nego delajo enkrat ali dvakrat tedensko pri več poslodavcih, ali opravljajo od časa do časa določene posebne posle pri več poslodavcih, kakor: čiščenje parketov, oken itd. po zakonu niso obvezane, da se zanje nabavijo davčne karte, marveč so takšne osebe načelno zavazane obdavčenju s pridobitno. Od nabave davčnih kart so izvezte tudi vse osebe, ki opravljajo po večini svoj službeni izven stanovanja in ki se njih delovna moč uporablja bodisi pri obdelovanju vrta, pri hlevskih poslih itd. Od dogovora o ustnem ustnem pogodbi pa je odvisno, ali more poslodavec zahtevati povračila plačanega davka od službojemalca.

Dr. K. T. — Lj. — Na Vaše vprašanje odgovorjamo v splošnem je v uvodnih besedah. Kazensko za nepravilno nabavljeno davčno karto je odgovoren samo službodavec. Od uvidenosti šefa davčne uprave oziroma od referenta za uslužbenih davke je odvisno, ali izvede davčno-kazenski postopek prav do konca ali pa predlaga fin. direkciji z ozirom na posebne okoliščine (Vaš primer!) opustitev kaz. postopanja.

M. S. — L. — Na delu imate hišo, ki jo uporabljate samo sezonski, t. i. samo nekaj tednov ali mesecev na leto. Lani ste povabili k sebi sorodnike, od katerih umerno niste zahtevali za stanovanje nobene odškodnine. Čeprav ste jih prijavili občinu, vam radi tega ni potreba "gati" snopov dohodkov rentnine, ker plačujete od svoje hiše prav gotovo že zgradarino na osnovi Vaše lastne prijave ali pa na osnovi ocene najemniške vrednosti, ki jo je ugotovila pristojna davčna uprava.

T. F. — St. g. — Iz Vašega pisma posnemamo, da prejimate od železniške uprave nezgodno rento, iz česar davčna uprava z gotovostjo sklepa, da ste bili tudi v aktivni železniški službi. Zato nam je, da morate od svoje hiše plačevati zgradarino, ki so jo v smislu zakona oproščene samo tiste osebe, ki se dejansko bavijo samo s poljedelstvom in ki jim poljedelstvo edino služi za preživljanje.

S. V. — M. — Davčna uprava vam je predpisala 300 din čistega zemljiškega državnega davka. Za leto 1940 pa imate — kakor navajate v svojem pismu — predpisanih 446 din brez doklad. Informirali ste se radi neznanega preseška pri davčni upravi, ki vam je izjavila, da je povisek 146 din pripisovali dopolnilnemu davku, vi pa ste menili, da se dopolnilni davki od zemljin ne pobirajo. — Vzemite na znanje, da določa uredba o spremembah in dopolnitvah zak. o nepost. davkih v § 2. novo lestvico dopolnilnega davka, ki znaša na podlagi katastrskega čistega dohodka nad 1000 do 2000 din 2 odst., nad 2 do 4000 din 3 odst., nad 4 do 6000 din 3,5 odst. itd. Predpis dopolnilnega davka z zgradarino je že od leta 1928 v veljavi z razliko, da se je dopolnilni davki za navedeno uredbo v višjih stopnjah, ki za vas gotovo niso merodajne, zvišali.

R. K. — Lj. — Kako se morajo po najnovejši uredbi kolkovati priloge, ki se dodajajo prošnjam, priložim itd.? Uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o taksah z dne 21. decembra 1940 določa, da se v prvem odstavku tar. post. 1. zak. o taksah črtajo besede: "ne glede na število in velikost pose" in se namesto tega postavljajo besede: "od vsake posele". Sprememba se torej tiče samo tarifne postavke 1., ki se nanj na vse pisne ali protokolirane opozorilne (predstavke), vloge ali prošnje, ne pa na priloge k takim vlogam, ki se taksirajo ne glede na njihov obseg po določili že prej spremenjene tar. post. 2. po 3. din.

Pravna

Pravica do provizije, kakor jo ureja obrtni zakon

Provizija je tista vrsta denarnih ali nedennarnih prejemkov, katerih višina se odmerja sorazmerno količini ali uspehu poslovanja, s katerim posredovanjem ali sklenjenjem je službojemalec poverjen. Provizija je torej posebna vrsta akordne plače, ki jo prejema posebno trgovski namestnik. Dogovoriti jo more vsak službojemalec bodisi delavci, bodisi namestnik. Če ni posebnega dogovora o provizijski odplati, velja samo o tistih stroških oziroma za tisto vrsto pomožnega oseba, kjer je provizija običajna.

Ako je za posle, ki jih sklepa ali posreduje službojemalec dogovorjena provizija brez označbe višine, pritiče službojemalniku provizija, ustrezno določeni stroki na kraju sedeža podjetja, za katerega vrši posle. Zahtevek na provizijo je lahko urejen z dogovorom med službojemalcem in službojemalcem, pri čemer imata stranki proste roke ali pa temelji na zakonu. Če ni kak drugega dogovorjenega, pripade službojemalcu provizija za posle, v katerih je službojemalec označil službojemalec tretjo osebo, s katero se more posle skleniti in s katero se je posel nato sklenil, v katerih je službojemalec sam stopil v stik s tretjo osebo in posredoval sklenitev posla, ki ga je službojemalec odobril, v katerih je službojemalec sklenil posel v imenu in na račun službojemalec do njegovemu pooblaštilu. Ako ni posebne pogodbe, pridobi službojemalec pri prodajnih poslih pravico na provizijo šele takrat, ko dse službojemalec kako plačilo in sicer samo v razmerju napram plačanemu znesku. Pri ostalih poslih se pridobi pravica na provizijo, ko je posel sklenjen.

Službojemalec ima pravico da se mu pri obračunu provizije predloži izveščil iz knjig v poslih, ki so sklenjeni z njegovim delom.

V primeru spora, more pristojno sodišče odrediti tudi pregled trgovskih knjig službojemalec, potom sodno zaprežene strokovnjaka.

Če ni z dogovorom izključeno, pripada v dveh službojemalnik provizija tudi za take posle, ki so lihi v času njegovega službenega razmerja sklenili sami taki od-

jemalci, ki jih je službodavcu dovedel ali napotil službojemalec.

V področju ali v določenem krogu odjemalcev izrecno postavljeni službojemalnik, ima pravico do provizije tudi za posle, ki bi jih sklenil službojemalec ali zanj ali kdo drug, na četudi sam ni sodeloval pri sklepanju poslov.

Če službodavec protivno pogodbi sprejema službojemalnika služiti provizijo, ima službojemalec pravico do primerne odškodnine.

Pa tudi službojemalec mora biti zvest v svoji službi. Ne sme sprejemati provizije ali nagrade od oseb, s katerimi sklepa posle in je v takem primeru dolžan vse kar je protipravno sprejel, izročiti službojemalniku, kateremu pa odgovarja tudi za vso škodo, ki mu je pri onih poslih nastala.

Če službojemalec ne zahteva izročitve v 3 mesecih od dneva, ko je zvedel za protipravna dejanja mu prestane zahtev, v vsakem primeru pa prestane ta njegova pravica v 3 letih od dne, ko je zahtev nastal.

Provizija dospe v plačilo, ko se izvrši obračun, ki se ima izvršiti — če ni drugega dogovora — konec vsakega kolekarskega četrtletja.

Vlad. E. M. izgovor iz sreza. Sporočite točen naslov, da vam moremo pisмено odgovoriti.

Oton Gr. Pošta je pismo vrnila, češ, da ga ne sprejmete.

Fr. G. P. Sl. Kam naj se obrnete, da dosežete pravice delavskega zavarovanja. — Kljub temu, da vas je službodavec lažno označil kot najemnika svojega obrata, velja med vama sklenjena službena pogodba. Ker je zavarovanje delavcev v dotičnem obratu obvezno, vas bo urad prevzel kot člana in plačilo vseh prispevkov naknadno določi in izterjal. Pojasnite vaš položaj v slični vlogi najbližji ekspozituri okrožnega urada ali pa uradu v Ljubljani. Pomoč vam bo nudena tudi v sedalni bolezni.

A. M. Lj. Sosedu ste že pred tremi leti dovolili zgraditi v njegovo hišo okno, ki ga je pa v zadnje tako, da se odpira na vaše dvorišče. Ali smete zahtevati, da uredi vse po dogovoru. — V svojem poslopiju si je sosed smel zgraditi okno in ste upravičeni od njega zahtevati le, da ga ne odpira v vaše dvorišče. Le radi tega bi mogli zavezati sosedu vložiti tožbo pri sodišču. Prav je, da ga na vašo zahtevo prene opozorite.

»Poškodba na hišo. Ob nalivu vam napravila na vaši hiši škodo voda, ki priteče po javnem jarku, izpeljanem preko dvorišča. Kako bi mogli preprečiti še večjo škodo, ker so se pokvarile cevi odvodnice v jarku. — Nemudoma pojasnite stvarni položaj cestnemu odboru, ki je dolžan ukretni vse, da vas obvaruje ponovne škode. Jarka sami ne smete zamašiti, če bi s tem škodo spremenila sedanj tok in ogražala kogarkoli.

Kmetijski

Hranimo krompir pred mrazom

Š. V. Mir. — Pravite, da vam je zmrazilo precej krompirja, akoravno ste ga shranili kakor prejnjata leta. Klet je podzemna in ima debele stene. Želite vedeti, kolika mora biti toplota, da krompir ne omrzne pa tudi, da ne bi skislil? — Za hranjenje krompirja mora biti klet primerno topla, zračna in ne vlažna. V kleti sami je težko uravnati toploto, pač pa se da krompir drugače ohraniti pred mrazom. Toplota naj ne bo nikdar nižja od par stopinj Celzija, ravno tako pa tudi ne mnogo višja. Krompir je treba naložiti na leseno od tal dvignjeno podlago, na katero damo nekaj slame. Od stenah je treba prav tako obložiti deske in slamo. Če preti hujši mraz, se mora

ŠAH

Radio javlja, da je dne 13. t. m. umrl v New Yorku v 73. letu starosti bivši svetovni šahovski prvak dr. Emanuel Lasker. Po mnenju mnogih je bil pokojni dr. Lasker največji šahist vseh časov Dolga in sijajna je vrsta njegovih šahovskih uspehov. Šele 26 let star si je z zmage v matchu nad Steinitzom 1. 1894 osvojil svetovno prvenstvo. Polnih 27 let, dalje negde dškoroli drugi, je nato brnil naslov prvaka v noštetih matchih turnirjih. Dosegel je vrsto zmag na najmočnejših turnirjih na svetu: v Petrogradu 1. 1895-96. Nürnbergu 1896. Londonu 1899. Petrogradu 1909 in 1914. Leta 1921 pa je v matchu v Havan na Kubi podlegel 21 let mlajšemu Capablanca. Še več let pozneje pa je ostal dr. Lasker brez dvoma najmočnejši turnirski igralec na svetu. Zmagal je v obh velikih turnirjih v Moravski Ostravi 1923 in New Yorku 1. 1924. L. 1925 je v Moskvi zasledil sicer samo drugo mesto za Bogoljubovom, toda zopet je bil pred Capablancem. Potem se je umaknil iz šahovskega življenja. 10 let pozneje ga je borba za kruh v 68 leti starosti še enkrat prisilila, da je šel igrati na težke mojstrske turnirje. Dosegel je v Moskvi 1. 1935 zelo častno 3. mesto, zopet pred Capablancem. Potem je igral v Moskvi še 1. 1936 in zaostal prvič v življenju na 6. mestu brez nagrade. Zadnji turnir mu je bil v Nottinghamu, kjer je istega leta zasledil 7.-8. mesto.

Lasker je bil tudi kot človek izredna osebnost. Živel je nemirno življenje do konca. Rojen v Nemčiji, je preživel nad 30 let v Angliji in Zedinjenih državah ameriških. Šele med svetovno vojno se je zopet naselil v Nemčiji. Kot svetovni prvak si je pridobil nekaj denarja, toda med inflacijo po vojni je izgubil vse premoženje. Kot žid je nato na »tara leta« č enkrat emigriral iz Nemčije. Živel je nekaj časa v Švici, nato več let v Moskvi, končno v Zedinjenih državah pri sorodnikih, v Chicagu in New Yorku, kjer ga je sedaj doletela smrt. Šah je predstavljaval samo majhen del Laskerjevega udejstvovanja. Čeprav je bil kot šahist najbolj znan Lasker se je mnogo bavil z matematičnim študijem, zlasti pa s filozofijo. Spisal je več filozofskih knjig, ki so v strokovnih krogih do kaj cenjene. Skupno s svojim bratom je spisal tudi neko dramo. Manj znano je morda, da je bil dr. Lasker tudi eden največjih strokovnjakov za vse vrste kartnih iger. Spisal je pred nekaj leti zelo cenjen učbenik bridgea.

V okviru tega mnogovrstnega udejstvovanja šele je mogel razumeti Laskerjevo šahovsko osebnost. Dosegel je svoje uspehe, ne da bi bil kdajkoli specialist za šahovsko teorijo otvoritev, pa celo ne da bi bil postavil sam posebno nova načela šahovskih igr. Sam je morda nekoliko preskromen dejal, da je kot šahist izpolnil samo Steinitzove strategične principe igre. V čem je bila potem Laskerjeva izredna moč? Pač predvsem v izrednem psihološkem poznavanju nasprotnikov, v neverjetni spo-

krompir tudi na vrhu pokrit s slamo ali kakšno drugo primerno odejo. Klet moramo zračiti, in sicer tako, da mraz ne uhaša do krompirja. Dalje je treba krompir od časa do časa pregledati, da ne bi gnil. Vse nagnite gomolje morate spru odstraniti in na pomlad pravočasno prebrati in paziti, da ne bi prehitro pogojali kati. V topli in vlažni kleti krompir rad gnije in predčasno pogaja.

Pravski

N. Z.: Obolenje premašo točno popisate, da bi vam mogli dati zadovoljiv nasvet. Možno je namreč, da je oslabilost nog posledica siabe in nezadostne prehrane, lahko pa je tudi revmatična značaja kot posledica prehlada. Če je revmatično obolenje, potem morate paziti, da je hlev zadosti tople, revmatične dele pa masirajte s tekočino sestojico iz 20 delov spirta, 8 delov terpentinskega olja in 2 delov 10 odst. sal mija. Svetujemo vam, da prašičke dobro krmite. Zelo pogosto se namreč dogaja, da se mladitve odstaviti ne daje hrana, ki jo organizem rabi za razvoj. Seveda mladitvi radi tega slabijo in so tudi manj odporni proti raznim boleznim. Dajte im tudi manj hrane osvežena zdruba, jetrnina in klinega spina. Imenovano zrnje vsebuje namreč potrebne beljakovine in mast za razvoj, klavno apno pa mineralne snovi za rast kosti. Če boste videli, da postaja bolezen nevarna, boste pač morali poklicati veterinarja k mladitvi.

Zdravniška

Irena: Res so vam malo zgodaj osvelili lasje, vendar se mi zdi, da greste v svojem jadikovanju malo predaleč. To vendar ni še največja nesreča, ako nekdo zgodaj osivi. Pomislite malo na druge, ki so n. pr. izgubili roko, ali nogo, ali ki imajo zaradi nesreč popačen obraz in videli boste, da je vaš nedostatek v primeru s temi, ki sem jih navedli, smešno malben. Sredstva proti temu nimamo. Pač pa si lahko lasse barvate in tako boste zadovoljni pričakali dobo, ko so sivi lasje nekaj normalnega.

P. P. iz V.: Z ozirom na dogodek iz mladih let, ki ste ga opisali, si razlagam vaše stanje tako, da gre v tem primeru za neko duševno, odnosno živčno okvaro. Da bi šlo za neko telesno kvazo, si skoraj ne morem misliti. Najbolje bi bilo, da pišete ponovno in si sicer malo obširneje. Vaša opazovanja in nedostatek, kakor vam bom šele malo svetovati. Posebno prosim, da mi pišete, kdaj ste imeli prvo perilo, nadalje dali imate redno perilo in kati je prav za prav tisto, kar vam brani normalno živeti.

Milan: Svetujem, da si obratite lasišče dnevno z 2 odst. salicil, odnosno resorcin spiratom. Dobro je tudi izpiranje lasišča z zavrelco iz kopriv.

L. Z. Ljubljani: Mislim, da bo vzrok smrtanja neka ovira pri dihanju v nosu, ali pa v grlu. Svetujem, da ste pregled nosa in grla po specialistu za nosne bolezni, ki vam bo dal tudi ostale potrebne nasvete.

Koroško 3: Svetujem, da se kadite, da ne pijete, da jeste samo lahke stvari brez močnih začimb in da mažete usta z 1 odst. alkoholno opino tanina.

1938. Maribor: Moje mnenje je, da ste se v 1. 1938. ponovno okužili s kapavico. Na ostala vaša vprašanja vam pa ne morem dati točnih odgovorov. Sicer pa navajate v vašem primeru, da ste tekoni let konzultirali 5 specialistov za spolne bolezni. Kako naj jaz pojasnim vaše stanje, ko vas nistem niti videl, če specialisti tega niso mogli, ki so vas pregledali? Svetujem, odnosno ste dolžni, ker se nameravate poročiti, da greste ponovno k specialistu, ki bo na podlagi vsestranskih preiskav odločil, dali se smete poročiti ali ne.

Mirko Mir C: Verjetno gre za vnetje šlez ob sečni cevi. Posvetujte se z zdravnikom, ki bo odločil, dali je potrebna neka mala operacija, ali pa bo mogoče temu zlu priti v okom na kak drug način!

sobnosti, najti vedno »slabo točko« v nasprotnikovem načinu igre. V tej sposobnosti je bil Lasker tako močan, da je svoje uspehe dosegal preko četrte stolice, ne glede na to, »a je medtem ves ostali šahovski svet menjal stile in šole, od »klasičnih« do »hipermodernih«. V psihološki igri je bil Lasker neprekošljiv. V novejšem času se mu je v tem načinu igre približal morda samo dr. Aljechin.

Trajne vrednote je podal dr. Lasker šahovskemu svetu še tudi z vrsto odličnih šahovskih knjig.

Slovenska šahovska zveza razpisuje medklubske tekme za zvezno klubsko prvenstvo. Tekme se pričnejo že danes in bodo končane 4. maja. V glavnem se tekmuje po istem načrtu kakor lani. Vsako moštvo nastopi na 8 deskah. Najprej igrajo klubi v treh predskupinah. V prvi skupini, mariborski, igrajo trije klubi v Mariboru (Mariborski š. k., Železničarski š. k. in SK Vidmar) med seboj turnir, nato pa se v izločilnih tekmah srečajo še z drugimi klubi skupine (Mežico, Črno in Muro) ki tekmujejo pred tem po dvojnem izločilnem sistemu med seboj. V celjski skupini igrajo po izločilnem sistemu klubi Radče, Krško, Gaberje, Trbovlje, Šoštanj, Celjski š. k. I. in Celjski š. k. II. V ljubljanski skupini tekmujejo posebej ljubljanski klubi, ki so razdeljeni letos v tri razrede katerih vsak igra zase turnir. V prvem razredu so (po vrstnem redu žrebanja) Triglav, Centra in š. k. I., Ljubljanski š. k. I. Ljubljanski š. k. II. in ČSK II. Drugi razred tvorijo Šišenski š. k., Dvorski š. k. I., Lj. š. k. mladinska sekcija, Korotan I. in Železničarski š. k. V tretjem razredu so Lj. š. k. III., Korotan II., ČSK III., Dvorski š. k. II. in Korotan III. Izven Ljubljane tekmujejo v ljubljanski skupini po izločilnem sistemu še Močilnik (Vrhnika) in Radomlje. Skupno se udeležiti tekmovalstva 30 moštvo s skupno 240 igralci. Podrobnosti tekmovalstva so razvidne iz razpisa, ki ga je zveza razposlala vsem svojim klubom.

Centra in š. k. v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v klubski sobi kavarnе »Zvezda« v četrtek, dne 23. t. m. ob 20.15. Izven Ljubljane tekmujejo v ljubljanski skupini po izločilnem sistemu še Močilnik (Vrhnika) in Radomlje. Skupno se udeležiti tekmovalstva 30 moštvo s skupno 240 igralci. Podrobnosti tekmovalstva so razvidne iz razpisa, ki ga je zveza razposlala vsem svojim klubom.

Centra in š. k. v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v klubski sobi kavarnе »Zvezda« v četrtek, dne 23. t. m. ob 20.15. Izven Ljubljane tekmujejo v ljubljanski skupini po izločilnem sistemu še Močilnik (Vrhnika) in Radomlje. Skupno se udeležiti tekmovalstva 30 moštvo s skupno 240 igralci. Podrobnosti tekmovalstva so razvidne iz razpisa, ki ga je zveza razposlala vsem svojim klubom.

Prvenstvo Maribora je osvojil na pravkar končanem turnirju prof. Stupen z 8 točkami iz 10. Siede Mišura 7 in pol. Ba bič 6 in pol. Kukovec 6. Gerželi in Vidovič 5 in pol. Kuster 4 in pol. Lobkov 4. Marotti 3, Marvin 2 in pol. Kneht 2.

Vasja Pirc

SPORT

Med dogodki današnje nedelje

Po smučinah na vse strani...

Pester spored pri smučarjih — Kaj bo še danes?

Menda že zlepa ni bilo nedelje, ki bi obetala tako pester spored kakor naš današnja. To je prišlo prav za prav čisto nepričakovano, ker pred nekaj dnevi še stikali nismo, da bo snega naneslo take množine in bo danes lahko vsakdo smučal in tekmoval na snegu kar pred domačim pragom. Ker je torej zdaj bele mane povsod v izobilju, jo bodo seveda kar prvi prosti dan bogato izkoristili smučarji na vseh koncih in krajih. Iz tekmovalnega sporeda navajamo naslednje prireditve:

Na Rožniku

Skakalna tekma v izvedbi ljubljanske zimskešportne podzveze na kateri se bo sestala v glavnem mlada garda skakačev — tekmovali bodo tudi vsi senlorji — na idilični skakalnici za šišenskim vrhom. Pot do tja vodi od tramvajske postaje pri starci cerkvi mimo Bellevuea in traja 10 minut. Začetek bo ob pol 15.

Na Golovcu

Klubske tekme SK Korotana v alpski kombinaciji. Dopoldne bo smuk, popoldne pa slalom na terenih med Golovcem in Rakovnikom.

V Planici

Klubske dan SK Ilirije s tekmo in skakalnimi tekmami za vse kategorije. Spored ves dan na terenih okrog doma SK Ilirije in v dolini skakalnice.

V Sodražici

Tek na dveh različnih plogah za domačine in okoličane. Propagandna smučarska prireditev SmK Ljubljane v popoldanskih urah na »novih« terenih po Dolenjskem.

V Mariboru

Mladinski smučarski dan v izvedbi Zeleničarja na lastnem stadionu ob Tržaški cesti. Teki na kratke proge po stadionu za smučarski drobšč obojega spola. Začetek ob 10.

To sta bila virtucza na ledu

Nastop Schäferja in Gillardove v Ljubljani je pokazal drsalno umetnost, o kateri do sedaj pri nas skoraj nismo imeli pravega pojma

Dodatno k večeršnjemu poročilu o krasni drsalni prireditvi na drsalšču SK Ilirije, na kateri sta nastopila svetovna prvaka Karl Schäfer in Fritz Gillardova in na kateri se je zbralo nad 3000 gledalcev — kakor jih Ljubljana še nikoli ni videla na taki prireditvi — objavljamo še nekaj strokovne kritike o nastopu obeh mojstrov, kakor tudi o uspehih tekmovalcev, ki so jih ta večer pokazali naši najboljši domači drsalci:

Karel Schäfer se je tudi pri nas pokazal kot neprekosljiv mojster. Ko je nastopil s prvo točko »Variacijo rožnčk« (Mondtanz) in prikazal polno dovršeno izdelanih težko, je vse onemelo. Gibi za gibom, precizno izvedeni so se prelivali v celoto, ki bo še dolgo ostala kot slika vrhunske izvedbe težkih elementov. Tudi druga njegova točka »dunajski valček« je bila krasna, nje-mu svojstvena kompozicija, da se nikakor ni hotelo podeliti glasno navdušenje. Po izvedbi sodeč se zdi, da je njemu vse, kar nam je pokazal, kakor lahкотno igranje. Njegovi skoki, razna vrtenja in njihove raznovrstnosti, popolne kombinacije raznož, odlično izvedeni Axel Paulson in umirjenost njegovega izvajanja so odlike, ki se vezane v celoto stopnjevale tempo in pokazale popolno dovršenost in z njo mojstra nad mojstri — virtucza na ledeni plošči, na kateri je njegova spretnost mehko črtala like, ki bodo še dolgo ostali v spominu.

Fritz Gillardova je dokazala, da je vredna in zasluženica partnerica svetovnemu mojstru. Njen tango je povdarjal gracioznost v kretnjah in njeni mehkočni preliv finos so vzbudili nepopolno občudovanje. Ni čudno, če so tolika gibčnost, harmonična povezanost do podrobnosti izdelanih prvin, zamah in elegantnost nudile toliko drsalnih vrtil, ki smo jih videli v njenih »ameriških norostih« iznenadile občinstvo, da je drsalno zvozna in znova nagradilo za njena krasna izvajanja.

Ceprav sta oba solo drsalca, sta umetnika drsala za zaključek tudi kot par lep »tango«. Ta drsalni ples v paru je bil prikaz poln umerjenega zamaha, živahnega tempa in ubranosti ritma in kretni, bil je lepa drsalna igra dveh telov, igra polna skladnosti in estetskih užtkov.

Najboljši smučarji in drsalci v Celju

V dnevih od 24. do 26. t. m. bo imelo Celje letošnje največje zimskešportne prireditve v okviru I. zleta slovenskih smučarjev. Takrat bodo tamkaj polnočestvino zbrani vsi najbolj znani predstavniki našega smučarskega in drsalnega sporta, vsi v enaki borbi za dosego naslovov prvakov Slovenije. To bo prvič, da se bodo v istem kraju v prvenstvenih bojih pomerili najboljše in snežnih poljan in najboljše iz ledne ploške ter tako skupaj manifestirali za moč in silo slovenskih zimskih sportnikov.

Zletni odbor, ki je prevzel težko in odgovorno, pa tudi častno nalogo organizacije dela s polno paro, da bo čim lepše izvedel vse prireditve. O poteku priprav in o vsem, kar bo še zanimalo udeležence tega zleta, bomo v prihodnjih dnevih pisali še podrobneje, za danes naj ponovimo samo dokončni spored.

Petek 24. t. m.: Ob 17. žrebanje nastopnih števil za vsa tekmovalstva v Delavski zbornici. — Ob 19. zbor vseh smučarjev, korporacij in zastopnikov podzvez, klubov, društev in odsekov pred kolodvorom. — Ob 19.30: baklada po mestu. — Ob 20. slavnostna otvoritev I. zleta slov. smučarjev pred mestnim magistratom. — Ob 21. sestanek vseh zastopnikov v salonu hotela »Evropec«.

Sobota 25. t. m.: Ob 9. vztrajnostni tek na 18 km. — Ob 14. smuk za senlorje pri Celjski koči. — Ob 15. drsanje v obveznih likih za prvenstvo Slovenije v mestnem parku. — Ob 19.30: drsalna produkcija na drsalšču v mestnem parku.

Nedelja 26. t. m.: Ob 7. služba božja za smučarje v telovadnici okoliške šole. —

Na Mrzlici

Tekme za prvenstvo Zasavskega alpski kombinaciji v izvedbi smučarskega oddelka SPD v Trbovljah. Dopoldne tekma v smuku, popoldne preizkušnja v slalomu.

Na Sijemenu

Tekme za prvenstvo banovine Hrvatske v statetnem teknu na 4x10 km. Startala bo tudi stateta ISSK Maribora v postavi Faneli, Legvart, Burnik in Simčić.

Nogometaši

Obenem s smučarji bodo imeli danes važen dan tudi drsalci, za katere se v dopoldanskih urah v Zagrebu zaključujejo tekme za državno prvenstvo v umetnem drsanju.

Imajo zdaj slabe čase, toda kljub snegu in mrazu jih je vendar le nekaj, ki bodo tudi danes nastopili. Tako bosta BSK in Gradjanski igrala revanžno tekmo v Zagrebu, Corcordia pa je šla k Jugoslaviji v Beograd v goste, dalje bo oslejška Slavija igrala proti Bati v Borovu, sarajevski Šašk proti Hajduku v Splitu itd.

Še več opravka kakor na »belem« polju pa bodo imeli zastopniki nogometašev za zeleno mizo — in sicer na dveh važnih občnih zborih. V Ljubljani bo v beli dvorani »Uniona« od 8. dalje I. redni občni zbor Slovenske nogometne zveze, v Splitu pa bo ta dan tudi pri sosedih — občni zbor HNS. Slednji je za to priložnost izdal nad 100 strani obsegačo tiskano letno poročilo s precej obširno in burno zgodovino prvega leta obstoja in številnimi statističnimi podatki, o delovanju SNZ pa bomo poročilo slišali šele na zborovanju. V domačem nogometnem življenju napovedujejo razni znaki nekatere važne spremembe, ki naj bi spet uvedle red in disciplino v tej sportni panogi in — kolikokrat že zaman — poskusile pomagati slovenskemu nogometu na nogo.

Vmesne točke (7) so izpolnili naši najboljši drsalci, ki so obenem dali zadnjo revijo svojega z

Ohromelost svinj

V poznih jeseni minulega leta se je pojavila hkrati v raznih občinah in krajih Slovenije nova, prej pri nas še neznan bolezen prašičev. Glavni in najbolj značilni znak te nove bolezni je delna ali popolna ohromelost, posebno zadnjih nog, a večkrat omrtvitev vsega telesa. Po tem znaku smo bolezen nazivali ohromelost svinj; bolezen je nalezljiva.

V oktobru, novembru in decembru smo doznali za približno 100 dvorcev, kjer se je pojavila ohromelost pri svinjah. Ker je bila večina obolenj opažena že v hladnem času okrog sv. Miklavža, ko se začne z domačim klanjem svinj, je bilo verjetno poklanih mnogo prašičev, ki dan ali dva niso dobro jedli, pa so jih iz strahu, da izgube preveč na teži, hitro zaklali in izkoristili.

Nemški in češki veterinarški časopisi so v zadnjih letih ponovno pisali o tej, prej sploh neznan bolezni. Na Moravskem in Češkem je bila opazovana in vestransko preiskana ohromelost svinj že pred deseti leti. Po kraju, kjer se je pojavljala, je posebno veliki meri, so jo nazivali »jičinsko bolezen«. Pred dvema letoma se je raznesla ta prašičja kuga tudi v poprej neokužen deželo Nemčije, posebno v bivše avstrijske alpske dežele, kjer je v zadnjem času močno razsajala po Korškem in Gornjem Štajerskem. To nam da misliti in nas sili k največji previdnosti. Način prašičereje in prehrane je namreč v Sloveniji zelo podoben onemu v nemških alpskih deželah in tudi obseg svinjskih bolezni je na obeh straneh precej enak.

Nalezljiva ohromelost je glede na način in mesto pojave zelo podobna rdečici, z gospodarskega stališča je pa veliko bolj škodljiva, ker proti rdečici imamo sijajno zdravilo in zaščito v cepljenju s serumom, pri ohromelosti pa smo danes še skoraj brez moči. V Nemčiji si pomagajo pri pojavu nove bolezni tako, da vse svinje v dvorcu, kjer se je pojavila ohromelost, takoj odpeljejo s posebnim avtom na kakšno večjo klavnico in jih vse, zdrave ali bolne, pokoljejo, meso in mast pa izkoristijo za industrijske namene. Lastnik svinj dobi odškodnino, in sicer 100 % za zdrave in 80 % za bolne prašiče.

Pri nas na takšen način zatiranja svinjske ohromelosti trajno komaj smemo misliti. Iskati bomo morali cenejših načinov. Nekaj upanja obeta cepljenje, čeprav ni tako enostavno kakor pri rdečici. Učinkovitega zdravila pa za sedaj še ne poznamo. Nemški in češki živinozdravniki so poskušali vsa mogoča sredstva za zdravljenje ohromelosti, toda do sedaj se niti eno ni izkazalo za res zanesljivo.

Znaki nove bolezni

Sedaj pa nekaj besed o bolezenskih znakih ohromelosti. Bolezen se pojavi v svinjaku iznenada. Gospodinja opazi pri poklajanju hrane, da svinja slabo ali sploh ne žre in se ne more dobro dvigniti na noge. Če se je dotakne, žival takoj zakriči, ker je silno občutljiva za vsak dotik ali pritisk. Po dveh ali treh dneh se svinja sploh ne more več dvigniti sama na noge, posebno če je težka. Hrane ne žre in včasih od bolečin evili in povrača. Zaradi ležanja so debeli prašiči zaprjeni ali zaprti in ne morejo, ker leže tega ne morejo. Pri nekih oblikah bolezni poginejo že po nekaj dneh z znaki popolne omrtvčenosti, pri počasni obliki pa traja bolehanje in hiranje tudi po šest in več dni. Prebolli bolezen le redkokatera svinja, kvečjemu ena četrtina od obolelih.

To velja v splošnem. Mora se pa takoj pripomniti, da sta potek in slika bolezni v raznih dvorcih nekoliko različna in izpremenljiva. Pravilnosti ni nobene. V svinjaku, kjer je večje število svinj, redko oboje vse živali, po večini samo en del. Nerodno je tudi to, da navadno ne oboli več svinj hkrati, ampak druga za drugo. Bolezen se v takih dvorcih lahko vleče več mesecev. Zunanji znaki nalezljive ohromelosti so zelo podobni kostolomnici, ki se lahko pojavi pri živini in svinjah zaradi pomanjkanja apnenih solj v krmi. Razlika je v tem, da pri kostolomnici ali rahitični bolezni svinj

nje še vedno rade žro, čeprav polegajo ali ne morejo več vstati.

Za ohromelostjo oboje lahko svinje vseh pasem in v vsaki starosti. Pri raztelesi bolnih ali poginulih svinj ni opaziti nič značilnega ne na drobovju ne v črevih in niti na koži ali mesu. Kal bolezni je namreč v hrbtnem mozgu in možganih. Kal bolezni ni bacil, ampak neke vrste živo kuzivo ali virus, od daleč nekoliko podobno kalu pri svinjski kugi. Tudi z mesom zaradi ohromelosti zaklanih živali je ravni kot pri svinjski kugi. Meso in slanina sta uporabna in neškodljiva za uživanje, paziti je treba samo, da se s pomijami in odpadki ne raznese kal bolezni.

Ohromelost in druga kužna obolenja

Kako razlikujemo ohromelost prašičev od drugih kužnih bolezni? V poštev pridejo predvsem tri bolezni.

1.) Rdečica je za vsakemu svinjereju toliko poznana, da jo bo kmalu razpoznal od ohromelosti. Pri rdečici se svinje ponasajo drugače, se zarijejo v stelo in so vroče, večkrat dobijo tudi izpuščaj, imajo modra ušesa, dihaajo hitro in če ni pravčasno živinozdravniške pomoči, po navadi naglo poginejo. Telesa topolina je pri rdečici znatno povišana preko 40 stopinj C, pri ohromelosti pa splošno ne.

2.) Podobno kakor z rdečico je s svinjsko kugo, kjer opazamo tudi zapletanje z zadnjimi nogami, vendar so še drugi bolezenski znaki, ki se močno razlikujejo od ohromelosti in rdečice. To so predvsem gnojno vnetje očesnih veznic, visoka telesa topolina, do 41 stopinj C in preko tega, večkrat krvavitve v nozi, zapeka ali driska ter včasih kašelj.

3.) Pri kužnem revmatizmu prašičev oboje sklepi, trebušna, prsna in srčna mrena. Tudi v tem primeru imajo lahko svinje povečano telesno toplino, otečene, vroče sklepe ter vnete očesne veznice.

Vsak posestnik ali vsaka gospodinja, ki opazi na svojih prašičih znake ohromelosti, mora bolezen nemudoma prijaviti občini, ta pa sreskoma načelstvu. Ta prijava odpade, če je poklican že prej živinozdravnik, ki bo uradno ugotovil pravo stanje bolezni in podvel potrebne korake v svrhu omejitve bolezni.

Glede cepljenja svinj, razkužbe svinjakov in dokupa novih živali je postopati kakor pri ugotovitvi svinjske kuge.

Svinjereja je v Sloveniji izrednega gospodarskega pomena za prehrano kmečev, in v mestnega prebivalstva že v mirni dobi, kaj šele v današnjih prehrabeno dvakrat kočljivih in hudih časih. Danes moramo vsi čimbolj paziti, da nam ne gredo gospodarske vrednosti po nepotrebnem ali zaradi nepoznavanja stvari v izgubo. Ravno pri prašičjih boleznih je uspešno veterinarski znanosti, da omeji število obolenj s zaščitnim cepljenjem na razmeroma zelo nizko število in bila bi neprecenljiva škoda za naše kmetovalce kakor tudi za splošno narodno gospodarstvo, če nam ne bi uspelo zatreti ali vsaj skrajno omejiti tudi te nove bolezni. Sedaj še ni okuženih niti polovica naših srezov, v večji meri samo Logatec, Celje in Krško.

Dosedanje izgube še niso bile na splošno preveč občutljive, ker so svinje po večini poklane v hladnem času, ko je mogoče meso tudi na kmetih nasoliti in prekajevati ali sploh koristno uporabiti. Hujše bo to spomladi in poleti, posebno če se ohromelost pojavi na plemenskih svinjah in pomladku. Upajmo pa, da nam bo ta nadloga vsaj v večji meri prihranjena, če bomo storili vse za zatiranje nalezljive ohromelosti svinj, kjer koli se pojavi.

Kako se varujemo nove bolezni

Stara modrost že velevala, da se je bolezen lažje obraniti, kakor pa jo zdraviti. To velja tudi za živalske in še posebno svinjske kužne bolezni. Gospodariji in gospodinjje naj se ravnajo po tehle navodilih:

1.) Nihče, ki nima posla s krmljenjem svinj, naj ne hodi v svinjak, še prav posebno ne prekupeci, meštarji in mesarji, ker ti najprej занесajo kal kužnih bolezni v svinjake.

2.) Kadar dokupite prašiče ali postavite sploh nove svinje med vaše domače

prašiče, si dobro oglejte živali, od kod izvirajo in če niso morda že okužene ali celo bolne. Najbolje je, da kupite živali od kmetov, za katere veste, da imajo zdrave živali. Pri prekupecih ne morete biti v tem pogledu nikdar dovolj previdni. Novo kupljene živali postavite, če le mogoče, ločeno od vaših domačih za dva tedna. Pazite na živalske potne liste, da so pravilno izstavljeni.

3.) Ako kupujete slanino ali svinjsko meso, potem pazite, da ne pride ničesar od tega v pomije, ali pa pomije prekuhajte.

Družinski oče — žrtev zime Mlad posestnik je zapustil ženo in kopico otrok

Vransko, 18. januarja
V sredo 15. t. m. je ob priliki vlačena drv iz Planine posestnik Florian iz Vologe naletel na neznanega mrtvega moškega. Mrlič je ležal ob poti, ki vodi z Vranskega čez Lipo proti Smartnemu ob Dreti prav na kraju, kjer mešita celiski in zornogirski srez. Domnevalo se je, da bo mošči iz Zadrčke doline. Poizvedbe v tej smeri so pokazale da je pokojnik 40letni Rosenstein Telefor, posestnik in kovač iz Smartnega ob Dreti, ki se je že v nedeljo 12. t. m. mudil po raznih kumških poslih na Vranskem in se je še isti dan vrnil po še nedovršeni banovinski cesti Vransko—Gornji grad proti domu. Verjetno mu je med potjo postalo slabo, da je obtičal v visoko zapadlem snegu in to

Svinjska kuga in ohromelost se najlaže razneseta med svinje s pomijami.

4.) Po vsaki kužni bolezni svinj razkužite dobro svinjake z 2odstotno raztopino lužnega kamna, to je 1 kg luža na 50 litrov tople vode. Razkužiti je treba po odstranitvi stelje tla, vrata in sploh vse predmete, ki pridejo lahko v dotik z bolnimi prašiči.

5.) Kadar se pojavi sumljiva bolezen pri vaših svinjah, pokličite uradnega ali najbližjega veterinarja, ki bo ukrenil vse potrebno. Bolezen naj se nikar ne prikriva, ker s tem škodujete sebi, sosedom in narodnemu gospodarstvu.

Ako boste postopali po gornjih smernicah, si boste prihranili marsikatero razočaranje in skrb. Tako boste obvarovali še najlaže vaše svinje pred nalezljivo ohromelostjo in svinjsko kugo.

Dr. S. Z.

Murska Sobota, 18. januarja
Smrtna žrtev lahkomiselnosti je postal 27letni Jožef Zadravec iz Turnišča v gozdu iz sekal drva med odmorom da je pogovor nanesel kdo je močnejši Zadravec je hotel svojo moč detansko pokazati. Naložil si je na rame težko bruno in ga nesel nekaj korakov Na zamrzlih tleh mu je izpodrsnilo in je padel. Težko breme ga je zadelo na glavo in mu prebilo lobanjo ter zmečkalo možgane. Prepeljali so ga v bolnišnico kjer je kmalu izdihnil.

Usodna preizkušnja v gozdu

Murska Sobota, 18. januarja
Smrtna žrtev lahkomiselnosti je postal 27letni Jožef Zadravec iz Turnišča v gozdu iz sekal drva med odmorom da je pogovor nanesel kdo je močnejši Zadravec je hotel svojo moč detansko pokazati. Naložil si je na rame težko bruno in ga nesel nekaj korakov Na zamrzlih tleh mu je izpodrsnilo in je padel. Težko breme ga je zadelo na glavo in mu prebilo lobanjo ter zmečkalo možgane. Prepeljali so ga v bolnišnico kjer je kmalu izdihnil.

Smrt zglednega oficirja

Ljubljana, 18. januarja
V petek popoldne so pokopali pri Sv. Križu v grob pehotnega majorja Miodraga T. Arandjelovića. Pogreb preminulega člana oficirskega zbora Triglavskega pešpolka je

Redek zakonski jubilej

— zlato poroko, praznujeta

gg. Franc in Ana

MARINC. Trezno

in skromno življenje

ju je ohranilo čila in zdrava.

— Čeprav jubilaanka

skriva svoja leta

in jih človek ne bi

prisodil niti 60 let,

bomo vendar izdali

— da jih ima že

74... France se je

rodil 1864 v Sa-

vinjski dolini, v št.

Favlu pri Prebodu

— Služboval je cel-

ih 45 let pri občini

Ptuj. Ko pa je sto-

pil v zasluženi po-

koj, se je presell

v Ljubljano, v bli-

žino svojega edinega

sina Franca,

višjega davčnega

kontrolorja. Tu uživa zdaj s svojo ženo Ano v krogu svojih dragih zasluženi počitek.

Zelimo zglednemu paru, da bi ostal tako čil in zdrav še mnogo let!

Svetovni prvak Karl Schäfer pri izvajanju težkih drsalnih likov. Na drugi sliki je s partnerico Gillardovo, ko drsata skupaj znamenito slunec

ŽIVORAD VUKOSAVLJEVIĆ
PILOT-PODPOROČNIK
KNAP BRANI
BEOGRAD

Knapu se je jasno zarisal v spomin njen stas, sinje oči, pogumne, izizvalne. Čutil je, da bi mu ta podoba lahko popolnoma zagospodovala. Zvečer je stopil v mesto. Podal se je na promenado in jo pričel iskati z očmi. Naenkrat je čul za seboj besede:

— Pa on je podoficir, evo ti ga, Bela! On je narednik...

Knap se je naglo obrnil in je ugledal njene oči.

— Naj bo, kar je, — je Bela odločno odgovorila tovarišicama.

— Naj že bo narednik, meni je všeč, bolj ko mnogo drugih...

Knapu je šinila kri v lice. Bela se je odločila od svojih tovarišic in čakala, da pristopi k njej. Zmeden, zardel in preplašen ji je Knap voščil dober večer in ji prvi ponudil roko. Tedaj je tudi ona zardela.

Potlej sta se shajala večer za večerom in Knap se je izgubljal bolj in bolj. Vsakokrat je bil zmeden. Ona je ostajala resna, ponosna; morda se je že kesala, da se je bila zanj navdušila, toda ostati je hotela odločna. Borila se je z predsodki, — borila se je, toda morda ga je tudi ljubila?... To je bilo ti-sto, kar je njega najbolj mikalo zvedeti...

Knap se je odtrgal od okna, ta misel ga je zapekla. »Prav je imel Jaka«, je pomislil, »ona je vedno resna, morda sem ji nevshečen... pa ji je nerodno, da bi mi to rekla.«

Začel je zamišljen hoditi po sobi.

— Da, da, — je nadaljeval Jaklić. — Poglej Kalška, tako zal fant in dekleta vprašujejo za njim, on pa ne mara v mesto. Ne mara, ker je podoficir. Ponosen je. Ti pa si zaigral...

Sonce je že v poslednjem izdihljaju. Knap se vznemiri. Pred odločitvijo, ali naj ne gre v mesto in se ne snide več z njo, dokler se ne prepriča, da ga ima res rada — pred to odločitvijo je omahoval. Postajal je vedno šibkejši. Njena podoba ga je navduševala, osvajala, tako da je začel samega sebe obžalovati. Nazadnje se je vendar odločil, da pojde.

Prišel je na promenado in začel Belo iskati z očmi. V gne-

či zanj ni bilo nikogar drugega. Željno je iskal, da bi jo ugledal in čim bolj je želel videti jo, tembolj ga je skelelo. V vsakem dekletu je videl samo njo, njo... Slednjič jo je ugledal pred seboj, sprehajala se je s tovarišicami. Zadržtel je, da so se mu zašibile noge. Začel je počasi stopati za njimi, sledil jim je. Zazdelo se mu je, da ga je v trenutku ona opazila in da ji to ni bilo všeč. Kaj vse mu je burilo po glavi! Opazil je celo izraz nezadovoljstva na njenem licu. Toda samemu sebi je govoril, da mora za njo.

Ona se je podala domov, spremljal jo je neki tovariš, ki ga je Knap že nekajkrat videl z njo. Knap jima je še nadalje sledil kakor priklenjen, poniževal se je, ko pa ni imel toliko moči, da bi bil samemu sebi gospodar. Čutil je, da prezira sebe samega. Pred domačo hišo je postala s tovarišem in nedaleč od tam v senci lipe se je ustavil tudi on. Lipa je cvetela, toda Knap je ni vonjal.

Čul je, kako se Bela pogovarja s tovarišem. Odgovarjala je, da vé, kdo jima je sledil.

— Bela, ti hodiš z vojaki — je čul Knap dijakov glas. — To ni lepo.

— Hodim, kaj zato! — se je čul njen odločni odgovor. — On je pilot lovec, narednik. Kar pojdi, če ti to ni všeč!

— Bela! Ti, prav ti, najlepša in najpametnejša na vsej šoli... prosim te, osvesti se... z navadnim vojakom!

— On je pilot lovec, ponavljam ti, najboljši, najhrabrejši!

Knapu so se noge vdirale v beton. Obrnil je glavo in začel bežati. Ni mogel dočakati, da bi videl, kako se je Bela že ločila od tovariša in se napotila k njemu. Naglo se je umikal, kakor da ga preganjajo. Vrnil se je v vojašnico razsrjen, razžaljen v dno srca. Zaklel se je, da je to bilo njegovo poslednje videnje z njo.

»Prav ima, Jaka«, je razmišljal po poti. »Jaz sem ji v nadlego.« Nekaj ga je tiščalo v grlu. »Toda tega ne bo več. Zbogom!« — In vendar kakor da mu nekdo šepče, je zasijal žarek nade odnekod iz globine: kaj pa, če te ljubi?

Menjaje se ga je obhajalo: toplota okrog srca, ki jo je vzbujala skrita, skrivna misel in potem grenkoba vsega onega, kar je bil čul.

— Kakorkoli, tega ne maram več... Zbogom!

Pet dni Knap ni zapustil vojašnice. Pet težkih dni. In ko mu je bilo najbližje, ko je skoraj že hotel odnehati, ker se ni mogel ubraniti lepim večerom in ga je neko neodločno hrepenenje vleklo s seboj (bilo mu je, kakor da obžaluje samega sebe, ali da hoče jokati) — tedaj, šesti dan, je dobil njeno

kratko pismo, ki ga je kar ožarilo in so se mu vrstice pisma zarezele v možgane, kakor z diletom v kamen: »Pridite, ker vam moram povedati nekaj važnega.«

DRUGO POGlavJE

Bela je bila hči dosti premožnih staršev; njen oče je bil glavni blagajnik večjega mestnega podjetja. Že od malega se je znala gosposko zadržati, kar ni bilo preveč v skladu z nekoliko preprostim zadržanjem očeta in matere. Zastran tega sta se pogosto prepirala: po kom je Bela dedovala svojo gosposkost, po očetovi ali po materini strani? Kakorkoli, oba sta se ponašala s svojo edinko, drug drugemu pa sta očitala: ni tvoja, temveč moja; bila je vsa po očetu, zdaj vsa po materi. Bela pa se je znala nežno prikupiti enemu in drugemu, kakor vsako dete. Ko je stopila v gimnazijo, se je nekoliko ločila od njiju in postala samosvoja. To sta roditelja opazala z velikim obžalovanjem. V dvanajstem letu je postala bahava in se je skoraj popolnoma odtrgala od njiju.

Roditelja sta želela, da bi dovršila visoke šole. Na vso srečo se je lahko učila, obenem pa je v šoli našla svojo pravo uteho. Če ne bi bilo tega, bi je roditelja, ki se nista znala uveljaviti, ne bila k temu prisilila. Bela se je kmalu izkazala med prvimi dijakinjami. Vzljubila je šolo, navdušila se je za knjige, prebrala je vsako na dušek, kakorkoli ji je prišla v roko.

— Po kom se je vrgel najin otrok? — je mati vpraševala očeta. — Po ves dan čita in še ponoči. Taka je na vsem svetu bila moja pokojna tetka, materina sestra...

— Da, da, že vem, kaj hočeš reči — se je smehljajla oče — to bi rada rekla, da je tvojega rodu. Toda rečem ti: v njej gledam svojega deda. Živ dedek, ti rečem. On je prav tako prebiral podnevi in ponoči. To še zdaj pripovedujejo stari ljudje na vasi... Vprašaj!

V šoli so se tovarišice teple za njeno družbo. Bela je pisala najboljše naloge in če je kdaj bilo kaj nejasnega ali posebnost težkega, so si tovarišice govorile:

— Pa vprašaj Belol

Oblačila se je precej skromno, toda njena prava veljava je bila v dostojanstvenem zadržanju. Bila je v šestem razredu in že so jo vsi poznali. Skoraj nikoli ni vračala »pogledov« na promenadi. Sprehajala se je s tovariši, ki pa so se morali z njo pogovarjati resno, navadno prav visoko. To se bilo v njenem šestnajstem letu. Potemnela je v lice, njeno telo se je tu in tam zaoblilo, oči so postale svetlejšje. Pomlad jo je napravila bolj čustveno, globljo.

Sibirska noč na lokomotivi

Teško življenje strojevodje in kurjača v zimskem mrazu — Ovire, ki se o njih navadnemu potniku niti ne sanja

Stojimo na naši težki tovorni lokomotivi, pripoveduje strojevodja. Pred nami je dolžnost in velika odgovornost, vožnja z vsemi okoliščinami, ki so možne na lokomotivah v ledenih nočeh vse predobro znane.

Kratko tuljenje do najvišjega pritiska napetega kotla iz varnostnih zaklopov nam kaže, da je orjak z vso svojo silo

pripravljen za obrat.

Hitro je treba podpisati še nekoliko po-velj vlakovodje. Ure se primerjajo, signal, ki se je dvignil skoraj v istem trenutku na prosto, mi veli s svojo slabotno zeleno svetlobo, da smem odpeljati. Počasen pritisk na vzvode. S slinim, sproščenim šumenjem se požene para s silnim tlakom v stroj. Ledeno mrzla kolesa vlaka se škri-pajoč zavrtijo. S pogledom na gorsko progo, ki jo obseva blede svetloba meseca, se prepičam, da so vse

kretnice pravilno postavljene — odhodna postaja je za nami.

Vlak se težko pomika. Hrup pare, ki bruhaja kakor eksplozije iz kratkega dimnika jeklenege velikana, postaja močnejši. Kuriti, kuriti! Moj kurjač je odprl kurilna vrata in zmetal mnogo lopat premoga v grozotno, vroče žrelo. Pogled na manome-ter kaže, da se je pritisk povečal. Sedaj sva z mojim tovarišem že prisiljena, da si

z golim obrazom

v rezočem, snežnem viharju ogledujeva signale. Vihar je prevlekel šipe z debelo plastjo ledu. Neizprosno mraz naju gri-ze v obraz, po licih pa nama curlija voda. Poženemo se skozi drugo postajo »Prosto!« — »Prost izhod iz postaje!« ponovim tudi jaz. Globoko pod nami se vije peneta in rjaveča reka ob gori. Odmev trušča ob ste-nah, ki letijo tik mimo nas in trušča na stroju samem sta postala tako silna, da se moreva

sporazumeti le s kričanjem.

Se kuriti! Jarki ognjeni odsevi se sprele-tavajo kakor duhovi nad zasneženimi igla-stimi gozdovi — prelep pogled, za katerega pa nimava časa. Kazalec na uri mi ka-že, da moram voziti hitreje, če hočemo dospeti pravočasno do naslednje postaje. Manometer za zračno zalogo pičinja ka-zati nenaravno visok pritisk. »Z roko kr-mariti!« zavpijem kurjaču.

»Bržkone je zamrznilo.«

Vame obrnjeni, od premogovega prahu za-črneli kurjačev obraz, ki mu je brada ob-težena s kosi ledu, strmi z nekimi tujimi iz-razom vame. Sesalka deluje sedaj spet redno.

Bližamo se postaji. Luči mi kažejo, da je dohod prost. Zaviram, čutim, kako za-vora prijema in počasi zapelje težki, ukro-čeni vlak na postajo. Tu dobimo vodo in kuriva. Nekaj nenavadni, cvileči glas naju opozori, da nekaj ni v redu. Res je, v ne-kem dovodu

je zamrznilo olje

in na levi strani stroja je nastala zavoljo tega lahka okvara. S prižgano plamenico in z udi, ki so že otrpli od mraza, stopim s stroja, da popravim to napako. Dihanje skozi nos je postalo nemogoče, dih zmruže v njem. Govorjenje je enako težko. Noč

se umika že jutru. Med tem so možje pri-pravili premog in vodo. Moj stroj ječi spet

pod najvišjim pritiskom

in je pripravljen za odhod. Počasi stopam nanj. Držaji in vzvodi so tako mrzli. Da se roke nanje skoraj prilepajo. Gonišni deli so na obeh straneh zavešeni z debe-lim ledom in snegom, strop v kabini je pokrit z ledom in noge nama tudi stoji na ledu. Obraba sta nama od mraza zgu-bana in upadla. Mraz je še hujši nego ob začetku vožnje. Vlak se premika še težje

Z grmečim ropotom

Lovec in medved sta se gledala...

Doživljaj švedskega lovca v Angermanlandu

V Angermanlandu na švedskem je bil neki mož v gorah na ptičjem lovu. Spie-ljal je pri tem na precej strmo, zasneženo steno, pa mu je spodrsnilo in je padel v globino — v neko jamo, ki je prej ni opazil. V svojo grozo je mož, ki se ni bil po-sebno potolkel, opazil, da je bila ta jama medvedji brolg — medved pa je bil v tem briogu in je prav tako presenečeno bulji v moža, ki se je tako nenadno pojavil v njegovem domovanju.

Lovec sploh ni mislil na to, da bi se branil, saj tudi ni bil pripravljen za lov na medveda, a medved isto tako ni kazal

Borba proti raku

Posnetek iz neke bolnišnice v Rusiji, kjer obsevajo rakasto tkivo z radijem

volje, da bi se ga lotil. Nekaj časa sta se gledala, na zadnje se je medvedu stvar za-zdela preneurna in je odhlačal. Lovec je »storil isto« — v drugo smer.

V najbližji vasi je pripovedoval o svo-jem doživljaju, kjer so se ljudje čutili njegovi sreči. Manj vesel pa so bili med-veda samega. Mraz in lakota sta zverino originala v bližino človeških bivališč in med živino je napravila že mnogo škode.

Mesto lepih žensk

Dekleta, ki čakajo na tuje milijonarje

Mesto lepih žensk hoče biti menda vsa-ko mesto na svetu, toda prvenstvo pripada nemara res mestu Santa Fé v Argentini, kakor pravijo v Ameriki. Ta slava, ki se je počasi širila po novi celini, je povzro-čila v zadnjih letih tudi kakšno kompli-kacijo, kajti ne samo iz ostalih argentin-skih mest in iz sosednjega Urugvaja, tem-več tudi iz oddaljenih dežel, zlasti iz juž-nih Zedinjenih držav prihajajo nailekši, najbožatiši in najodličnejši možje. Da bi si izbrali žene med lepoticami iz Santa Fé Povpraševanje po njezovih dekletih je tako naraslo, da so postala pravo izvozno blago.

Smatrajo nekako pod svojo častjo, da bi poklanjala svoje nagljenje mladeničem iz domačega mesta ter čakalo na tujega mi-lionarja, ki bi bil pripravljen nuditi ni-hovi lepoti primerni okvir.

Ker je ta stvar postala tako huda, da je začela resno ogražati družinske razmere v Santa Fé, so mestni očetje izdali odredbo, ki domačinkam v bodoče prepoveduje po-roke s tujci, če si prej ne priskrbe poseb-neza oblastnega dovoljenja. A ko se je iz-kazalo, da takšnega dovoljenja skoraj ni bilo mogoče dobiti, so se dajala santaféjska dekleta od svojih častilcev enosavno — ugrabljati. Ta rešitev je zahtevala se-veda novega ukrepa in ta je predpisal vi-soke globe za družine, ki bi se njih de-kleta poročila zunaj mesta brez posebnega

Višek raztresenosti

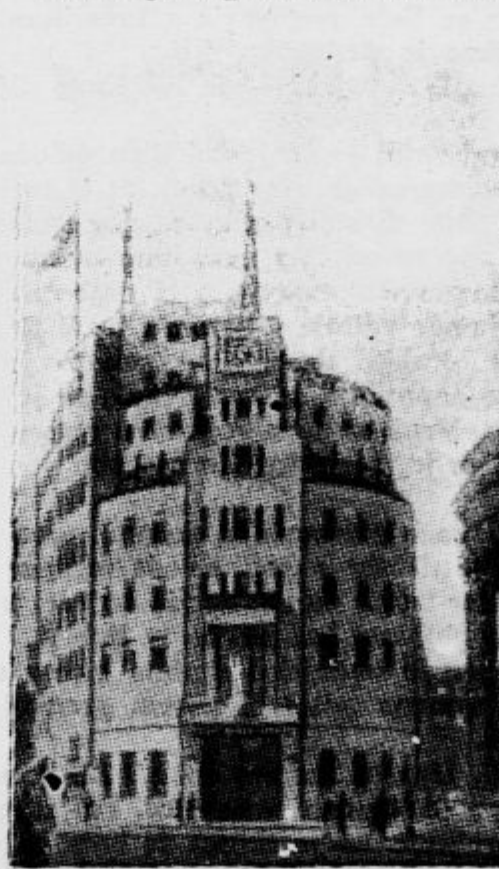
Višek raztresenosti je dosegel neki mo-žak v Bologni, ki je oddal pismo v poštni nabiralnik, pa je bil pozabil, da morajo biti pisma opremljena tudi z naslovom, če naj pridejo komu v roke. Ko so poštni urad-niki pismo odprli, da bi morda zvedeli, komu je namenjeno ali kdo ga je poslal, so našli v njem za kakšnih 1000 lir ban-kocev, zraven pa nekoliko prijaznih, za-hvalnih vstic — toda brez vsakega naslo-va in podpisa. Pošta sedaj čaka, da se bo pozabljeni odposiljatelj morda sam javil.

Telefon — prijeten izum...

Gospodar je opozoril tatu, da je o pravem času zapustil stanovanje

V Milanu so zvečer nekateri gospodje sedeli v stanovanju svojega prijatelja in proslavljali telefon, ki so ga bili baš mon-

Otdajna postaja B.B.C

v Londonu na trgu Portland Place je bila tudi poškodovana od bomb nemških letalcev

Največja toplota ob najmanjši porabi kuriva

Pozimi velja zamašiti vse razpoke in špranje pri oknih in vratih

Peči so različne in različno je treba z njimi tudi ravnati, če hočemo, da nam bodo dajale največjo toploto ob najmanjši porabi kuriva. Z načinom, kako se kurijo razne vrste peči, se moramo torej dobro seznaniti. Da so rešetke zelo važne, vé vsaka gospodinja. Preden peč znova na-ložimo, očistimo rešetko vsega pepela in žindre. V čim lepšem redu imamo peč, tem manj časa in premoga bodo zahteva-le.

Razen tega moramo tudi paziti na pro-

Ptički v snegu

Ti revčki ne vedo nič o vojni in drugih kri-zah, ki tarejo človeški rod, v svojih že-lodčkih pa čutijo lakoto...

stor, v katerem kurimo. Če lega stano-vanjskega prostora je odločilna. Če je so-ba zaščitená od treh strani od hiše same in ima samo na četrti strani okno, pora-bimo dosti manj kuriva, nego če so okna na več straneh. Okna sama moramo za-mašiti s papirjem in klobučevino ali po-dobnim. Izkušnja uči, da uhaža skozi ne-zaščitenó enojno okno trikrat več toplote nego skozi takšno, ki je dvojno in ki smo ga dobro zadelali. Med notranja in zunanja okna položimo s slamo, lesno volno ali ža-govino napolnjene blazine, pred oknc v sobi pa česmo odejo. Zavoljo tega pa ne smemo zanemariti vsakdanjega zra-čenja.

Tudi pri vratih moramo paziti, da ni-majo razpok in špranj, skozi katere bi mogel vdirati mrzli zrak iz nezakurjenih prostorov. Hladnih tal se varujemo z ne-kolikoli legami papirja, ki jih položimo po možnosti pod preproge.

Sedem smučarjev v snežnem plazu

V bližini Sv. Antona ob Arlbergu se je hotela skupina sedmih smučarjev in smu-čark povzpeti na vrh. Neko strmo snežišče so prečkali precej neprevidno, tako da se je udri plaz in je potegnil vse v globino. Reševalni oddelki so našli tri osebe, ki so se same izkopalé iz snega, žive in zdrave, dve osebi so izkopalé težko poškodovani, dve pa sta bili že mrtvi.

Rutica na ustih ščiti pred hripo

Na švedskem razsaja ta čas epidemija hripe. V raznih podeželskih mestih oboli vsak dan tudi po petdeset oseb, v Stock-holmu pa je nastalo zavoljo številnih obo-lenj veliko pomanjkanje osebja v bankah in poštah uradih. Ljudje se skušajo oku-žitve obvarovati na ta način, da si pri-vezujejo rute pred usta, in to ne samo na cestah, temveč tudi pri delu in v javnih lokalih. Tako servirajo natakariji z rutami pred usti. Obolenja doslej sicer še niso bila resnega značaja, zato pa se tem bolj širijo. Stockholmski zdravniki pravijo, da se število obolenj vsak dan podvoji in da bolezen še ni dosegla viška.

Zimska obleka za Angložce

Mestni svet v Southamptonu je nabavil za svoje občane 110.000 zimskih oblek. Ti prebivalci so izgubili svojo obleko o priliki zadnjega nemškega bombnega napada na mesto in pristanišče.

Smrt najstarejšega madžarskega kmeta

Na Madžarskem je umrl najstarejši kmet, 98letni Jurij Samaranski. Bil je ože-njen 78 let. Njegova vdova je zdaj stara 96 let.

I V E R I

V mladosti smemo učiti se, v starosti se naučimo umevati.

V dobroto verjamejo le — dobri.

Marsikateri ne pomagajo nikomur, ker ne morejo pomagati vsem.

Ne gre za znanje temveč za dejanje.

A NEK D O T E

Toskanski veliki vojvoda Kozim Medi-cevski je poslal nekega svojega dvorjana z veliko vso to na Anglesko, da bi mu tam kupil eksotičnih rastlin za njegove vrtove. Malo za tem je vojvoda stopal po mostu nad Arnem in je zagledal pesnika Fagiolli-ja, ki je sedel tam na stolcu in si nekaj zapisoval.

»Kaj delaš?« ga je vprašal vojvoda.

»Zapišem vse bujale, ki gredo po mo-stu,« je odgovoril Fagiolli.

»Upam, da nisem tudi jaz na seznamu!«

»Oh, visokost, vi ste na čelu seznama!«

»Pa zakaj?«

»Zato, ker ste poslali tistega človeka s toliko denarja v tujino.«

»Toda mož se bo vrnil s prekrasnimi rastlinami!«

»V tem primeru bom izbrisal vaše ime in zapisal njegovo,« je odgovoril pesnik.

Znani dunajski gledališčnik Franz Jau-ner je znal denar spravljati v blagajno, pa tudi izdajati. Besede »to stane preveč« v zvezi z gledališčem sploh ni poznal. Skri-bel je za bogato opremo vsake uprizori-tve, najemal je za posamezne nastope sto-tine statistik. Ko ga je neki njegov fi-nančnik zavoljo tega prijel, je odgovoril kratko: »Pri gledališču je treba metati de-nar skozi okno, pa se povrne skozi vrata.«

VS AK DAN ENA

NEDELJSKI LOVEC

»Ali prav vidim — ti se odpravljaš na lov?«

»Ne, prijatelj, kaj takega mi še na mi-sel ne hodi — cene za divjačino so letos resnično previsoke...«

(»Petit Parisien«)

Nevarnosti v snegu

Neizkušeni smučarji naj ne potujejo sami!

Število zimsko sportnih nesreč ni tako veliko, kakor običajno mislimo. Nemški znanstvenik dr. Otto Mock, ki deluje že več nego desetletje kot sportni zdravnik v Schwarzwald, je izračunal, da se primeri 70.000 smučarjem okrog 80 kostnih lomov in 350 drugih nezgod. Še te nesreče in ne-zgode bi se dale znatno zmanjšati, če bi ljudje ravnali bolj previdno. Strokovna pr-va pomoč bi mogla tudi zelo omiliti po-sledice.

Ob začetku zime bremo posebno pogo-sto o smuških nezgodah, zlasti v gorovju. To je umljivo, kajti baš ob tem času je snežna odeja v gorah zavoljo pomanjkanja novega snega in pogostih temperaturnih

ter vremenskih sprememb oskrojena. Ne-varnost plazov na strmih pobočjih je po-sebno velika. Premalo izveščani in neizku-šeni smučarji bi tedaj ob začetku zimske dobe ne smeli potovati sami, temveč ved-no le v družbi z izkušeniimi tovariši ali pa bi morali ostati doma in v dolini.

Na smuško turo ne pojdi nikoli brez majhne lekarne v nahrbtniku, ki naj vse-buje zlasti nekoliko dolgih in širokih ob-vez. Tudi za nadomestila za smuško opre-mo, za nadomestila konce, nekaj jermenja in orodja bi bilo treba vedno skrbeti. Če z zlomljenimi smučmi ne moreš naprej, je večja nezgoda, nego če imaš n. pr. zvito nogo.

Vsak smučar bi moral čutiti dolžnost, da tovarišu v nezgodi takoj priskoči na po-moč. Če si je ta zvil nogo, nategnil kito, natrgal mišice ali če mu teče kri, mu mo-raš poškodovani ud takoj trdno obvezati, da mu bo počival in ga ne bo tako bolel. Tudi krvavitve ustavimo z obvezami. Pri kostnih lomih je treba na ud položiti kos lesa, smuško palico ali podobno in trdno povezati. V večini primerov bo mogel po-škodovanec, razen če nima zlomljene ko-sti, ob tovariški podpori sam do najbližje-ga zavetišča, kamor je treba pozvati mo-rebiti tudi zdravnika.

Če je treba ponesrečenca prenesti, tedaj pripravimo iz smuških palic in obleke za-silino nosilnico, še bolje pa sanj. Te pri-pravimo iz štirih smučk, ki privežemo na-nje počez z jermenimi smuške palice, pod po-nesrečenca pa položimo vejvaja ali obleke, da mu bo mehkeje. Če je velik mraz, ga moramo zaviti, zlasti pa ranjeni ud. Odpr-tih ran se ne dotikajmo s prsti, temveč jih v silil malo očistimo s snegom, nprašimo s sladkorjem v prašku, kar ustavlja kri in razkužuje, ter jih dobro obvezujemo.

Ozeblina in zmrzline opazimo, žal, šele tedaj, ko so se že razvile. Če koža na ozeblem mestu pobeledi in prične človeka tu peči, je stvar že nevarna. Prva pomoč je ta, da ozeblo mesto odrgnemo s snegom in namažemo z vazelino ali drugim pri-mernim mazilom. Če prične ozeblina ote-kati in se pojavijo hude bolečine, je treba čim prej do zdravnika. Ozeblega človeka ne spravljajmo takoj v tople prostor ali segreto posteljo. Edino pravilno je, da mu ozeblil ud na prostem ali v hladnem pro-storu toliko časa drgnemo s snegom, dok-ler se mu ne obnovi ogrevajoči krvni ok-tok.

Čisto volneno — za obleke, Kvalitetno blago — površnike, itd. — dobite še vedno pri trvdki

Drago Schwab

LJUBLJANA — Aleksandrova cesta 7. Zaloga konfekcije za gospode in dečke.

»Za božjo voljo — saj hiša vendar gori!«
»Le tiho, tiho, saj ni tako hudo!« Ku-harice ni doma, pa kuha namesto nje mo-ja žena.«
(»Pele-Mele«)

A. Debeljak:

Skautska koračnica

Če nisi v stegu še doslej, sprebrni se ko Savel. Zapiši v skavte se čimprej, to hoče Baden-Powell.

Početnik naš tako želi, da v vodu bodi kavelj, odločen skavt, junak časti, ne puhel besedavlj.

Prirodo čislaj vsepovsod, spoštuj to božjo čudo. Na skrbi dom imej in rod in dedov sveto grudo.

V mišljenju bodi vedno čist, smehljaj se, poj v težavi. Tako goré boš naše list, volčič tako boš pravi.

Le rasti, rasti, skavtski roj, ves svet na plan te zove. Naš očka je zaspal v pokoj, a čete bde njegove.

* Nedavno je preminul angleški general, sir Robert Baden-Powell (1857 — 1941), ustanovnik skavtstva.

Junaška dvoička

Slavko in Branka, neločljiva dvojčka, kakor so ju vsi imenovali, sta se davno želela izkazati kot detektiva. Podlaglo, to je vsestransko športno okrepitev telesa, sta si bila zadnja leta sicer pridobila, a vedela sta, da terja njuna naloga še mnogo več — nekaj, česar se naučita samo v posebnih

»Pazi, kaj ti pa je...?«

šolah velikih mest. Na žalost jima je za to primanjkovalo sredstev. Tedaj pa se je zgodilo nekaj, kar je povsem nenadoma preokrenilo njuno življenje na zaželeni tir.

Zvečer sta zložno sedela v svoji sobici in nista mislila na nič izrednega, ko je mahoma planil skozi odprto okno Pazi, pes sosedla Brneta. Cvilil je, da se jima je trgalo srce, in tekal zdaj k enemu, zdaj k drugemu. »Pazi, kaj ti pa je?« je vprašal Slavko. — »Gotovo se je nekaj zgodilo,« je postala razsodila Branka in vstala, skočila za psom skozi okno ter jo ubrala proti sosedovi hiši. Slavko je skočil za njo. Očitno je bilo, da mora biti nekaj na-

Brnet je ležal zvezan na zofi.

Božena Němcová:

Dvanajst mesecev

Mesec September se je usedel na najvišjo klado in zavil tel. k njemu nad ognjem Plamen je rdečel, sneg je izginil, toda drevje se ni odelo z listjem: odpadel je list za listom in mrzel veter je zabril preko porumenelih trat. Maruška tudi ni videla toliko raznovrstnih cvetk. Na bregu se je modril podlessek in pod bukvami je rasla visoka praprotna in gost zimzelen. Maruška je dvignila oči za jabolki in je res zapazila jablano, visoko med vejami pa rdeča jabolka. »Urno, Maruška, podvizaj se, hiti!« je zaukazal mesec. Maruška je radostna tresla jabolka: eno je padlo na tla. Potresla je še enkrat, na tla je padlo še eno. »Urno in žurno, Maruška, hiti domov!« ji je zaklical mesec. Maruška je takoj slušala, pobrala padli jabolki, se vpludno zahvalila mesecem in čilo odhitela domov! Čudila se je Holena, čudila se je mačeha, ko sta videli, da je Maruška res prinesla domov jabolka. Hitro sta ji šli odpirat vrata in Maruška jima je dala dve jabolki. »Kie si ju utrgala,« jo je vprašala Holena. »Vseeno na gori jih je še dovolj,« je rekla Maruška. »In zakaj jih nisi pri-

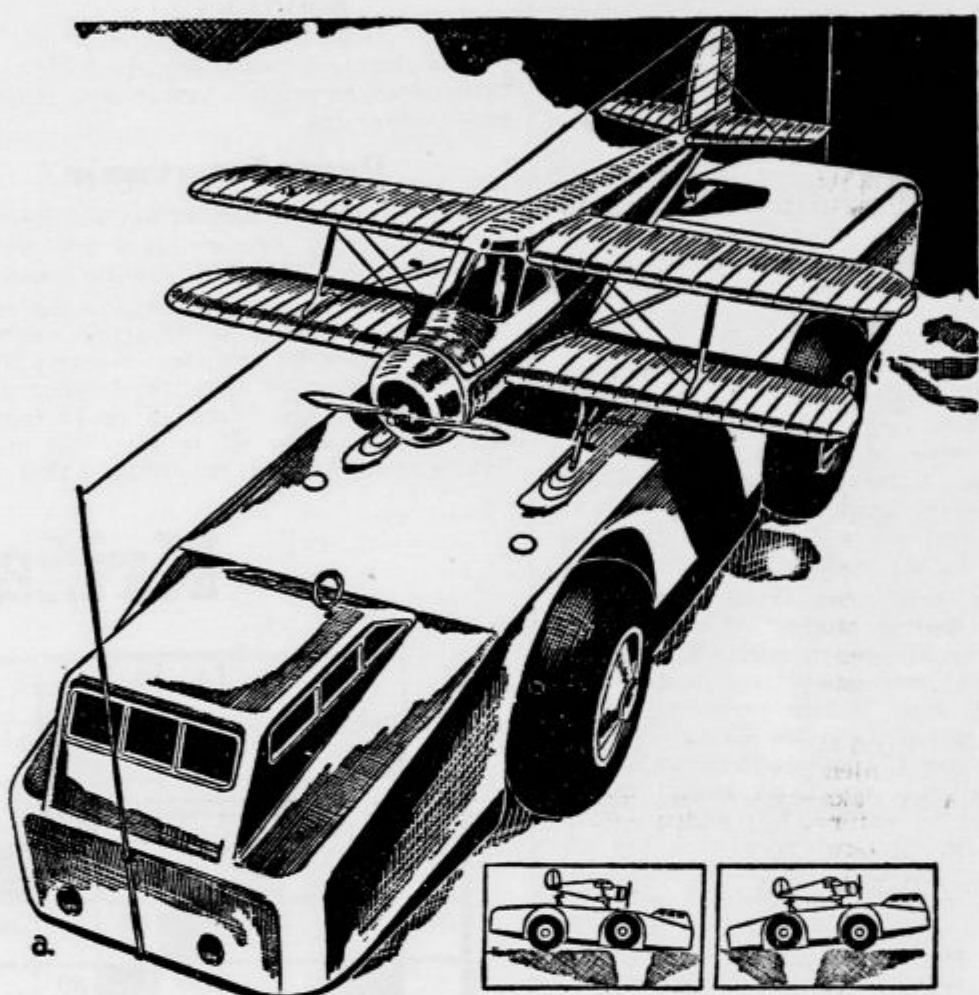
robe, kajti Brnet, priletel mož, ki se je ukvarjal z izumi, je stanoval čisto sam; lahko da ga je bilo zadelo kaj hudega. Res: hišna vrata so bila vlomljena, in ko sta previdno preiskala hišo in prišla na vrh, je ležal stari mož zvezan na zofi. Ko sta naša prijatelja stopila v sobo, se je s težavo nekoliko vzravnal in hotel nekaj reči, toda iz sebe je spravil samo besede »Ključ od stolpa!« — potem pa je nezavesten omahnil nazaj. Hitro, kar sta le mogla, sta dvojčka porezala starcu vezi. Nato je planila Branka dol in zdržala po zdravnika. Slavko pa se je še nekoliko

Pinguin I. „snežna križarka“

Po vsem svetu znani ameriški raziskovalec življenja ob južnem tečaju admiral Byrd se je pred časom vnovič podal na raziskovanje najjužnejše točke naše zemeljske oble.

Ko je prišel v »Malo Ameriko«, kjer je bilo izhodišče njegovemu potovanju, je vodil seboj novo prometno sredstvo, ki bi mu naj po izkušnjah pridobljenih na prejšnjih raziskovanjih pomoglo k uspešnejšemu pre-

ko ogledal po hiši. In kaj je videl? Vse omare in vsi predali so bili odprti, vsebina pa raztresena po tleh! Očitno to ni bilo delo navadnih tatov, temveč ljudi, ki so se zanimali za Brnetove izume. A kaj je mislil stari mož z besedami »ključ od stolpa?« Od katerega stolpa? Od tistega v starem mestnem obzidju? Slavko je bil zadnji čas večkrat videl Brneta pri starem stolpu, zato se ni dolgo obotavljal. Z nekaj besedami je na listku sporočil sestri kam je šel, in se odpravil. Ker je bila baš polna luna, je zlahka našel pot (Dalje prihodnje)

govanju ovir, ki jih stavljajo velike daljave in neobdelane ledne ploskve. Sam je vozilo imenoval »snežna križarka«, ker ga naj nosi po neizmernih snežnih poljanah.

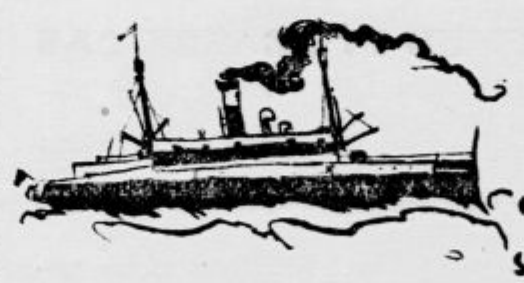
Prvi hip napravi to ogromno vozilo na človeka izredno pošasten vtis. Teha 37 ton in zdi se za premikanje okorno. Zgradili so ga v Chicagu, od tam so ga spravili v Boston in ga natovarili na ladjo.

Na poti od Chicaga do Bostona je prišlo zaradi ogromnosti vozila do neprijetnih motenj vsega prometa. Bilo ni samo nekaj prav nevarnih trčenj s tovornimi avtomobili. Pinguin se je celo zaletel v manjši most in zdrknil v reko. Mimogrede je pobral s seboj še nekaj uličnih svetilk in ko si je vtiral pot skozi mesta, je zaradi njega vse zastalo. Sicer pa se je to dogajalo v Ameriki, kjer si ljudje ne ženejo preveč k srcu take nevsakdanje pojave. Bolj neprijetna pa je postala stvar, ko je v njegovi notranjosti izbruhnil ogenj. Konec koncev je prišel v Boston z enajstredno zamudo in ko so ga hoteli vkrcati na čakajoči parnik »Severna zvezda« so ugotovili, da je za razsežnosti orjaka parnik premajhen. Ni šlo drugače kakor da so mu odrezali velik kos repa

Vse to bi bilo še pričakovati, manj pa, da vozi Pinguin s seboj posebno poizvedovalno letalo, ki so ga shranili kar na njegovi strehi.

Če si še ogledate obe manjši sliki v desnem kotu spodaj, boste spoznali, da zmora ta svojevrstna križarka dvigniti neodvisno drugo od drugega kolesa navzgor, oziroma jih potegniti v svoj trup. S tem si je Byrd hotel omogočiti hitrejši prehod preko ledenih razpok, ki so mu pri prejšnjih pohodih bile vedno najbolj zamudne ovire.

Kratko in malo, vse v tem vozilu je premišljeno urejeno in služi samo edinemu smotru: omogočiti drznemu človeku čim lažje prodiranje v malo znane kraje večnega ledu. Sodobna tehnika je tu enkrat v službi znanstvenih stremeljenj pogumnih mož.

Zbirka za malo Sonjo

Za malo Sonjo smo prejeli še te prispevke:

Švajger Marko, Ljubljana	Din 10.—
M. Stanko, Ljubljana	« 10.—
Sonja in Ksenija K. v Celju	« 20.—
Mejak Breda, Gornji Grad	« 20.—
Jana Osojnik, Strazišče	« 50.—
Mala Sonja, Brežice	« 50.—
D. Lesar, Primskovo	« 20.—
Dušan in Bojan	« 20.—
Eva iz Viča	« 30.—
Neimenovani	« 50.—
Comino Milena, Ig	« 20.—
Ani Neubauer, Golnik	« 100.—
Anka Somrakova VI. Lašče	« 10.—
Jaklič Nadica VI. Lašče	« 4.—
Pirkovič Velike Lašče	« 5.—
Hočevnar Marija Vel. Lašče	« 5.—
Vojovec Boža Vel. Lašče	« 2.—
Vilar Tanja Vel. Lašče	« 5.—
Zužek Jernej Vel. Lašče	« 2.—
Stritar Ana Vel. Lašče	« 3.50
Selešek Marica Vel. Lašče	« 2.—
Olga Vasle	« 12.—
Oleja Jež, Trbovlje	« 15.—
Lodd os. š. v g. Petrovcih	« 30.—
Rapč Borut St. Gotard	« 20.—
Dušan in Alenka Češarek	« 30.—
M. Sobota	« 30.—
Učenci III. c. razr. šole	« 23.—
Bežigrad	« 23.—
An. Jezoršek, G. Lendava	« 20.—

Din 588.50

Razen tega smo prejeli nekaj zavojev obleke, pletenin blaga in obutve. Te stvari so darovali: ga Ani Neubauer z Golnika, III. c. razr. šole na Bežigradu, Jelica Resednik iz Ljubljane in Melita Škodnik iz Ljubljane.

Vse darove in denar smo že oddali mali Sonji, ki se vam v snodnem pismu pristočno zahvaljuje. S tem je zbirka zaključena!

★

Dragi Jutroččki!

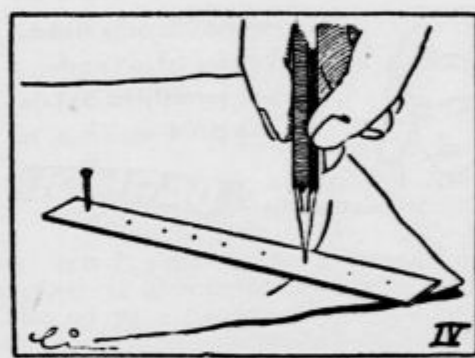
Nemogoče se mi je zahvaliti vsakemu posebej, zato se na vsem skupaj najlepše zahvaljujem za poklonjene darove, ki ste jih prispevali. Vsem naj Bog povrne! Dragica Deleia tudi Tebi hvala za darila, ki so me zelo razveselila.

Zeli vsem dobrotnikom sreče polno novo leto.

Pozdrave vsem hvaležna

Sonja Voja.

Nadomestek za šestilo

Rišete in naključje vam nagaja: potrebujete šestilo, ki ste ga posodili tovarišu ali pa kam založili, da ga v naglici ne morete najti. Kako si boste najhitreje pomagali? Takole:

V trak lepenke napravite več lukenj. En konec traku pritrdite z iglo ali risalnim žebeljčkom na risalno polo, v eno izmed luknjic pa vtaknete konico svinčnika. Uporabili boste tisto luknjico, ki odgovarja najbolj velikosti kroga, ki ga hočete narisati. To je vsa umetnost! Če drsite sedaj s svinčnikom in trakom na okrog in je risalni žebeljčček središče, boste narisali krog, da bi ga boljše tudi s šestilom ne.

teknejo jabolka, da se ne more posloviti, ali kaj? Sama grem gledat, kje tiči!« je nazadnje dejala mačeha, vzela kožuh, si ovila ruto okoli glave in šla iskat Holeno. Sam snež — nikjer sledu! Klicala je Holeno, toda nihče ni odgovarjal. Dolgo, dolgo je tavalala okoli in zdela se ji je, da brije leden veter preko gore. Maruška je skuhala kosilo, oskrbelo kravo, Holene in mačeha pa ni bilo.

»Kje neki sta ostali tako dolgo?« si je dejala Maruška in sedla za kolovrat. Vreteno je že polno, v sobi postaja temno, toda niti Holene niti mačeha ni domov. »O Bog, kaj neki se ji ma je moglo pripetiti?« je tožila dobra deklica in zaskrbljeno gledala skozi okno.

Nebo se iskri, zemlja sveti — daleč naokoli ni človeka. Zalostno zapre okno, se pokriža in moli za sestro in mačeho.

Zjutraj ju je čakala z zajtrkom, čakala s kosilom, toda Holena in mačeha se nista vrnila več. Obe sta zmrzni, li na gori Dobri Maruški je ostala koča, krava in kosček polja — našel se je k temu tudi kosnadar in oba sta srečno in mirno živila.

A. Debeljak.

(K O N E O)

Pavle Gal:

Skopuški kmet

Pred mnogimi, mnogimi leti je živel bogat kmet, ki je bil velik skopuh. Siromakov in prosjakov ni maral. Pse je ščeval nanje ali pa jih je sam pretepel in spodil od hiše.

Zgodilo pa se je, da sta nekega dne potrkala na njegova vrata dva popotnika Kristus in sveti Peter. Neusmiljeni skopuh je pravkar sedel pri kosilu. Ko je zagledal popotnika, se je zadrl:

»Kaj bi rada? Hitro govorita!«
»Prosiva božjega daru!« mu odgovorila mirno Kristus.

»Takojo dobila božji dar!« reče kmet in se zlobno nasmeji. Stopi na prag in zažvižga psom. Psi hitro pridrvijo in se dobrikajo gospodarju. Ta jih naščuva na Kristusa in na svetega Petra, toda psi nočejo ubogati.

Tedaj pa dvigne Kristus desnico in reče:

»Nesrečni človek! Pse ščuvaš, da bi planili na siromaka. Odslej se boš sam tresel pred vsakim živim bitjem, pa naj si bo človek ali žival. Odrešil pa te bom šele tedaj, ko umrj za človeka na zemlji!«

Po teh besedah se je skopuh izpremenil v zajca. Hitro jo je popihaval v bližnji log, za njim pa so zdržali psi in ga skušali ujeti. Od tistih dob velja zajec za najbolj boječo žival.

Listnica uredništva

P. G.: Počasi pridejo vsi prispevki na vrsto. Gledati moramo tudi na to, da je letni čas primeren. Prekmurske narodne pesmi pa čim prej pošljite na ogled!

★

T. H. uč.: Daljšo povest bi težko spravili pod streho, posebno zdaj, ko se je »Mlado Jutro« tako občutno skrčilo. Kratki prispevki za rubriko »Iz krajev, kjer živijo Slovenci«, pa so nam zmerom dobro došli!

★

M. T. dijak: Ne, ne! Tega si pa ne upamo objaviti. Bog ve, koliko mladih neugnanecov bi takoj pripravilo culice in odjadralo v širni svet! Potlej bi se pa še izgovarjali, da smo jih zapeljali mi, s takim in takim štivom! To črtico lahko objavi kak družinski list kot psihološko študijo, za mladinski list pa ni primerna. Pošlji o priliki spet kaj!

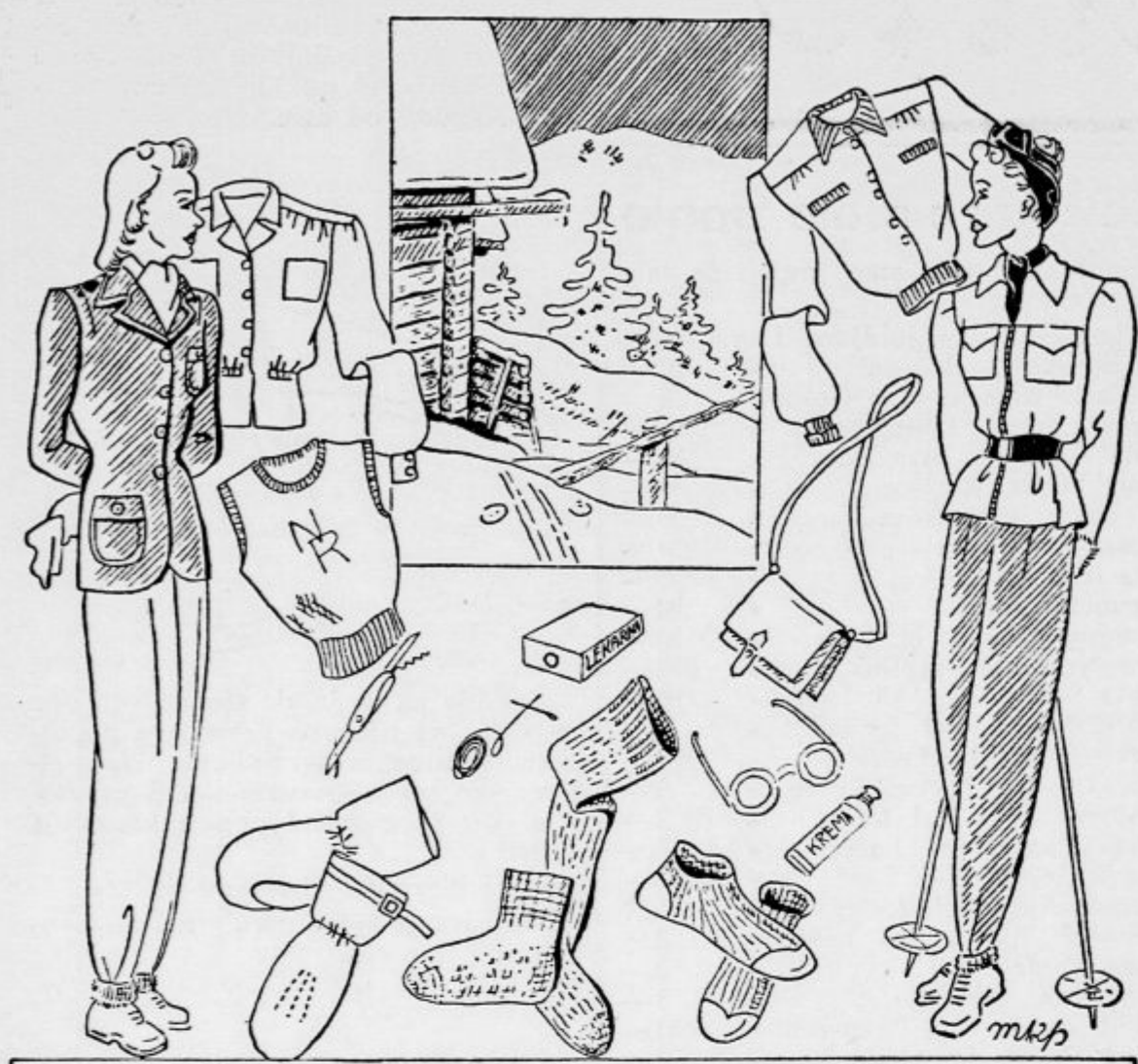
★

P. St. dijak: Pošlji svoj naslov, da Ti lahko obširneje odgovorim v pismu!

Pozor, računarji!

Rečitev: 90.

Kraljestvo mode

Trije dnevi smučanja

Smučanje ni samo sport — to je sproščenost, osvoboditev, nova mladost za vse tiste, ki lahko vsaj za nekaj dni pobegnijo iz utrjuječe enoličnosti poklicnega dela v mestu. Pomislite samo: nekaj dni v čisti snežni poljanah, očarjenih s soncem, potopjenih v tišino in lepoto brezmadežne beline. To prerodi človeka in ga dškoluje za mnoge temne in žalostne ure mestnega življenja.

S kakšnim veseljem se že pripravljamo na pot! Za nekaj dni preizkusimo smučke, skrbimo, da so okovane dobro namazane in polnimo v mislih naravnost. Komu izmed nas pa se še ni primarilo, da

je pozabil doma manjše ali večje reči ki so bile dovolj važne, da jih je ves čas mučno posrežal? Zato si beležimo že sedaj, kaj vse moramo vzeti seboj:

Za primer ostrejšega mraza pleten pullover z dolgimi rokavi ki ga oblečemo pod smučarsko jopico. Tak pullover zapremo s predaj z gumbi, nosimo pa ga nad športno bluzo.

ELITNA KONFEKCIJA
Massek
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Poleg toplega pulloverja nam pride prav še lahek pleten telovnik brez rokavov, v nahrbtnik pa zložimo še eno ali dve rezervni bluzi.

Več parov kratkih in dolgih volnenih nogavic, smučarske rokavice in lahke copate so samoumevnosti, ki nanje nikakor ne smemo pozabiti.

Proti snegu in vetru nas štiti neobhodno potrebna nepropustna jopica iz balonske svile ali iz gabardina. Ali ste že pomislili, da si lahko napravite takšno jopico iz starega dežnega plašča?

Nikar ne pozabite na pleteno perilo! Dolge smučarske spodnje hlače sicer niso lepe, pa so jako praktične in tople, prav tudi živote brez rokavov.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

Vedno nam pride prav mala ženska lekarna, da lahko pomagamo sebi ali svojim tovarišem v primeru nege in bolezn. Tu so še druge takšne malenkosti, ki jih težko pogrešamo: vžigalice, žepni nožek s svetlom, nit in igla, varnostne zaponice, termna očala, žepna svetilka, krema za sončenje.

Za toaletne potrebščine si sešijemo pisano vrečko, ki vanjo spravimo krtačo, glavnik, zobno ščetko, milo, pasto za zobe in če smo nečimerno tudi pri sportu — puder.

Na krašje izlete vzamemo krušno torbo, da lahko pustimo težji nahrbtnik v koči. Tako krušna torba iz neopremčljivega blaga, opremljena z ihermom ali s pasom, je vsakemu turistu in smučarju dobro znan pripomoček.

Predpasniki za mamico in hčerke

Za žene, ki so zaposlene v gospodinjstvu, je predpasnik vsaj toliko važna kakor obleka. Kam na b' prišle brez širkega predpasnika, ki zaščiti in pokrije celo postav! Trikrat več obk' bi porab. umazale in porabile... In tudi otroci bi brez vse varujočega predpasnika kaj hitro uničili svoje domače obleke. Zaradi svoje preprostosti in skromnosti pa je predpasnik oblačilo, ki ga radi izdajamo doma, če smo šivanci je kolčkan večje. Če se ravnamo po dobrem kroju je takšno delo kajpada zelo lahko! Predpasnike ki jih vidite na naši skici, smo izbrali izmed predpasnikov na krojni polji zadnje številke »Zenskega sveta«. Revija, ki ima poleg literarnega dela še gospodinjstvo in modno prilogo z odgovarjajočo krojno polo, se naroča pri upravi »Zenskega sveta«. Ljubljana, Aleksandrova 16.

Jana Vosečkova:

Ljubim

Kakor hiti krogla, ki smo jo izstrelili, neizgredljivo proti svojemu cilju, tako drevi vlak skozi žametno noč. Ritmično tresenje vlaka me razbava v spomine. Parfumi davne preteklosti je izvorah lahak a polagoma postaja močnejši, d'ker mi sedanjost popolnoma ne izgine izpred oči...

Zopet sem stara sedemnajst let... Svetlola mladenka, ki jo je silen veter čudne tuze strgal s p' destala n dolžnosti, zgrajenega iz materinih nasvetov in opominov — takna stojim pred mo. kim obrežjem. Gledam v daljo, daleč tja do obzorja, kjer se nebo in morje zlivata v eno.

Sadkost pričakovanja greha je tako trpka. Sumeje va'ov se izpreminja v veličastno himno ki bo pozneje prešla v žalostni requiem.

V daljavi se je pojavila temna senca. Približuje se mi. To je On!... vpilejo vsi moji čuti.

In že čutim vroča usta, ki iščejo mojih ustnic. Gledam navzgor in mislim ali pripradati dve zvezdi, ki ju vidim nad oboljnjem ali nebu. Moje sluh se hite v vetrov za šepetanje melodičnih besed, nerazumljivih in vendar tako iahnih. Zopet mi je kakor več kot kd' si drugih pred menoi ali jaz sem še ponočno stala na svojem piedestalu.

Odšel je in zapustil v meni bolečino, ki je bila tako vroča, da je v tednu dni sama

Če smo v večjem zmaso športnem kraju, vzemimo sebi poleg smučarske opole še ohlajen športni plašč, ki ga po možnosti izpopolnimo z barvastop kapuco. Na večernih sprehodih ga ogrnemo preko smučarskega dresa.

Mali migljaji

Mleko ali smetana namesto olja. Presno mastno mleko lahko docela nadomestila olje pri prirejanju raznih solat. Par žlic presnega t j nezavretega mleka zmešaj s potrebno količino milega vinskega kisa ali limonovega soka in vliji na solato, ki jo večkrat dobro premešaj potem, ko si jo oprala in osolila. Da uporabljamo tudi kislo smetano namesto olja in kisa, je precej znano. Z dobro kislo smetano prirejana solata je izvrstna.

Kadar so jalca draga. Ko oridravljali zelenjavne krompirjeve in kruhove cmočke sekljane zrezke polpete t. dr. si lahko prihranili jalca ako namesto enega do dveh talc 2 polni žlici osvenih kosmičev zalijesh toliko z vodo, da ti voda pokriva in kuhaš to 5 minut. Ko se zmes ohladi je lepljiva kakor jalce — Dalje ni potrebno da namakaš kose ribe teletine piščancev v moko in raztepeno jajce preden jih nameravaš poveljati v krušnih drobtinah in cvreti. Ako nimaš osvenih kosmičev, zmešaj namesto jalca par žlic mleka ali vode, žličko olja in žličko moke ter uporabljaj to namesto jalca. A tudi olje lahko izostane samo da je v tem primeru ocvrto drobtinje bolj trdo.

Klobaso bodisi celo bodisi načeto vedno obesi na hladu na droge ali vrvice. Narezani oz. načeti del pokri s tanko rezino slanin, ki jo pritrdi z zobobrebom. Narezek gniati in raznih klobas po možnosti porabi takoi. Ako vendarle kaj ostane zloži rezine drugo na drugo, da ne pride zrak do njih in jih zavij v pergamentni papir ki ga prei ovlaži z vodo in obriši. Suh pergamentni papir se namreč ne da dobro zganiti.

Mleko se dolgo ohrani, ako zavretega takoi vliješ v segreto močno steklenico, ki jo zamašiš z gumastim zamaškom in postaviš na hlad v toplejšem letnem času postavljaj steklenico z mlekom v mrzlo vodo, ki jo večkrat premenjaj.

Izstisnjen limon ne zavri. Uporabljaj jih lahko pri čiščenju rok. Naposled jih pomešaj z limoni lahko podnetiš ogenj.

Da sol ne postane vlažna, položi v zolnico par zrn graha riža ali kakega t ugega sočiva, ki sproti vsrkava vlaho. Zrna je treba od časa do časa premenjati. Krompir, ki je na prehodu mrazu postal sladak, postane zopet povsem okusen, ako vodo, v kateri je zavrel, takoi odlijesh, krompir zalijesh z novo mrzlo vodo, ter kuhaš dalje kakor običajno. Da'je izgubi premrzel krompir sladk'bo ako ga namakaš olupljenega dalje časa v mrzli, vendar ne ledeni vodi.

Zapaljena mesta na finem perilu odstraniš na sledeči način: V litru vode raztopi 10 gr klorovega amia. Pokrij raztopino in naj mirno stoji pol ure, da se dno apno na dno. Potem prevrtno odcedi vodo skozi gosto krpo, ter jo nalij v steklenico, da imaš ahenno vodo vedno ter rokav. Onaljena mesta na perilu odredi s krpico, ki jo pomakaš v ahenno vodo. Nato hitro izmakni v hladni vodi, ker apno razvada tkanino. Ako je perilo na škrobljenih mestih zapaljeno, pomešaj delu ahenne vode malo škroba, ro'em jo uporabljaš Perilo, ki smo ga s prevrčim likalnikom porumenili, se na odprani način leno očisti. Ako madež ni prevel, včasih trdi zadnja, da zmnožimo d' to mesto ga posipamo s soljo in položimo na senco.

Osam tipov obutve

Iz Rima poročajo, da bo v najkrajšem času objavljen pravilnik za izdelovanje modskih, ženskih in otroških čevljev v Italiji. Ministrski svet je v celoti odobril osam tipov obutve, ki se bo prodajala po cenah, ki jih bo določila rimska vlada.

Telesna vzgoja v Rusiji

Svet ljudskih komisarjev v Moskvi je odobril nov načrt za telesno vzgojo mladine. V prvi vrsti bodo posvetili večjo pozornost plavanju in smučanju.

Hripa v Stockholmu

Iz prestolnice švedske poročajo, da se hripa silno širi. Samo v enem dnevu je bilo sprejetih v bolnišnice 450 bolnikov z influenco.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Kaj, prodati hočete klavir svoje hčere?«
»Da. Hči se poroči in moj zet jo vzame samo brez klavirja.«

Odšla sem. A-lek... je ropotal motor mojega avtomobila.
Stanja... Ničesar drugega mi ni mogel dati razen bogastva. Sprejela sem. Ni em ga ljubila. On me je ljubil. Postala sem njegova žena...
A-lek... A-lek... tikta ura na moji nočni mizici.
A-lek... A-lek... slišim v dolini ročeh v dianju svojega moža.
A-lek... šuštilo bankovci, ki jih razdajam na vse strani. In besede hvale mi zvenijo: A-lek...
Bol... Lju-bav... A-lek... ropota vlak.
In jaz sem stara šestdeset let.

Idealen mož

Ali je živel kdaj na svetu popoln mož? Poznal sem moža, ki je zdihovale govori:
»Dve uri dnevno lahko prenašam svojo ženo, ali na žalost ostane mi še dva in dvajset ur in te so neznozne...
Vendar bi bilo nepravilno, če bi pritoževali vse pomanjkljivosti idealne ženi.
Neka prava ženska mi je nekoč dejala: Idealen je tisti mož, ki ne stedi v darilo. Ni boljšega sredstva od srebrne liscice, polne steklenice finega parfuma ali kakšne dragocene malenkosti, da se izognesh družinskemu prepiru.
Nekega dne sem bil priča družinskega prepira, v katerem je izrazil glasno vlogo prav takšno dragoceno darilo.
Poznal sem zakonca, ne slabša od toli-

Novi orehi

Polaganje kvart

Vzemite iz navadnih kvart za pike ali marijaž vse sedmice, osmice, devetice in desetice. Tako imate odbranih 16 kvart. Zdaj jih na poskusite tako razložiti v štiri vrste po štiri kvarte, da bo v vsaki navpični in vodoravni vrsti pa tudi v vsaki prekotnici (diagonalni) vselej samo po ena sedmica, osmica, devetica in desetica. Pri tem pa se bo treba ozirati še tudi na barvo kvart, tako da bo v vsaki vrsti tudi le po en pik, ena kara, po eno srce in po en križ. Naloga ni težavna, vendar se vam pa nabhžjo na prvem poskusu ne bo posrečila. Imeti bo treba pač nekoliko potrpljenja.

Posetnica

Z. REMEC

Melje

Kaj ie ta gospod do poklicu?

Skrit pesnik

I K V I D U V U A P S A L

A T S O N A S A T D O A K

Vstavi v srednji vrsti prave črke, da dobiš v navočnihi vrstah besede, v srednji vodoravni pa ime in priimek slovenskega pesnika.

Premikalnica

JEDKANJE
SOVRAŽNIK
ROGATICA
PREGANJANJE
ELEONORA
POLITIKA
BOGOJNA
LJUBLJANA

Premikaj te besede tako, da dobiš v treh zaporednih navočnihi vrstah dve ženski in eno moško ime.

Preračunavanje

V neki trgovini sestavljajo seznam vsega blaga. Nekd učene mora zmeriti več vrst blaga in ugotoviti skupno ceno.

Blago ima razne cene. Belo stane meter 10 dinarjev, zeleno 50 dinarjev, rdečo 20 dinarjev, sinjo 60 dinarjev, rumeno 30 dinarjev, črno pa 40 dinarjev. Učene začne blago meriti. Ene vrste ga je 32 metrov. Neke druge vrste ga je samo en meter. Tretje vrste je dvakrat toliko kakor dru-

ge. Četrte vrste je osem metrov, pete 16 metrov in poslednje 4 metre. (Seveda pa vrstni red cen in vrst blaga ni obk'rat isti.) V naglici učene pozabi napisati na seznamu tudi barve blaga. Skupaj je nameril 63 metrov blaga, ki je vredno 3150 dinarjev. Koliko metrov je bilo posameznih vrst blaga?

Sestavljalnica

NAV — ISO — OLG — ESM — SNE — ENI — EJO — ELI — OLG — GOP — OPE — ARS — LNC — IJE — IOV BIP — REL — TAK — MNO — PEL — SMI — NAS — ODA — VSI — END — KIB — EOG — IJO — PAV.

Uredi te skupine črk tako, da dobiš prvo kitico pesmi, ki jo v zadnjem času pri nas zelo popevaio.

Belci in črni

Črne belci in njihovi trije črni služabniki morajo priti čez reko. Imajo pa le en čoln za dve osebi. Ker so črni potomci ljudozrevec, ne smejo belci dovoliti, da bi bili med prevažanjem črni na kateri koli strani reke v večini. Razen tega se je izkazalo, da zna veslati samo en črnc in en belec. Kako pridejo belci brez nevarnosti čez reko.

Rešitve je treba poslati do četrtika na uredništvo »Jutra«, oddelke za uganke. Med reševalce bo stric Matic razdelil nekaj lepih knjižnih nagrad.

Strti orehi

Križanka s številkami: V vodoravne vrste pridejo naslednje številke: 7831761, 5097405, 8024, 189, 41609, 50, 92, 23504, 401291, 510, 3716, 237160.

Stopnice: Katarina, skokalec, rokavica, slikanje, silikati, premikaj, Veronika.

Dopolnilnica: Marko Pohl.

Kupčija na obroke: Čevlji so prvotno stali 270 dinarjev, prvi obrok pa je bil 32 dinarjev.

Sestavljalnica: Ljudje verjamejo več svojim navadam kakor svojemu razumu.

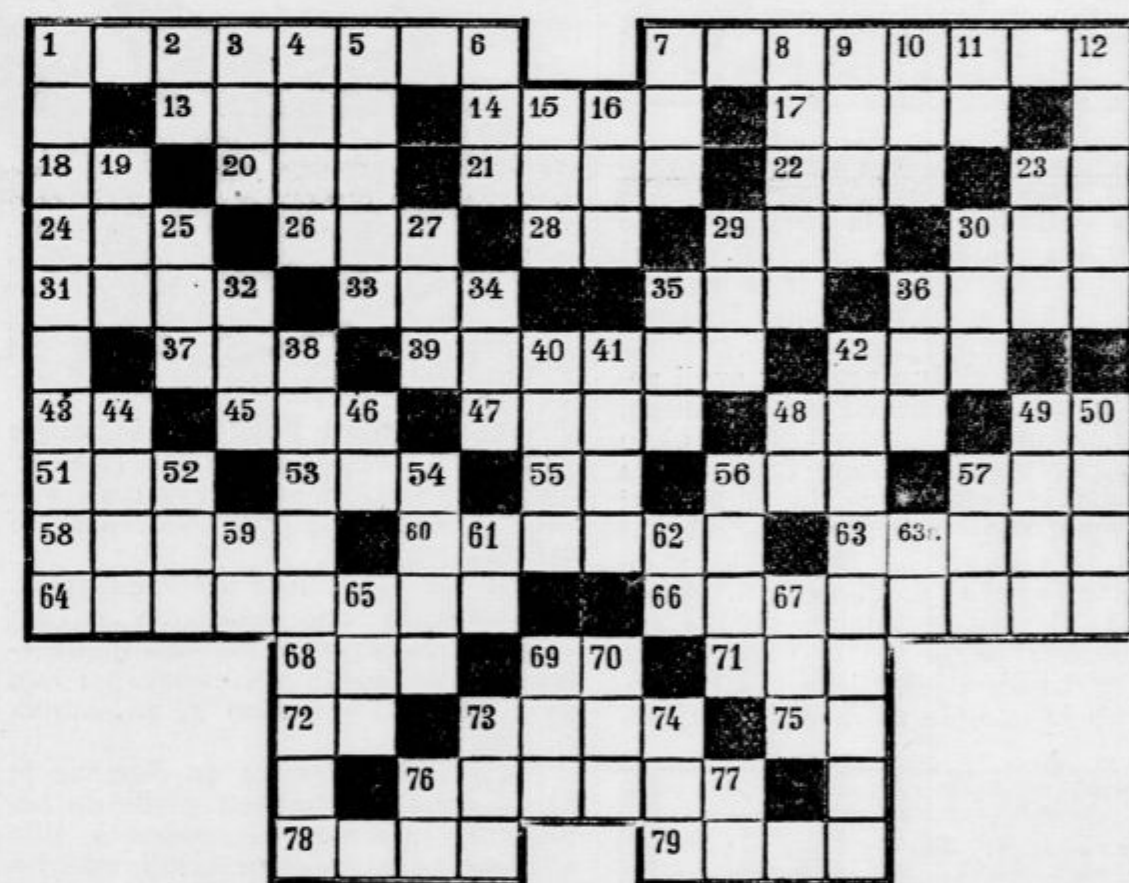
Računska naloga: 1 762 9853 40 10656, — 9 258 1047 36 1350.

Posetnica: Redovniški brat.

Stric Matic je nagradil šest reševalcev. Po žrebu dobe po eno knjigo revije »Življenje in svet« naslednji reševalci: Vi-ko Kveder, Ljubljana, Poljanska 52; J-že Ahačič, dijak, Tržič, Traihab; Slavko Podraž, Moistrana; Havel Hasenöhrl, Maribor, Aleksandrova 3-1; Marija Jagodič, Ljubljana, Grajska planota 1 in Milica Orel, Ljubljana, Kolodvorska 22.

Ljubljanski nagradni nai nagrade dvignejo v »Jutrovi« upravi.

Križanka št. 3

Vodoravno: 1. reka v USA, 7. mesto v Kanadi, 13. mesto v Rumuniji, 14. skalno korito v puščavi, 17. mesto v Sremu ob Donavi, 18. mnogo (okrajš.), 20. žensko ime, 21. reka v Jugoslaviji, 22. dan (nem), 23. pesniška oblika za ako, 24. drevo, 26. žensko ime, 28. zlato (franc.), 29. kri (narobe), 30. ruska reka, 31. ime filmskega igralca, 33. telefonski klic, 35. pesnitev, 36. plast, 37. košček, 39. država v Aziji, 42. strupena kača, 43. bodrilnica, 45. darilo, 47. pogorje v Južni Ameriki, 48. tla, 49. predlog (srbohrv.), 51. umetnost (franc.), 53. določni člen (nem.), 55. dva

samoglasnika, 56. neumen, 57. nitka, 58. jezero v Južni Afriki, 60. hrib pri Beogradu, 63. dalmatinsko vino, 64. prihodom (srbohrv.), 66. mesto v Nemčiji, 68. primitivno orožje, 69. k. s. (nem), 71. z. (nem), 72. igralna karta, 73. država v Aziji, 75. kazalni zaimek, 76. mesto v Mehiki, 78. vozilo, 79. del obraza.

Navpično: 1. reka v USA, tudi pogorje v Angliji, 2. franc. člen, 3. delaj (lat.), 4. žensko ime, 5. mesto v Turčiji, 6. kaz. zaimek (srbohrv.), 7. nasprotno od vojne, 8. slovaška reka, 9. pritisek, tudi čistišče, 10. izrastek nekaterih živali na glavi, 11. inicialke slov. pesnika, 12. služabnik, strežaj, 15. mesto na Finskem, 16. darilo, 19. neumen, 23. pogojni veznik, 25. narod, 27. vprašalna člena; 29. žensko ime; 30. star (angl.); 32. voda v trdem stanju; 34. oseb. zaimek; 35. del voza; 36. plod; 38. žensko ime; 40. bolgarski vladni časopis; 41. grein (srbohrv.); 42. kraj na otoku Celebesu (Sundski ot.); 44. torej (tujka); 46. egipčansko božanstvo; 48. italijanska reka; 49. moč, jakost (dvojina); 50. najmanjši del materije; 52. pod (sklon) 54. premik; 56. pokrajina ob belgijskem Kongu; 57. oseba iz sv. pisma; 59. svoj. zaimek (franc.); 61. sibirska reka; 62. inicialke naš. dramatika (1869—1910); 63a. inicialke kulturnega delavca pri Novicah; 65. del; 67. nitka; 69. žensko ime; 70. brez družbe; 73. želja (sklon); 74. sila; 76. arabski konj; 77. povratno oseb. zaimek.

Rešitev križanke št. 2

Vodoravno: 1. Dante, 5. kap, 8. kondor, 14. Avar, 15. karat, 17. Malta, 18. maj, 20. maslo, 21. Mars, 22. Al (aluminij), 23. Ita, 25. sto, 27. Noe, 28. Asatapi, 31. som, 33. Kalifornijec, 39. kis, 40. blokada, 42. ras, 44. Nin, 46. Ala, 47. es, 48. Aron, 50. Kodak, 52. alt, golob, 55. vidra, 56. avto, 57. umijaj, 58. jat, 59. katar.

Navpično: 1. Damask, 2. Avala, 3. naj, 4. tr (tremolo), 5. kam, 6. Aras, 7. Paster, 9. om, 10. glas, 11. dian, 12. otrok, 13. rase, 16. tlo, 19. Stalin, 23. Irak, 24. Apis, 26. Lajla, 29. t. k, 30. If, 31. sila, 32. Mekka, 34. Ovidij, 35. NB, 36. Ca (kalciij), 37. Pastor, 38. baron, 41. delta, 42. ragu, 43. sol, 44. nov, 45. nada, 49. noj, 51. krt, 52. avt, 54. Ba (barij), 56. AA (agencija Avala).

Domače vesti

* **Nova grobova.** V Mariboru je po dolgem trpljenju umrl elektrotehnik g. Fran Saka. Pokopali so ga včeraj na pokopališču na Pobrežju. — V Ljubljani je v 60. letu starosti preminel g. Marija Stepišnikova, roj. Snoj. Pokopnica je bila zgledna mati svojim sinovom, znanim sportnikom. Pogreb blage gospe bo v ponedeljek ob 16. iz kapele sv. Andreja na Zeleni k Sv. Križu. — Pokojnika blag spomin preostalih svojcem pa naše iskreno sožalje!

* **Vsa država je pod debelo snežno odejo.** Izvzeti so le predela na južnem Jadranu. Z debelim snegom so se seveda pojavile ovire v prometu, tako zlasti v Južni Srbiji, v Črni gori, v Bosni in v Liku. Avtobusni promet je na mnogih cestah onemogočen. Na ozkoizolirani progi, ki veže Skopje z Ohridom, so spet obšli nekateri vlaki v snegu in so jih zadnje dni rešili. Samotna naselja so ponekod ogrožena od topla lačnih volkov, ki napadajo staje in neusmiljeno davijo drobnico. Ogroženi kmetje morajo biti vendar na preži. Posebno visok sneg je v Bosni, kjer so snežni zameti ponekod dosegli višino 4 metrov.

* **Pravilnik za izvrševanje uredbe o prometu z gumami na motorna vozila** je objavljen v »Službenem listu« dravske banovine z dne 18. t. m. Nadaljnja vsebina je: Navodila za tolmačenje odstavka 2 čl. 7. uredbe o pobujanju draginje in brezvestne špekulacije za gostinske obrate; podaljšava roke za vlaganje napovedi za odmero dopolnilne prenos. takse; popravek v uredbi o spremembah in dopolnitvah zakona o taksah; razpored v državnem svetu za leto 1941; razglas o ljudskem delu in odkupnini za samoupravne ceste v letu 1941/42 in dalje; odredba o izenačenju maksimalnih kosmatih zaslužkov v trgovini na drobno; objava o opravljenih državnih strokovnih izpitih uradnih pripravnikov za administrativno pisarniško službo v sodski stroki in razne objave iz »Službenih Novin«.

* **Novi leti.** V Mariboru je po dolgem trpljenju umrl elektrotehnik g. Fran Saka. Pokopali so ga včeraj na pokopališču na Pobrežju. — V Ljubljani je v 60. letu starosti preminel g. Marija Stepišnikova, roj. Snoj. Pokopnica je bila zgledna mati svojim sinovom, znanim sportnikom. Pogreb blage gospe bo v ponedeljek ob 16. iz kapele sv. Andreja na Zeleni k Sv. Križu. — Pokojnika blag spomin preostalih svojcem pa naše iskreno sožalje!

* **Novi leti.** V Mariboru je po dolgem trpljenju umrl elektrotehnik g. Fran Saka. Pokopali so ga včeraj na pokopališču na Pobrežju. — V Ljubljani je v 60. letu starosti preminel g. Marija Stepišnikova, roj. Snoj. Pokopnica je bila zgledna mati svojim sinovom, znanim sportnikom. Pogreb blage gospe bo v ponedeljek ob 16. iz kapele sv. Andreja na Zeleni k Sv. Križu. — Pokojnika blag spomin preostalih svojcem pa naše iskreno sožalje!

* **Huda borba z merjascem.** V banovinskem gozdu Kinska pri Virovitici je bil te dni prirejen lov na merjasec. Pri tej priliki je bil ranjen velik merjasec, ki so mu gonjati sledili. Po kratkem zasledovanju so našli na težko ranjeno zver. Eden od gonjancev je streljal na merjasec.

Parfumerija Venus POSLUJE SEDAJ v palači Bata

* **Zimska pomoč v Lendavi.** Lendavčani, zlasti trgovci in obrtniki so se ponovno pokazali, da imajo razumevajoče srce za siromašne družine, zlasti pa za bedno šolsko dečo. Že skozi 7 let so omogočili prehranjevanje otrok v siromašni kuhinji, ki je v tem času izdala brezplačno 100.000 kosil in večerj. Pred božičem je bilo obdarovanih 150 revnih družin s kurivom, zdaj pa vodi odbor akcije za nakup žita, da bo spomladaj odlaš revnim družinam moko po nižini ceni.

* **400 vagonov tobaka je preteklo leto pridelala Hercegovina.** Lani je bilo v Hercegovini zasajenih 160 milijonov tobaknih sadik, ki so dale nad 400 vagonov pridelka. Kakovost je bila dobra in tudi cena visoka. Sicer se slišijo glasovi, da je sedaj tobak slabši kakor je bil pred vojno. Kmetje pa pravijo, da je to posledica dragih delovnih moči, ki jih niso mogli toliko najeti, kakor prejšnja leta.

FRANZ JOSEF GRENCICA

... za zdravje dece se širi po Hrvatskem. Za to se posebno trudita Seljačka Sluga in otroška klinika. Po-amezna društva delijo razlake in knjižice »Mati za zdravje otrok«. Proglas, ki želi vzbuditi med vsem hrvatskim narodom večjo skrb za zdravje rast mladine, so podpisala številna društva. V proučevanju bo posebna naloga poverjena babam in v vsej hrvatski banovini. Glavna pobudnika zdravi venega pokreta sta vseslovenski profesor dr. Mayerhofer in dr. Nada Kovačevića.

* **Dubrovnik v težavem položaju.** Ukinitve nekaterih vlakov je otežilo dovolj potrebnih živil v Dalmaciji. Prehrana je pasivne deželice je bila že doslej skromna, najtežje pa je okrvavati področje Dubrovnik, ki ima samo eno železniško zvezo. Zato se zdaj še bolj občuti pomanjkanje. Dubrovnik pričakuje, da bo čimprej poskrbljeno za njegovo oskrbo. tembolj, ker so pred vrati starinske svečanosti v čast Sv. Blaža in ker bo ves februar odprta razstava »Dubrovniško pomorstvo skozi stoletja«, katero bo obiskalo veliko števil gostov iz vse države.

* **Žrtve hrpe v Zagrebu.** Kakor drugod po državi, je tudi v Zagrebu položila hrpa na letošnji zimo precej ljudi v posteljo. Večina je odravila brez hudih posledic, vendar so bile na žalost tudi smrtno žrtve. Zdravstveni izkaz za pretekli teden izkazuje, da je med 66 umrlih bilo 15 oseb, ki so podlegle pljučnici.

* **Tudi v Zagrebu si še svetijo s petrolejkami.** Tudi v Zagrebu nameravajo od 1. februarja deliti stotine karte za petrolejnim gospodinjstvom, ki v svojih stanovanjih nimajo električne razsvetljave. Doslej se je priglasiло 16.000 interesentov za petrolejske karte. Karte bodo veljale za vse leto. Trilicanske družine imajo pravice do poldrugega litra mesečno, družine do šest članov pa smejo dobiti največ dva litra petroleja na mesec. Družine s 6 do 10 članov dobi dve in pol litra, več kot desetčlanske družine na tri litra.

* **V Splitu prodajajo ribe po 24 do 30 din kg.** V petek so v splitski ribarnico priležali večjo množino rib. Poleg drugih so prodajali tudi palamide po 24 do 30 din kg. Ribiči z Biševa so ujeti tudi 108 kg težkega tuna, kar je zelo redek primer.

* **Po kilogram in pol teže hrške so** zrasle na vrtu g. Milana Nešića v Knjaževcu. Na mladem drevescu, ki šele dve leti rodi, so zrasle lani 4 ogromne hrške, težke od 1 kg 20 do 1 kg 80 g. Ta nenavadno veliki sad so ugrabi šele pred prvimi snegom in bodo hrške medne šele za veliko noč.

* **V šibeniku obsojenih 17 pekov.** Te dni so izrekli v šibeniku obsodo nad 17 pek, ki so prodajali svež kruh. Plačati so morali po 300 do 400 din kazni.

* **Odbor Glasbene Matice ljubljanske** razpisuje mesto honorarnega učitelja violine na šoli Glasbene Matice. Mesto je zaenkrat začasno in traja namestitvev do konca šol-

MEDICINSKI PLES

25. JANUAR

BRODWAJ-ADAMIČ

KAZINA

nožem in mu prizadejal smrtno poškodbo. Uro nato pa so v isti bolniški oddelki prinesli Duričevega brata, ki ga je po prepriju ustrelil Dragoslav Kojić. Oba brata sta poškodbam podlegla.

* **Tatica iz navade** je Marija Filipčeva iz Sv. Križa pri Ljutomeru, ki je že večkrat sedela v zaporu zaradi raznih tatvin. Komaj je prišla iz zapora, je nekemu potniku pri sv. Martinu ukradla listnino s 300 din, v štrigovi pa je Julijani Klemenčević odnesla iz omare 400 din. Obsojena je bila pred okroglim sodiščem v Murski Soboti na 1 leto in 4 mesece ječe in na izgubo častnih pravic za dobo dveh let.

Iz Ljubljane

* **Požar v stari cukrarni.** Del orjaškega poslovanja stare cukrarne ob Ljubljani zavzema tovarna pletenin Kunc in Comp. Včeraj okrog pol osmih se je vnel v petem nadstropju nad delavniško strop in grozila je nevarnost da izbruhne požarna katastrofa, ki bi imela porazne posledice. K sreči so bili še pravi čas obveščeni poklicni gasilci, ki so nemudoma prihiteli z dvema motorkama in Magirusovo lestvo ter pričeli z gašenjem. Niso pa imeli lahkega dela, saj je nazlo naloženo dujoči ogenj že na široko obizil in izdobil strop med četrtim in petim nadstropjem. Z največjo previdnostjo so morali gasilci najprej razkrohati velik del stropa, šele potem začeti z gašenjem. Pri katerem je na spet bilo treba mnogo pazljivosti, da ne bi vodni curki iz cevi uničili zaloz blaga in poškodovali stroje. Gašenje je trajalo skoraj dve uri. Kljub precejšnemu razdelanju, ki ga je požar napravil, ni vsa nesreča prizadejala prevelike škode. Kakor se je moglo na prvi pogled ugotoviti, je nastal požar zaradi močno zakurjene reči v petem nadstropju, zaradi katere so se vnele presušene stropnice. Še dobro, da je bil okeni pravi čas zaznava, kajti sicer bi se utemnila ponovni požarna katastrofa, ki je že pred desetletji pošeno razdeljala stavbo stare cukrarne.

Pri GRIPI in boleznih vled prehlada
„NIBOL“
uporabljajte
tablete. — Samo v lekarnah
Din 20 in Din 34.
Reg. 17816/35.
Apoteka BAHOVEC, Ljubljana.

* **Zgodba o nađenih tisočakah.** Na upravi policije razmotirajo prijavo o nekem zagotnem dogodku, ki se je pripetil pred dvema dneva v Rožni dolini. Neki 10leten fantek je našel na cesti VI v snegu kuverto, v kateri je bilo 1000 zloženih 13 bankovcev po 1000 lir. Medtem ko je otrok šel denar, na sta pristopila dva starejša fantinja, na prvi pogled nekakšna valenca, vzela otroku kuverto z denarjem iz rok, ga prebrala in poveljala po snegu ter zbežala. Deček je tožal pri tekel domov ter vso reč povedal domačim. Ko so dobili javili policiji. Tam pa se čudijo, da dandaj še nihče ni prijavil izgube tako velike vsote denarja v tui valuti.

PO BILANCI ...
... All-right-knjigovodstvo!
Idealno — pregledno — hitro in pregledno.
Oton Stiglic, organizator, Ljubljana, Aleksandrova 4/II, tel. 39-09.

* **Blok novih stanovanjskih hiš.** Lansko leto je bil skoraj povsem zazidan ves prostor ob Celovski cesti pri pivovarni Union. Na nekdanjem igrišču Ilirije je zrasla v nekaj letih cela četrta modernih stanovanjskih hiš. Stavbe so vse dvo- in trinadstropne. Na Celovski cesti je pet trinadstropnih palač in imata dve tui trgovinske prostore. Hiše imajo zelo lepe fasade z balkoni. Na Ruski cesti, ki drži od Celovske do kolodvorja Ljubljana—Šiška, je pet trinadstropnih hiš poleg dveh dvonadstropnih. Pred kolodvorom v Medvedovi pa je spet vrsta trinadstropnih stavb, ki imajo še lepša pročelja, kakor na Celovski cesti. Na Malgajevi cesti, ki teče vzporedno z Rusko, pa sta dve trinadstropni in sedem dvonadstropnih hiš. Ta cesta je bila tudi znatno dvignjena, tako da teče zdaj v ravni črti. Sredi te nove stanovanjske četrti pa je nova Jensenkova cesta, ki veže Rusko z Malgajevco. Na tej cesti je zgrajenih deset devet dvonadstropnih hiš. Desna stran je v celoti zazidana. Za popolno zazidavo tega bloka bo treba še kakšnih 10 novih hiš, ki bodo deloma trinadstropne deloma dvonadstropne. Na nezazidanem prostoru na oglu Jensenkove in Ruske ceste je že pripravljena velika množina opeke za nove stavbe. Vse hiše skupaj imajo 228 modernih večnamenskih stanovanj. Kakor kaže, bo ta moderna stanovanjska četrta letos že v celoti zazidana. Še posebno lep vtis napravijo hiše pred kolodvorom, ki dajo slutiti, da bo ta del v bližnji bodočnosti povsem povezan s središčem Ljubljane. — Dve novi trinadstropni stanovanjski hiši sta bili zgrajeni lansko leto tui na Medvedovi cesti, ena pa je v surovem stanju pod streho. Obe stavbi imata 24 stanovanj. Ena je na oglu Frankopanske, kjer je bila lani dokončana še tretja trinadstropna stavba, ki ima 16 stanovanj. Letos bodo gradili še naprej. Vsega skupaj je v bližini kolodvorja Ljubljana—Šiška 306 novih stanovanj.

* **Danes bo otvortena nova umetnostna razstava.** V Obsebnosti galeriji na Gosposvetskii cesti bo danes otvortena razstava umetnin dveh mladih umetnikov iz Kluba Neodvisnih: akad. slikarja Stane Kregarja in akad. kiparja Karla Putricha. Oba umetnika sta prijateljem slovenske umetnosti dobro znana: prvi kot slikar izrazito sodobne note, drugi kot avtor kiparskih del, ki so vzbudili pozornost tui na razstavah izven Ljubljane. Akad. slikar prof. Stane Kregar razstavlja pri

Obsebnosti svoje risbe in gouache, torej delo, ki je občinstvu najmanj znano, saj se je umetnik udeležil dosedanjih razstav skoraj izključno z olji. Prav tako bo zanimalo miniaturno delo kiparja Putricha, ki bo tui tu pokazal mnogo samorasle tvorne sile. Razstava bo odprta od 19. do 31. januarja in je občinstvu zastoj dostopna. Temveč povoda torej, da si jo ogledajo tui širši sloji in mladina!

* **Vsi hišni posestniki ne upoštevajo** strogih predpisov, ker snega, ki pada s streh, ne spravljajo in ne odvažajo izpred hiš. Zato jih nujno opozarjamo na to dolžnost, da se izognje kazenskim postopkom. Posebno jih pa opozarjamo tui na to, da je strogo prepovedano sneg izpred hiš in s hodnikov metati ter odrivati na vozlišče.

Reprodukcije

dokumentov, načrtov, starih fotografij itd. povečave in kopije
Vam izdeluje v nedosegljivi kvaliteti edina specialna fototgovina

JANKO POGAČNIK,
LJUBLJANA — Tyrševa cesta 20.

* **Drugi del vrtnarskega tečaja za lastnike malih vrtov.** ki bo obravnaval načrtno sadjarstvo v malem vrtu, se prične v torek 21. t. m. Predaval bo nadzornik g. Strekelj o pripravi zemlje, o sajenju, presaianju in gnojenju sadnega drevja. Začetek točno ob 19 v kemijski predavalnici I državne realne gimnazije v Vegovi ulici. Vstop prost.

* **Podmornica in njen ustroj.** Krajevna odhoda Jadranske straže, Ljubljana mesto in železnica, privedita v sredo 22. t. m. ob 20. v prostorih glasbenega društva »Sloga« predavanje pod naslovom »Podmornica in njen ustroj«. Predaval bo g. Strus Rudolf, izkušen podmornik in predsednik Združenja bivših mornarjev. Na nešteto velikih barvnih slikah, ki nazorno kažejo pretez, podmornice, potapljaškega zvona itd., bo tolmačil vožnjo in ustroj podmornice pod in nad vodo. Slike bodo razstavljene na ogled dan pred predavanjem v dvorani »Sloga«. Vabljeni so vsi prijatelji Jadranske straže na to veleznimivo predavanje. Vstop prost.

* **Predavanje o slovenskem jeziku.** V torek 21. t. m. bo v dvorani trgovske akademije na Bleiweisovi cesti pod okriljem Slavističnega društva predaval g. dr. Anton Breznik o vraščanju, v katero smer se razvija slovenski jezik. Vstop prost.

* **V Ljudski univerzi** bo predaval v sredo 22. t. m. univ. asistent dr. Fran Blešič o populacijskih problemih Jugoslavije. Predavanje bo v mali dvorani Filharmonije na Kongresnem trgu ob 20. uri. Vstop prost.

* **Meščanska šola na Viču** bo nonovila danes ob 18. v dvorani meščanske šole božično igr »Stanko in Ljanka«. Ker je čisti dobicek namenjen za dijaško kuhinjo, vabimo občinstvo, da se igre udeleži v čim večjem številu.

POZOR

pridelitelji predpusnih zabavi!
Novo došlo nad 300 najnovejših vzorcev mask — konfeti, serpentine, bombice, balončki, kotiljoni, lampjončki, klobučki, čepice, nosovi v vseh oblikah in velikostih, v veliki izbiri; tui v komisijo! Uhogrelci dospel! — Se priporoča:

BAZAR FOTO TOURIST, Lojze Smuc,
Ljubljana, Prešernova ul. 9, poleg glavne pošte.

* **Občni zbor podpornega društva na klasični gimnaziji** bo v torek 21. t. m. ob 18. v VIII. razredu. Vabimo k občnemu zboru vse one, ki jih skrbi gmetni položaj naše mladine in še po eno one dobrotnike, ki so se našega zavoda spomnili že z derovi. — Odbor.

* **Podpora za prireditvev bženice.** Rotary klub v Ljubljani je daroval za prireditev božične na lju šk'ih solah 2000 din, ki jih je kraljevska banka uprava v ta namen razdelila med najrevnejše šole v banovini.

* **Produkcija Glasbene akademije** v korist zimske pomoči, ki bi se morala vršiti v ponedeljek 20. t. m., iz tehničnih razlogov odnede.

* **Združenje krojačev, krojačice in sodnih obrt** v Ljubljani obvešča svoje članstvo, da bo članski sestanek v sredo, 22. januarja, ob 20. uri v restavracijskih prostorih hotela »Strukelje« v Ljubljani. Na članskem sestanku se bodo obravnavale za stroke važne zadeve. —

* **Večerni tritedenski kuharski tečaj** za fino, a vendar ceno in času primerno francosko rusko kuhinjo se bo začel 24. t. m. v restavraciji Kerčič na Celovški cesti. Tritedenski tečaj. Vpisovanje in informacije pri Kerčiču in v Zornovi trgovini Pred škofijo do 22. t. m. —

* **Trgovine z elektrotehničnimi predmeti** bodo z današnjim dnem nadalje odprte od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Kmetijsko občinstvo se prosi, da to upošteva. Zbuzanje trgovcev. —

* **Zdrav smeh je v teh časih vsem dobrodošel.** Posetite šentjakobčane, ki upriporajo drevi ob 20.15 zabavno Nušičevo veselico »Gospa ministrice«, ki je imela tak uspeh, da so bile vse dosežane predstave razprodane, in nasmejati se boste od srca. Kupite vstopnice že vnaprej. Popoldne ob 15.15 pa prirede šentjakobčani brezplačno predstavo »Princeska in pastirček« za revno šolsko dečo.

* **Organizacija otroških šol** negovalke bo imela svoj redni občni zbor 28. t. m. ob 9. dopoldne v Dečjem domu Kraljice Marije. —

* **Lutkovno gledališče Sokola I.** na Taboru uprizori danes ob pol 16. uri lutkovno igr »Konec tolovaja Mordulina« v treh dejanjih. Predigra: »Jurčkov cirkus«. Nastopijo opice, krokolli, medved, kamela, volk in psiček, z njimi pa zamorec in Arabec. Zdravo! —

* **Valček večer Škole I.** — Tabor. Tradicionalni valčkov večer Sokola I na Taboru se je sicer že dolga leta vršil vedno orvo nedeljo v postu, toda letos se je Sokol I odločil, da ga radi znane uredbe kr. banske uprave v Ljubljani priredi že sredi pusta, da tako svojim številnim vsakoletnim gostom tui letos nudi obilo vedril pri starih plesih. Valčkov večer bo zato letos že v soboto 1. februarja ob 8. uri večer v vseh prostorih Sokolskega doma na Taboru. Da bodo zadovoljni stari in mladi, bo na programu vse kar se danes še pleše, manjkala ne bo tui češka beseda, vsak drugi ples pa bo valček. Zdravo!

* **Sokolsko društvo Ljubljana II.** priredi v soboto dne 1. februarja v domu v Trnovem Valčkov večer za stare in mlade. — V začetniški plesni tekaj jemove šole v Kazini se sprejemajo samo še ta ponedeljek ob 20. novinci-dame in gospode. Vsako nedeljo ob 16. popoldanski ples. Vsak torek in četrtek ob 20. izpopolnjevalni in v petek nadaljevalni tečaj. Posebne plesne ure in informacije vsak dan. Studenti-nje pupust. —

* **Hrvatsko kulturno društvo »Napredak«** v Ljubljani si želi zagotoviti čim izdatnejša gmetna srečstva za dobrodelne namene in za zimsko pomoč ter bo zato poskrbelo, da bo na ELITNEM HRVATSKEM PLESU, ki bo dne 1. februarja v »Zvezdi«, izvajal izbran prvovrsten spored. Prireditve tega društva v minulih letih so tako po svojem pestrem in izvirnem umetniškem sporedu, kakor po uglečnem občinstvu, ki jih je posečalo, utrile sloves ene najlepših prireditev v Ljubljani. Spored bo tui letos resnično originalen, na voljo bo mnogo udobja in mimo tega razna častna darila. Podrobnosti bodo še objavljene v časopisu. —

* **Plesne vaje Zarje** v dvorani hotela Metropol pod vodstvom plesnega mojstra g. Jenka. Začetniki točno ob 14. uri. —

* **Žrtve zastrupitve.** Kakor smo že pred dnevi poročali, so prepeljali v bolnišnico 25 letno postrežnico Franciško Gartnerjevo iz Florjanske ulice, ki je doma v obupu izpla večjo količino lizola. Zdravniki so se trudili, da bi nesrečni ohranili življenje, vendar je zaradi premočnega zastrupljenja obupanka včeraj ponoči izdihnila, ne da bi mogla oziroma hotela prej razodeti, kaj jo je privedlo do obupnega koraka.

* **V splošno bolnišnico** so prepeljali močno ranjenega po vsem životu brezposelnega delavca Milana Vidmarja iz kočevske okolice, ki je postal žrtev pretepa. Pred nekaj dnevi se je odpravil Vidmar za delom na gorenjsko stran. Ko je prehodil že lep del poti se je včeraj ustavil nekje v okolici Jesenic ter zavil v gostino. V gostini pa je bila zbrana večja družina fantov, s katerimi se je Vidmar nenadoma spri, nkar so fantje potegnili nože, planili na neoboroženega Vidmarja ter ga obdelali z noži domala po vsem telesu, da je ves krvav obležal na tleh. Po svojem sramotnem, nečloveškem dejanju so se napadalc razkropili, močno ranjenega Vidmarja pa so morali nemudoma prepeljati v ljubljansko bolnišnico, kjer bo moral dolgo zdraviti številne rane. — Hudo nesrečo so doživeli v družini posestnika Klemenčiča v Trebnjem. Komaj eno leto star domači sinček Stanko je kobacal doma po peči, pa je nenadoma padel na zakurjeni štedilnik. Otrokovce opelkine so smrtno nevarne.

Iz Celja

* **Zadnja pot g. Ane Kukovčeve.** Truplo g. Ane Kukovčeve, soproge odvetnika in bivšega ministra dr. Vekoslava Kukovca, so prepeljali v četrtek popoldne iz Maribora v Celje na okoliško pokopališče, kjer so se ob 15. zbrai poleg svojcev in sorodnikov pokojne zastopniki Celjskega pevskega društva, Dramatičnega društva, moške in ženske podružnice CMD in vseh tistih narodnih, kulturnih in dobrodelnih organizacij, s katerimi je bila pokojna v dobri svoja bivanja v Celju po svojem delu tesno povezana. Navzoči so bili tudi predstavniki napredneza političnega življenja v Celju. Ko je duhovščina opravila pogrebni obred in so spustili krsto s truplom v robinski grobnico, je možel zbor Celjskega pevskega društva zapel zaslužni društveni pripadnici v zadnje slovo Predovčevco »Poljana tožic, nkar so začele padati grude prsti v poslednji dom nepozabne pokojnice.

* **Ljudsko vsenlišče.** Zaradi obolenja predavatelja jutri ne bo predavanja. V četrtek 23. t. m. ob 20. pa bo predaval pisatelj Miško Kranjec o književnosti in njenih nalozah do sodobnosti.

* **Nedostatek v gledališču.** V celjskem gledališču sploh ni prostora, ki bi ga mogli kadilci uporabljati v odmorih. Zaradi tega morajo kadilci sedaj v zimi stopiti iz gledališča na prsto in tam kaditi ter se izpostavljati nevarnosti, da se prehladijo. Ker povzroča omenjena pomanjkljivost pri vsaki predstavi upravičeno kritiko, prosimo gledališko upravo, da posveti zadevi svojo pozornost.

Upskojence, vdove in aktivne železničarje,

ki so člani Nabavljalne zadruge uslužbencev državnih železnic opozarjamo, da smo razposlali vsem službenim edinicam »Prijava« za primer oddaje živil na nakaznice. Pozivamo vse naše člane, da dvignejo nemudoma te Prijave pri pristojnih službenih edinicah (postajah, sekcijah, nadzornikih proge, kurilnicah), jih točno izpolnijo v tekstu in rubrikah 1—5 in jih takoj vrnejo službeni ednici, ki bo te prijave do 25. t. m. dostavila zadrugi.

Ne pozabite napisati tui člansko številko.

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani.

Vsi slovenske zimsko-sportne zveze v Celje

na I. izlet
od 24.—26. t. m.

kjer bodo največje zimsko-sportne prireditve
v letu 1941.

**Komercijalne slovenske mladinske klavir-
ske glasbe.** Celotni spored koncerta, ki je
bil le srednje obsejan, je izvajala pianistka
ga. prof. Marta Osterčeva-Vajalova iz
Ljubljane, ki je umetnica velikega forma-
ta. Težki spored je absolvirala z dovršeno
tehniko, vseskozi poglobljeno igrjo, polnim,
čistim tonom in veliko fineso. Podala je
ljubki »Božič« Brede Ščekove, Cvetkovo
tehnično komplicirano »Sonatino«, Lipar-
jeve zanimive »Tri bagatele«, šivčeve než-
no skladbo »Mikijev gode«, Škerjančeve
razgibane »štiri mladinske skladbe«, Oster-
čevih krepkih in svojevrsnih »Šest mla-
dinskih skladb«, Svarovo mehko zvenečo
»Miniatur«, Premrljova ljubko »Dva otro-
ška plesa«, fino nastrojeno in harmonično
zelo pestro »Uspavanko« ter učinkovite
»Otroške igrice« Mirce Sancinove. Preglje-
vo priskočno »Uspavanko«, Mirkovo nežno
»Blueto«, Pahorjevi efektne »Dve arabe-
ske«, Dolnarjev ljubki »Scherzino«, Jurija
Gregorica močno skladbo »Arleta in kolo«.
Tomčeve izvrstne »Male variacije« na na-
rodno temo, izven sporeda pa zelo uspešni
»Kmečki ples« Mirce Sancinove. Ga. Oster-
čeva-Vajalova je igrala na novem, odlič-
nem klavirju znamke Forster, ki ga je
bila baš ta dan kupila v Celju. Predsta-
vila nam je vrsto modernih slovenskih
skladateljskih talentov, na katere smo la-
hko zelo ponosni. Dva šopka in navdušeni
aplavzi so pričali o enodušnem priznanju
in iskreni zahvali ge. Osterčevi-Vajalovi
za lepi umetniški večer naše mladinske
klavirske glasbe. R. P.

Pozor — hišni posestniki!

Vljudo sporočam, da izdelujem za var-
nostne požarne naprave za podstrešja zelo
prikladne ročne brizgalke, ki brizgajo 12
do 14 litrov vode v 1 minuti 10—12 metrov
daljave, obenem jih lahko uporabite tudi za
uničevanje strupenih plinov in za brizganje
dreves. Brizgalke so oblastno preizkušene
in odobrene.

Izdelujem tudi pločevinaste rezervoarje
in vedrice za vodo, vse te predmete si
lahko vsak čas ogledate v moji delavnici
in prepičali se boste — da so najbolj
praktični in najcenejši.

Za ta cenj. naročila in vsa v mojo stroko
spadajoča dela se priporoča

tvrdka AVUGST ŠTOK

kleparstvo in vodna instalacija
Celje, Aškerčeva c. 8 — Tel. 20-18.

e— Celjski železdec. V mestni klavirni v
Celju so lani zaklali 111 bikov, 752 volov,
1445 krav, 369 telic, 2001 tele, 3757 svinj
in 45 ovce. V Celju so lani uvozili 7482 kg
govedine, 66.425 kg teletine, 151.013 kg
sveže svinjine, 875 kg ovčetine, 1363 kg
sveže slanin, 11.600 kg suhega mesa, 1510
kg suhe slanin, 6873 kg klobas in salam,
1511 kg mesnih konzerv, 8541 kg rib in
272 kg divjadi.

e— Sresko sodišče v Celju je lani ob-
ravnavalo 1194 javnih in zasebnih kazens-
kih prestopkov nasproti 1201 v letu 1939.
Izmed 1194 primerov jih je rešilo 1000.
Brez razprav je bilo rešenih 336 primerov.
Okrožnemu sodišču je bilo izročeni 52,
drugim sodiščem 10, drugim oblastvom pa
četvero primerov. Sresko sodišče v Celju
je izreko lani 688 sodb, med temi 24 v od-
sotnosti obtožencev. Vloženih je bilo 59
prizivov.

Važno za hišne posestnike!

Predpisano leseno posodo za vodo za pod-
strešja »PROTI POŽARU« dobite naj-
ugodnejše po naročilu pri

JOSIP GUMZEJ

industrija sodarskih izdelkov
CELJE—MEDLOG, telefon št. 22.

e— Nova realitetna pisarna. Gospodu
Konradu Tovorniku, bivšemu uradniku
sodišča, Celje, Mariborska cesta 13/II,
je podeljena koncesija realitetne pisarne.

e— Uprava pravoslavne parohije v Celju
sporoča, da je volilni seznam razgrnjen
javno na vpogled v parohijski pisarni
v Vrvarski ulici 1. Vsak član pravoslavne
cerkvene občine celjske si lahko ogleda ta
seznam do vštete nedelje 26. t. m. in pred-
loži svoje morebitne pripombe k seznamu
pisмено upravnomu odboru pravoslavne
cerkvene občine v Celju.

e— Obrtniški ples. Slovensko obrtno
društvo v Celju priredi 1. februarja 1941
točno ob 20. uri tradicionalni XXIII. obrtni-
ški ples v vseh gornjih prostorih Narodne
ga. doma, na katerega se vabijo vsi prija-
telji nepriznane zabave. Posebna vabila se
ne bodo pošiljala, dobrodošel je vsakdo.

e— 30 metrov globoko je padel. Ko je
bil 21letni delavec Alojzij Četnik iz Lok
pri Trbovljah zaposlen v petek na neki
visoki stavbi, je izgubil ravnotežje in str-
moglavil 30 metrov globoko. Pri padcu si
je zlomil levo nogo nad kolonom. Prepe-
tjali so ga v celjsko bolnico.

Ljudje, ki trpe poleg trde stolice na
zapeki, morajo poizkusiti za čiščenje čre-
vesja zjutraj in zvečer četrtino čaše
naravne Franz-Josefove grenčice.
Reg. S. br. 15485/35

e— Kuhinji drž. dekliske meščanske šole
v Celju je daroval g. Ivan Skale iz Zgor.
Hudnje pri Celju 100 din namesto venca
na grob posestnika g. Franca Pušnika na
Teharju. Iskrna hvala!

e— Dijaški kuhinji v Celju je daroval
univ. prof. dr. Fran Kidrič v Ljubljani 200
din namesto venca na krsto ge. Ane Ku-
kovec.

e— Za zimsko pomoč celjskim revežem
so še darovali: Jscip Weren 1500 din, Fr.
Štolfa namesto običajne novoletne obdar-
itve gostov 300 din, Karol Florjančič 300
din in dr. Alojzij Krautberger 150 din.
Namesto venca na krsto poštnega upravn-
nika v p. g. Antona Mirnika so darovali
predsednik celjske Cinkarne Todor Laza-
revič 300 din, Pavla Lončarjeva v Zagre-
bu 200 din ter Ana Ivkovičeva in Nada
Dolovčakova v Zagrebu po 100 din. V
svrhu je bilo tudi še zadnjih omenjeno da-
rilo rodbini podpolkovnika Branka Šuputa
in Ade vd. Holjac v Zagrebu.

Iz Maribora

e— Spremembe v novem mestnem pra-
računu. Novi proračun mariborske mesta-
ne občine, ki je bil v glavnem sestavljen
za običajni proračunski rok od 31.
marca 1941 do 1. aprila 1942, bodo morali
sedaj spremeniti in ga prilagoditi novim
navodilom finančnega ministrstva, ki je
odredilo novi proračunski rok, ki se skladi-
sa s koledarskim letom t. i. od 1. jan. do
31. decembra. Pri sestavi novega prora-
čuna se bodo morale izvršiti nekatere
spremembe. Osebnostne postavke ne delajo
nobenih težav, pač pa postavke material-
nih izdatkov, ki jih bo treba zanjati za
čas od 1. aprila do 31. decembra t. l. Dve
možnosti sta, po katerih je usmeriti se-
stavo novega proračuna: zvišanje nekaterih
doklad ali pa ustavitve nekaterih
javnih del. Eno ali drugo je povezano s
pomisleki. Zaradi sestave novega mari-
borskega mestnega proračuna v smislu
označenih smernic se je novi proračun
nekoliko zakasnil.

a— V Mariboru 22 oskrbovalnih raje-
nov. Na podlagi vprašalnih tiskovin je
mestni oskrbovalni urad zvezoval na-
črt razdeljevanja živiliških nakaznic na
podlagi dveh kartotek. Prva kartoteka
vsebuje vse mariborske prebivalce po
abecednem redu, druga je sestavljena po
vidiku 22 oskrbovalnih rajonov, na ktere-
je razdeljen Maribor. Mestni prekrbo-
valni urad razdeljuje že sedaj maribor-
skim trgovcem moko iz zaloga Franzovega
mlina na podlagi prijavljenega števila od-
jemalcev. Kakor se čuje bodo razdelje-
vali nakaznice že od 26. t. m. dalje.

a— Narodniški »Jutraj« v Suedenih se
naprošajo, da malo potrpijo, ako bi se za-
radi obolenosti raznašale pojavile more-
biti te dni v dostavi lista kakšne motnje.
a— Mariborske »kulturne novice«. V gla-
dališču danes popoldan »Cigan baron«, zve-
čer zadnjič »Na dnu«. — V Ljudski uni-
verzi predava jutri g. K. Šumenjak o su-
gestiji in hipnozi. — V prostorih »Vzajem-
nosti« predava jutri ob 20. gđ. M. Stupa-
nova o nalogah delavske gospodinjice. — Po-
pularen simfončni večer bo 5. febr. v So-
kolskem domu v organizaciji matičnega
orkestralnega oddelka. Sodeluje prof. T. Po-
ljane, dirigent J. Jiranek.

a— Vsi za enega, eden za vse! To vzvi-
šeno geslo je vodilo 2000 delavcev in 150
uslužbencev v tuk. železniški delavčevski
klub, ki so si ustanovili svoj podporni sklad.
Prečnočimni je bil prvi redni občni zbor
te plemenite organizacije, ki sta mu pris-
tovala tudi upravnik delavčevske inž. Vidic
in A. Outrata v imenu ljubljanskega so-
rodnega društva, ki je pohvalil vzorno de-
lovanje. Izdržno so poročali o vlognem
delu predsednika R. Reberske, tajnika L. Pre-
billa, blagajnika Ivan Molan in Druskovič za
nadzorni odbor. 117 prisiljen je bilo podel-
jenih podpor v znesku 39.550 din po 100
do 2000 din. V bodoče bodo prošili deleži
podpore po večini v živilih. Pri volitvah je
bil izvoljen dosežani odbor.

a— Poštna amalijske. Iz Maribora je ro-
malo neko pismo 9. nov. 1940 z naslovom
Sv. Lovrenca na Pohorju, kamor je prišlo
7. januarja 1941. Potrebnovalo je polnih
59 dni do cilja.

a— 43 vagonov suhih silv je, kakor se
čuje po Mariboru, shranjenih v nekem ma-
riborskem skladišču. Kupljene so bile baje
po 4 din, prodajajo pa jih po 10 din.

a— Ljudska kazen: sramotni sprevod
skozi vas. V Veliki Polani so vlomili v
kletne prostore trgovca in gostinčarja
Franca Ferčaka. Klet so popolnoma izpro-
pali. V zvezi s tem vlomom se je izkazalo,
da so bili storilci sami mladoletniki. Za-
rad tega je bilo polnoleno ljudstvo tako
ogorčeno, da je mladoletnike najprej vodilo
v sramotnem in zasmejujočem sprevodu
skozi vas, nato pa jih oddalo oblasti.

a— Pisčalka mu je obšla v grlo. Svo-
jevrstna nezgoda se je pripetila štiriletnemu
delavčevemu sinčku Simčiču iz Koša-
kov. Sviral je na piščalki, ki mu je pri tem
zdrknila skozi usta in mu obšla v grlo.
Dečka so prepeljali v splošno bolnišnico.

a— Dijaška kuhinja v Mariboru je pre-
jela od dr. Sikarja Karla 200 din, od
neimenovanega 200, od Kletarske zadru-
ge v počastitev spomina ranca okr. taj-
nika Babiča Franca 100, od inž. Gabri-
lja Majcena v Splitu v počastitev spo-
mina pok. min. dr. Antona Korčeca 500,
od tekstilne industrije Rotek 300, od no-
tarja Ašiča Ivana namesto venca na kr-
sto rajne ge. Kukovec Adele 250 din.
Iskrna hvala!

a— Oproščeni. V zvezi s septembrskimi
poučilnimi dogodi v Mariboru je bil obto-
žen tudi mladenič, ki je v vrtilki glasno
izražal svoje misli in svoje

prepičanje na javnem prostoru, sil
pa je zaradi pomanjkanja dokazov opro-
ščen.

a— Tatvine po šolah. V nekem tukaj-
šnjem šolskem zavodu so se pojavile tat-
vinske srake. Učenki Zorki Ciglarjevi so
ukradli zimski plašč in snežke. Ljudmili
Slekovčevi rjave volnene rokavice. Sil-
vi Peterčevski pa zimsko kapo.

a— Druge v kapelo, ona pa kras! V ta-
ko zvano Marijanišče v Gregoričevi ulici
so sprejele šolske sestre kot skrbnice za-
voda tudi neko Marijo Daniš iz celjske
okolišne. V času, ko je šla Truden Marija
skupno z drugimi v kapelo, je Daniševa
izrabila priliko in ukradla Trudnovi plašč
in šal. Ker je bila zaradi tatvin že kazno-
vana, ji je tukajšnje sodišče prisodilo eno
leto in dva meseca roblje.

Iz Kranja

r— Predavanje o čebelnih kužnih bo-
lezih, ki ga priredi »Zveza čebelarstva«
podružnica Antona Janše v Kranju, bo v ne-
deljo 19. t. m. ob 14. v telovadnici drž.
realne gimnazije v Kranju, ker se v Ljud-
skem domu zaradi tehničnih ovir ne more
vršiti.

Iz Trbovelj

t— Popis gospodinjstev bo vršil prahra-
njevalni urad v Trbovljah ob 20. do vključ-
no 24. t. m. dneвно od 7. do 12. in od 15.
do 18. ure. Popis se bo vršil po naslednjem
vrstnem redu: v bivši Parašuhovi hiši za
gospodinjstva iz Trbovelj (trg), Planinske
vasi, Sv. Planine, Knezdola Guberskega,
sv. Katarine, sv. Marka in Ojstro 20. t. m.
z začetno črko od A do F, 21. t. m. od G
do K, 22. t. m. od L do P, 23. t. m. od R

do U, 24. t. m. od V do Z. Na občinskem
uradu socialni oddelek iz kraja Laško 20.
t. m. od A do C, 21. t. m. od C do F, 22.
t. m. od G do I, 23. t. m. od K, 24. t. m. L.
Čakalnica vzhodnega obrata z kraja Loke
20. t. m. z začetno črko M do O, 21. t. m.
P, 22. t. m. R do S, 23. t. m. S do V, 24.
t. m. Z do T. Čakalnica zapadnega obrata:
iz kraja Retje 20. t. m. A do F, 21. t. m.
G do K, 22. t. m. L do P, 23. t. m. R do U,
24. t. m. V do Z. Ker se morajo vpraša-
ne pole vestno in točno izpolniti se opozu-
ja, da najemniki stanovanja prinesejo s se-
boj vse uradne listine, iz katerih bodo
razvidni rojstni podatki za družinske ču-
be in druge osebe (služkinje, podnajemni-
ki), ki prebivajo stalno v najemnikoven-
stanovanju.

Iz Brežic

br— Praznik g. sreskega načelnika.
Prejšnji teden je minilo 50 let, odkar
se je rodil v Podkrajju pri Radečah pri-
ljubljeni sreski načelnik v Brežicah g. An-
ton Krajšek. Po končani študiji je
vstopil v politično-upravno službo, kjer
je kmalu napredoval in bil imenovan za
sreskega načelnika v Novem mestu, kjer
zdaj živi njegova zvesta družica in deca.
Iz Novega mesta je odšel v Krško, kjer
je v istem svetu služboval par let. Ko je
tedanji sreski načelnik v Brežicah od-
šel v Ljubljano, je bil na njegovo mesto
dodeljen naš ljubitelj. Tu si je zaradi plem-
enitega značaja pridobil širok krog
znancev in prijateljev, ki ga zaradi nje-
gove skromnosti in plemenitosti vsi vi-
soko cenijo. Uradniški krogi pa vidijo v
njem odličnega pravnika, saj jim zna v
najbolj zamotanih problemih vedno z bo-
gato pridobljenimi izkušnjami pomagati
in svetovati. Nikdar ne toži na težke pri-
like, vsako oviro premaga. To zmore le
mož, ki je krepak v sebi. G. načelniku
želimo, da bi dočkal še mnogo let! Če-
stitalo!

br— Premestitev. Vedno delavni član
Sokola, uradniški pripravnik pri okraj-
nem sodišču g. Odon Vaš je bil premes-
čen k okrajnemu sodišču v Laškem. Naj bi
tam našel mnogo dobrih prijateljev in še
dalje deloval za prosep sokolske misli!

br— Spet železniška nesreča. Pri pre-
mikanju vagonov je v torek popoldne iztri-
lo dvojno tovornih voz v trenutku, ko se je
cel vlak približal železniški postaji v Se-
vnici. Vagona se sicer nista prevrnila, ven-
dar je bil ves vozni promet na tej frekven-
tirani progi ustavljen za nekaj ur. K sreči
ni bilo človeških žrtev, pa tudi škoda ni
velika. Pač pa ta nesreča spet sprita, da
je skrajni čas, da se vsa praga od Ljublja-
ne temeljito preuredi, sicer se ni čuditi, če
se zgodijo še hujše nesreče.

br— Sova v zdravilišču. Mrzel val je pri-
silil živali, da so se približale naseljenim
krajem, kjer vedo, da dobe še vedno do-
volj zavrnjene hrane za lačne žolce. V
Čateških toplicah je priromala velika sova-
uharica, ki jo je vzel na piko znan lovec
Gabrijel Oto iz Brežic, da je živo ujel in
lepi eksemplar odnesel domov. Lovec pravi,
da jo bo skušal udomačiti.

Iz Ptuj

j— Odprava pošte. Zaradi ukinitve ne-
katerih vlakov so nastale spremembe tu-
di pri odpravi pošte. Da ne bo zamuda,
priporočamo, da se dopoldanske pisemske
posilnice izročajo pošti odnoso v zidni na-
biralniški pri pošti vsaj do 12. ure, nakar se
odpravijo z brzovlakom ob 13.46. Popol-
danske pisemske pošilke in paketi naj se
izročijo pošti vsaj do 16. ure, nakar se od-
pravijo s poštnim vlakom ob 17.23. Po 16.
uri sprejeta poštna tvarina pa se odpravi-
lja naslednje jutro z vlakom ob 4.53, zidni
nabiralnik se izprazni ob 4. uri.

j— Za podpredsednika Mestne hranilni-
ce je bil na obnem zboru izvoljen g. Vin-
diš Janez, veleposestnik na Bregu. Mesto
je bilo izpraznjeno po smrti Ivana Steud-
teja.

j— Polni avtobus, edina prometna zve-
za s Halažami, je zaradi snega in polede-
ne ceste začasno ukinjen. Čim bo nasto-
pilo milejšo vreme, bo avtobus prišel tak-
oj spet obratovati.

Iz Prekmurja

pm— Tovarna perila z Ludvika Št-
tarja v Murski Soboti je za krajšo dobo
ustavila obrat. Da delavke ne bi bile pre-
več prizadete, bodo najpotebnejše me-
njimi dobivale polovico dosežane mezde
kot podpore.

pm— Posojilo do 2000.000 din je najela
soboška občina pri Pokojniškem zavodu
za gradnjo nove stanovanjske hiše, ki bo
stala na Trgu kneza Kocila v podlažju
Delavskega doma. V Murski Soboti manj-
ka okrog 50 stanovanj. V novem posojilu
jih bo 15. v železničarski stanovanjski hiši
pa tudi toliko. Ker je v gradnji še ne-aj
hiš, bo stanovanjska stiska kolikor toliko
omiljena.

Iz življenja na deželi

DOMŽALE. Podružnica Narodne stro-
kovne zveze v Domžalah priredi v nedeljo
19. t. m. ob 20. v Sokolski dvorani akade-
mijo. Na sporedu so slovenske narodne pes-
mi, ki jih igra tamburaški orkester NSZ
iz Ljubljane pod vodstvom kapelnika Kar-
mela Alojza. Nato se bo izvajala spevo-
igra »Kovačev student« s sodelovanjem
tamburaškega orkestra in pevskega okteta
NSZ iz Ljubljane. Vstopnina je nizka.

RADEČE. Po lepi zmagi nad Celjani
bo domači šahovski klub danes popoldne
v hotelu Jadran odigral dvoboj s šahov-
skim klubom iz Krškega za naslov po-
savskega prvaka. V dvorani Sokolskega
doma bodo danes zvečer igrali Nuščevo
veselilo »Ujez«. Razvedrila in smeja
bo dovolj. Zaradi vedno večjih težav gle-
de preskrbe z živili je bil ustanovljen
prehranjevalni odbor. Predsednik je Jo-
sip Rozman, namestnik Janko Simončič,
zastopnik industrije Lovro Rogelj, zastop-
nik trgovine Anton Kos, otrošnice na
bosta zastopala Edvard Groznik in Alojzij
Kremžar.

Kinematografija

Kranj. Kino Narodni dom predvaja da-
nes ob 16., pol 19. in 21. uri dvojni pro-
gram: »Mladina groznica« in »Polarna
svetloba«. V gl. vlogi Sonja Henie! (—)
Jesenice. Zvočni kino Radio predvaja da-
nes ob 15. in 20. ure film »Donski kozaki«.
Sljajna drama iz kozakeškega življenja.
Med dodatki tudi vojni tehnik. — Sledi »Renata
v kvartetu«.
Ribnica. Sokolski zvočni kino bo predva-
jal danes ob 15.15 in zvečer ob 20. uri
kramlški film »Vražji študentec«. Za do-
datek Foxov zvočni tehnik in domači kul-
turni film »Zalec«.

Novo mesto. Kino »Dome« v Sokolskem
domu prikazuje danes ob 16., 18. in 20.15
tri slovite zvezkinke Sonjo Henie, Don
Ameha in Cezara Romera v filmu »Polar-
ni sije«. Predigra: Foxov najnovejši tehnik.
Kot matinejo predvajamo danes ob 10.30
film »Pot do slave«. V glavni vlogi: Estre-
lita Castro. Vstopnina: 3, 4 in 5 din. (—)
Sevnica. Zvočni kino bo predvajal danes
in jutri film »Spokornica« z Luizo Ralner-
jevo v vlogi divne Fru-Fru. Nov Foxov
tehnik. (—)
Ptuj. Zvočni kino bo predvajal danes ob
pol 16., pol 19. in pol 21. uri filmsko ko-
medijo »Ljutim te«. Za dodatek filmski
žurnal.

Ljutomer. Zvočni kino Sokolski dom
predvaja danes ob 16. in ob 20. film »Črna
Afrika« v ekstatiki. Doatek: Foxov zvočni
tehnik. (—)

SOKOL

Sokol Ljubljana III. Dramatski odsek
uprizori danes zvečer ob 20. dr. Šerlijevo
prevedbo: Čvrček za pečko. Premiera je
odlično uspeša. Režija je v rokah br. Mer-
ljaka, v glavnih vlogah pa bodo nastopili
br. Fajfer, s. Boža M. in Olga K. in drugi.
Pozivamo našo napredno javnost, da se v
čim večjem številu predstave udeleži.

Sokol I. Ljubljana-Tabor, sklicuje za
sredo 22. t. m. ob 20. uri v malo dvorano
Sokolskega doma na Taboru članski se-
stanek, na katerem se bo razpravljalo o
bodoči društveni glavni skupščini. Član-
stvo je vabljeno da se tega sestanka ude-
leži v čim večjem številu. Zdravo! Uprava.

Sokol I. Ljubljana-Tabor obvešča svoje
članstvo da bo društvena glavna sku-
pščina v sredo 29. t. m. ob pol 20 uri v
veliki dvorani sokolskega doma na Taboru
z dnevnim redom ki je razbočen na
društveni oglasni deski ter vabi na čim
večjo udeležbo. Zdravo! Uprava.

R A D I O

Nedelja, 19. januarja
Ljubljana 8: Jutrnji pozdrav. — 8.15:
Šrnel »Širjanček«. — 9: Napovedi, po-
ročila. — 9.15: Prenos iz franciskanske
cerkve. — 9.35: Verski govor (g. J. Jago-
dic). — 10: Plošče. — 10.30: Trio za vio-
lino, violo in kitaro (g. I. Trost, A. Ivan-
čič in S. Prek). — 11.15: Stari plesi (plo-
šče). — 11.45: Samospevi g. Gregorja
Radeva, basista zagrebške opere, spremlja
prof. M. Lipovšek. — 12.30: Poročila, ob-
jave, napovedi. — 13.02: Radijski orkester.
— 17: Kmet. ura: Več dobre zelenjave (inž.
C. Jeglič). — 17.30: Jurm-novi harmoni-
karji. — 18.30: Iz čeških operet (plošče).
— 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Slo-
venska ura: Samospevi g. D. Burgerja,
spremlja prof. M. Lipovšek. — 20.30: Vsa-
kemu nekaj (radijski orkester). — 22: Na-
povedi, poročila. — 22.15: Plesni napavi
(plošče).

Beograd 20.40: Orkestralni koncert. —
22: Vesela muzika. — Zagreb 20: Operetni
odlomki. — 20.30: Literarni spored. —
21.15: Plesi. — 22.15: Simfončni koncert.
— Prava 18.15: Plesni glasbeni spored. —
20: Češka glasba. — 21.15: Operetni ve-
čer. — Sofia 19.50: Mali orkester. — 20:
Zhorovske skladbe. — 20.30: Operetna mu-
zika. — 21: Lahka glasba in ples. — Ber-
lin 19.15: Lahka glasba. — 21.15: Orkester
in solisti. — 23.10: Nočna oddaja. — Rim
19.30: Simfon. koncert italijanske glasbe.

Ponedeljek, 20. januarja
Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi,
poročila. — 7.15: Fisan venček velikih
zvokov (plošče). — 12: Odmevi iz Poljske
(plošče). — 12.30: Poročila, objave, na-
povedi. — 13.02: Opoldanski koncert radi-
skega orkestra. — 14: Poročila. — 17.30:
Radij. orkester. — 18.10: Duševno zdrav-
stvo (g. dr. A. Brecl). — 18.30: Plošče.
— 18.40: Geografski zemljevid Slovenije:
Živalstvo (univ. prof. dr. J. Hrdl). — 19:
Napovedi, poročila. — 19.25: Noc. ura.
— 19.50: Deset minut zabave. — 20: Kon-
cert. Sodelujejo: gđ. št. Korenčanova
(sopran) in g. A. Sladovčev (tenor) in
St. Prek (kitara). — 21.30: Polke in valč-
ki (plošče). — 22: Napovedi, poročila.

Beograd 19.40: Zvočna igra. — 21.10:
Simfončni koncert. — 22: Sonete. —
22.50: Plesna muzika. — Zagreb 17.15:
Domači skladatelji. — 20: Orkestralni in
pevski koncert. — 21: Operetni odlomki.
— 21.30: Klavirske skladbe. — Praga
19.30: Spevloga. — 20.30: Orkestralni
koncert. 21.15: Mali orkester. — 22.30:
Češka glasba. — Sofia 23: Simfončni
koncert. — 21: Lahka in plesna muzika.
— Berlin 19.15: Plesni glasbeni spored. —
21.15: Drobne melodije. — 23.15: Nočna
oddaja. — Rim 19.30: Zvočna igra. —
20.15: Orkester. — 21.10: Plesni spored.

Naše gledališče

DRAMA
Nedelja, 19. ob 15.: Princeška in pastirček.
Mladinska predstava. Znižane cene od
20 din navzdol. Ob 20.: Cigani. Izven.
Znižane cene od 20 din navzdol.

Družabnika
za še ustojelo tekstu
na industrijo, ki je tr-
govsko vezan na ka-
pitalom od 200.000, vsa-
nem po ugodni po-
slojnosti.

RUDOLF ZORE,
Ljubljana, Gledal. št. 12
1250-16

Stc tisoč din
posojila
ižem za povečanje svojega
obrata. Nudim prvotno
stanstvo z vključbo na tr-
govsko hišo vredno 600.000
din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Sigurno jamstvo«
1054-16

Trgovka
s trgovino v centru mesta,
iže družabnika-co s
kapitalom od 100.000.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Ajdane«.
1049-16

Najlepša prilika
za trgovca
Nekoliko vplajna hišnica,
iže kompanija. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod:
»Uplajna 74«.
1077-16

Knjižice
Posojilnice in hranilni-
ce Moravice din 10.000.
Kampanija hranilni-
ca din 20.000. Ponudbe
po ugodni cen. Prilika
za »Uplajna dolga«.
1054-16

RUDOLF ZORE,
Ljubljana, Gledal. št. 12
1252-16

Družabnika
ali družabnik spremem-
Potrebno 50.000 din. Uplaj-
nizsko mizarsko podjetje, ki
se razširi. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Delim dobiček«.
1093-16

Boljša gespa
iže gospoda, prijatelja, ki
bi ti pomagal. Dopise na
ogl. odd. Jutra pod »Delim
dobiček«.
1117-16

Mizarja
z nekaj kapitala sprej-
nem kot družabnika mi-
zarskega podjetja. Naslov
v vseh posl. Jutra.
1191-16

Vlečne knjižice
Ljubljanske Kmetke in Po-
slojnice v Ribnici na Dol.
Kampanija. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Za gotov-
vino 999«.
1169-16

Kupim
hranilno knjižico. Hra-
nilnice Društva banov-
v Ljubljani, prej
Kampanija hranilni-
ca 45.000 din. Plačam takoj
v gotovini. Ponudbe po-
slojati na ogl. odd. Jutra
pod »Gotovina 45.000«.
973-16

Vleče knjižice
posojilnice prodam proti
gotovini. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Trovece«.
1193-16

Frizirsko
Kmetke posojilnice kupim.
Ponudbe z navodno ceno na
ogl. odd. Jutra pod »Vleče
knjižice«.
1192-16

Zamenjam
knjižico posojilnice din
50.000 za Kmetke posojil-
nico. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Vleče knjižice«.
1192-16

RUDOLF ZORE
Ljubljana, Gledal. št. 12
1247-16

Posojila
date sporo kreditno
društvo Ljubljana, Alek-
sandrova c. 15.
1280-16

Kompanija (ko)
za večjo kavarno, bar, bufet
z vseh poslojnostjo. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod »Vleče
knjižice«.
1324-16

Podjetna posna
iže za svojo prometno
trgovino finančarja. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod »Vleče
knjižice«.
1286-16

V najem
Besa din 300.000, za
sifro ali danje
naslov 5 din Najmanjši
znesek 20 din

Dobro ido
trgovino
s mehanizmi v blagov-
i okolici Ljubljane. Celja
ali Maribor z do 10
50.000 mesečne pro-
meta in z vseh potreb-
nim 3-šestim stanovan-
jem vsem vsem. Lajšo
dobo v najem. Lahko
prezvajem tudi zalogo
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Dobro ido«.
961-17

Dobro vplajna
mehanizma
na prometnem kraju se ta-
ko odda v najem ali pro-
da. Ponudbe pod »Jutra
Maribor pod »Zelo ugodno«
1092-17

Gostilna »G«-šteje
pri Kranju se odda s 1.
marcem t. l. Pisane po-
nudbe na Pavle Šmid, Ga-
šeti, pošta Stranjski.
1124-17

V najem
vzajem brjeto frizer
skl. salon kjerkoli. Po-
nudbe po »Točen plač-
nik 975« na ogl. odd. Jutra.
975-17

Vinotoč
se takoj odda. Ogleda se
od 14. do 17. popoldne.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra.
1917-17

Odda se
v najem hlev in skla-
dišče. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Blizni
na centra«.
1264-17

Parno pekarno
oddam v najem tik West-
nov tovarne v Celju. Na-
slov v vseh posl. Jutra.
1320-17

Lokali

Gostilno
dobrodošlo, na prometnem
kraju vsem takoj v na-
jem. Ponudbe na podru-
žnjo Jutra pod »Eksi-
stencas«.
1066-19

Brivci, ugodna
prilika!
Zelo dobro vplajna briv-
nica ugodno prodam. Po-
sloje se Sv. Petra c. 25. Sla-
vičarica (dvoršče).
1026-19

Lokal
z enosobnim stanovanjem
oddam s 1. marcem. Trža-
ska cesta 42.
1141-19

Prazen prostor
za delavnico 25 kv. m z
industrijskim tokom se od-
da. Šmartinska c. 10.
1142-19

Bonbonijero
fino in elegantno, dovršeno
urejeno, dobrodošlo, naj-
pomembnejša zagrebška pa-
za, blizna več kinemat-
ografov, gledališč in Jela-
čičevega trga prodam s
celokupnim elegantnim in
celovitim v velikem zalogo
svetlega blaga za 135.000
din. Poslovnicna Pavlekovič,
Zagreb, Ilica 144.
1063-20

Gostilna
na izletni točki, blizu Lju-
bljane, v krasnem okolju
se prodaja. Naslov v vseh
poslojnostih Jutra.
1155-19

Pekarno
oddam v Ljubljani poceni
v najem. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Vleče knji-
žice«.
1067-19

Radi prepoznavne
oddam v industrijskem
kraju dobro vplajna trgo-
vino s čevlji. Pogoj zelo
ugodni. Naslov v vseh po-
slojnostih Jutra.
1046-19

Ugodno se prodaja dobro
vplajna
damski frizerski
salon
v Mariboru. Naslov v vseh
poslojnostih Jutra.
1095-19

Zabaviščno
restavracijo
ala sbare, v zagrebškem
centru, blizna Jelačičevega
trga, elegantno, otmeno, in-
stancirano, namoderen, fran-
coski stil urejeno, manjša
obsega, izvirnost, s čistim
mesecem zasluženim
za 15.000 din, prodam radi
težkih rodnih razmer.
Pavlekovič, Zagreb, Ilica
144. Potrebno okoli 10
140.000.
1140-20

Frizerji!
Brivsko frizerski salon, re-
nomiran, oddam. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod:
»Ljubljana 22«.
1134-19

Frizerski salon
v centru Ljubljane se pro-
da radi odstopa. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod »Takoj
salone«.
1148-19

Zagrebško gostilno
na prometnem položju, bli-
zina tramvajskih postaj, do-
brodošlo, otmeno, mestno
urejeno, prodam v polnem
obratu, s kompletnim in-
ventarjem, z dvosobnim lo-
kalom, z vsemi priključki,
vrtom, za ceno 28.000 din.
Poslovnicna Pavlekovič, Za-
greb, Ilica 144.
1133-19

Trgovski lokal
s sobo se takoj odda. Vpra-
šati Tržaška cesta 37/1.
1147-19

Trgovski lokal
na vlogu Mestnega trga in
Pod Tržanjo št. 2. oddam
s 1. marcem. Pojasnila da-
je hišnik.
1151-19

Delavnico
na močniti v centru,
za mirno obrt. Išem.
Ponudbe pod »Večji
prostor« na ogl. odd. Ju-
tra.
1185-19

Trgovine, trafike
hotele, industrije, gostilne,
kavarne, restavracije, buffe-
te, parfimerije, bonbonije,
mizarske, mine, žage
prodajamo in posredujemo
nakup uspešno. Poslovnicna
Pavlekovič, Zagreb, Ilica
144.
1133-19

Mlečno restavracijo
velestanov, lahko etablirane
v Zagrebu. V nastrojenem
centru pri Jelačičevem trgu
razpolagamo velikimi in
finimi prostori in priklju-
ci. Imamo celokupen
moderen inventar in opre-
mo za ta etablirani. Por-
talne izločke. Večletna
poslovna. Informa-
cije: Poslovnicna Pavlekovič,
Zagreb, Ilica 144.
1133-19

Mlekarstvo
na prometni točki, s stal-
nim abonentnim ugodno pro-
dam. Naslov v vseh po-
slojnostih Jutra.
1172-19

Lepi trgovski lokal
v centru Ljubljane, poleg
masarice, oddam. Naslov
v vseh posl. Jutra.
1237-19

Mlekarstvo
na najpomembnejšem
kraju se radi selitve ta-
ko ugodno odda.
1092-20

Parcela
poceni prodam blizu be-
grajške šole. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Blizni
na centra«.
1264-20

Gozdno posestvo
kupi Brisan Maribor, Lo-
ka 13. Posredovalci dobro-
došli.
1090-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Hiša v Krškem

»nonastropna, tristrano-
vanska, z lepim dvor-
ščem, zidano garažo, te-
rao, verando, kopalnico,
vinsko kletjo, zele-
njadnim in sadnim vr-
tom« se prodaja. Poja-
snila se dobe Krško 166.
974-20

Prvovrsten mlin
se ugodno prodaja. Leži
ob ban. cesti. Naslov v
vseh posl. Jutra.
967-20

Hiša
nova, enonastropna, v
Ljubljani, dober donos,
se prodaja. Naslov v vseh
posl. Jutra.
946-20

Kupim
hišo z zemljiščem, pribli-
žno 1000 kv. m, ali zem-
ljišče z stavbo. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod:
»Plačam takoj 150«.
1086-20

Hiša v Sevnici
z vrtom, obstoječa iz petih
sob s priključki, podklete-
na, skoraj nova, popravna
za vsako vrsto ugodno na
prodaj. Točne informacije
pri: Božić Anton, Trbovlje
II.
1063-20

Vilo
z velikim sadnim vrtom na
Dolenjskem ugodno pro-
dam. Naslov v vseh posl.
Jutra.
1168-21

Prodaja se
takoj nova, enonastropna
hiša na prostorni točki ob
glavni cesti pri Ljubljani.
Polje se pri A.
Kern, Kranj.
978-20

Hiša
v bližini Celja se ugod-
no prodaja. Naslov v vseh
posl. Jutra.
1006-20

Nova dvo-
stanovska hiša
s hlevom in vrtom, zra-
ven 7000 kv. m posetve
na Gorenjskem, se pro-
da radi takojšnje selitve.
Cena no dovozniku
Naslov v vseh posl. Ju-
tra.
917-20

Redka prilika
Nova dvonastropna hiša
v Brezjah popo-
noma gotova, s 1000
kv. m vrta, ugodno na-
prodaj. Čater Franc
Kar, Brežice.
904-20

»Realiteta«
zavod za nakup in pro-
dajo nemovitnosti je sa-
mo v Ljubljani. Preber
nova ulica 54. I. naslov
Telefon 44-20.
1182-20

»Posete«
realiteta v s.p. na
Ljubljani, Miklošičeva
cesta 4-11
izdaja lastno glasilo
»Posete«, ki izhaja vsakega
prvega v mesecu. V njem
je na ponudbo veliko šte-
vilo hiš, vil in parcel v
metu in na delci, kmet-
skih in veleposelstev s to-
nimi opisi in cenami.
Kdor kupuje ali prodaja
nemovitnosti, naj list na-
vodi na sorabi naslov. Za-
dostuje dopisnica.
74-20

»Gozdno posestvo«
150-200 ha kupim. Po-
nudbe na Nbr. Ljubljana,
predal 146.
1257-20

Parcela
s Rožni dolini in dve
oddani parceli na Ro-
žni dolini, ugodno na-
prodaj. Naslov v vseh posl. Ju-
tra.
1315-20

Realiteta pisarna
Jager, Celje
naprodaj: ve »stanovan-
jska vila z gospodarskim
poslopjem, parkom, veli-
kim sadonovčnikom in
stavbno parcelo v Celju,
velika trgovska hiša v
»Ljubljani« metla, kras-
na stavba, mnogo le-
pih kmetij in vinogradi-
nov po raznih cenah
v celjski okolici. Tabe-
lino: stanovanjske hi-
še.
1317-20

Grščinsko
posestvo
100 oravov, gozdarji trav-
ni, njive, sadonovčniki,
kri, dvorec 40 opremlje-
nih sob, dvorana, gospo-
darska poslopja, mlin,
žaga, vodovod, ribnik,
kopalnica, parkirališče, go-
sti izprehodi, žive in
mrtve inventar, žive in
mrtve glavne proge, vse
v dobrem stanju, pri-
te, mikarne, bonbonije,
»sanatorijski« napredaj.
Resni reflektanti pošljite
te ponudbe na podru-
žnjo Jutra v Celju pod
»Zelo ugodno«.
1316-20

Vrtinarija
cirka 3500 kv. m in svet-
lobi v Slov. Bistrici -
se odda pod ugodnimi po-
goji. Vprašati v kavarni
Orient, Maribor.
1325-20

Hiša
tristanovska, ob tramvaj-
ski progi prodaja za din
110.000. Dravice, Soierova
21. Pojasnila Rožič, isto-
tam.
1285-20

Hišo z gostilno
s celim inventarjem, ve-
liko dvorišče z vrtom v
»Zelenjavi«, zelo lepo go-
spodarsko posestvo, sor-
na leso, prodam. Koma-
nan Anton, Dobrujke
74. p. Ljubljana.
1019-20

Dve hiši
ena pritlična, druga eno-
nastropna v dobrem
»tanju«, v trgu tik ob že-
leznici, ugodno na-
prodaj. Naslov v vseh posl.
Jutra.
1010-20

Parcela
poceni prodam blizu be-
grajške šole. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Blizni
na centra«.
1264-20

Gozdno posestvo
kupi Brisan Maribor, Lo-
ka 13. Posredovalci dobro-
došli.
1090-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

Parcela
ca 8000 kv. m se prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »8000«.
1265-20

V Zasavju

se prodaja velika hiša s
gospodarskim poslop-
jem, pripravna za trgo-
vino ali obrt. Zraven je
3 ha gozdne parcele.
Cena din 480.000. Po-
nudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Zasavje«.
1266-20

Napredaj
imam, kmetijsko, vilo, pa-
rošo, kmetijsko posestvo.
Pojasnila daje Jančar,
Sv. Petra cesta 27, tele-
fon 4738.
1274-20

Prodaja
v centru mesta trgov-
ska hiša z 2 lokaloma in
7 sobami, ugodno na-
prodaj. Naslov v vseh posl.
Jutra pod »Zasavje«.
1266-20

Gozd
ugodno prodam. Naslov v
vseh posl. Jutra.
1253-20

Gozdno parcelo
3 jube nad postajo Laze,
prodam. Pojasnila da od-
dr. Tomšič, Tavčarjeva 13.
1256-20

POMLADANSKI DUNAJSKI VELESEJEM WIENER MESSE 9. DO 16. MARCA 1941.

POLJEDELSTVO (vsi poljedelski stroji) — VRTNARSTVO — SADJARSTVO — VINOGRADNIŠTVO — RIBOLOV IN RIBOGOSTVO — ČEBELARSTVO — KEMIČNA INDUSTRIJA — MLEKARSTVO — KLETARSTVO.

Na področju Tehničnega velesejma

Avtomobilska in motociklistična razstava

Prijave najpozneje do 10. februarja.

Vsa obvestila in navodila dajejo:

J. Kulhanek, počastni zastopnik za Dravsko banovino in banovino Hrvatsko, Zagreb, Ulica Kraljice Marije 24, tel. 51-85.

H. Pfannenstill, gen. zastopnik za celo Jugoslavijo, Beograd, Bosanska 29, tel. 30-881.

Popusti na vseh železnicah.

Išče se za takoj

Samostojen korespondent

za srbohrvaščino in slovenščino z dobrim znanjem nemščine, ki je vešč tudi vseh ostalih pisarniških del. Obširne ponudbe z navedbo zahtevka plače je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod: »Januar«. 1411

KORESPODENT-KA

perfekten v slovenščini, srbohrvaščini, nemščini in italijanščini ter popolnim znanjem ameriškega knjigovodstva SE SPREJME ZA TAKOJ v industrijsko podjetje. — Ponudbe pod šifro »Zmo 2 en« na oglasni oddelek »Jutra«.

Linolej

za kuhinjo — najcenejše v zalogi pri SEVER, LJUBLJANA, Marijin trg 2
Strokovno polaganje linoleja.

OKAMA MAZILO
za zdravljenje solnih čudovit uspeh pri reševanju, peklinah, ožuljenih, volku, turih in vnetjih itd. za nego dojenčkov, pri kožnem vnetju, izpuščajih in hlastah na temenu za razpokane prste bradavice. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

JOS. FLEISS LJUBLJANA
TYRŠEVA C. 35
ZAHTEVAJTE CENIK

Od Vas je potrebno, da imate obleko vedno kot novo zato jo pustite redno kemično čistiti ali narvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pranica

M. A. N.

MASCHINENFABRIK AUGSBURG-NÜRNBERG A. G.

DIESEL MOTORJI

stabilni in brodski

PLINSKI MOTORJI

SAUGGAS — na sesalni plin

Zahtevajte ponudbe od zastopnika!

M. A. G.

ZAGREB Varšavska ul. 11

Ta stroj za brzo pisanje

Je osnoval svetovni glas pisarniških strojev Mercedes. Do danes je bilo prodanih nad 500.000 teh strojev. — Osebita prednost stroja Mercedes Ekspres je »regulator za brzino« ki se prilagodi vsakemu tempu pisanja, kakor tudi lahka razstavljivost pri čiščenju in popraviljanju. K temu pride še lahki udarec in bogata oprema.

Izvolite poslati dolnji odrezek.

J. Glad-Mercedes

Zagreb, Nikoličeva 14 / Pošt. predal 49

Želim spoznati brez stroškov in ne da bi bil primoran za nakup, Mercedes pisarniški stroj — Mercedes mali stroj. — Pošljite mi ponudbo — Predvedite mi enkrat stroj — Pošljite mi prospekt.

(Neželjeno drasti!)

Ime: _____

Naslov: _____

2116 8

Radiotehničarje

Išče PHILIPS jugoslovensko a. d. za lastno tvornico v Pančevu. Potrebni so perfektni radiotehničarji, ki ustrezajo naslednjim pogojem: teoretska podlaga v radiotehnikah, zadostna praktična izkušnja v samostojni reparaturi radioaparatur. Prijaviti se je osebno med 10.—12. uro dopoldne v tovarni v Pančevu, ali pismeno na: PHILIPS tovarna a. d., Pančevo, Bavaništanski put. 1413

Tovarna v Srbiji sprejme ELEKTROVARILCE in KLJUČAVNIČARJE

Prednost imajo oni, ki so delali pri vagonih. Ponudbe pod »1398« na Propagando a. d., Beograd, poštni pretinac 409.

Nujna, dolgoročna posojila

državnim, banovinskim, mestnim uradnikom in zvančnikom, železničarjem, žandarjem, financarjem, upokojencem itd. podeljuje stari renomirani denarni zavod. — Vprašanja na zastopnika Mihaela Kreča, Ljubljana, Tyrševa 33.

Boljše brije in dalje traja ...

ZRAKOPOVNA POŠTA ZA JUŽNO AMERIKU

Vsak četrtek odhod iz Rima v Rio de Janeiro s priključkom v Briziliji v vse južne in severne ameriške države, katere posle opravlja CONDOR in PAN AMERICAN AIRWAYS-Linee Aeree Transcontinentali Italiane S. A., Rim.

ŽIMO

(konjski rep) črne barve kupim takoj. V poštev pride vsaka količina
Železnina Sekavčnik Filip
Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 19

Rabljenе FOTOAPARATE

in potrebščine, tehnične predmete, radio — kupuje in prodaja

Fototrgovina Vošnjakova 4
tel. 41-35.

Izdelujemo pokrajinske razglednice (slikanje brezplačno) in najlepše fotoamaterske slike. — Po pošti obratno.

Sejem Raiha v Leipzigu

se vrši spomladi 1941. od 2. do 7. marca

60% popusta na nemških državnih železnicah. — 25% popusta na jugoslovenskih državnih železnicah.

Nemški vizum se podeli brezplačno. Prijave naj se izvrše čimprej, najpozneje do 5. februarja 1941 pri pristojnem častnemu zastopniku.

V Ljubljani: Ing. G. Fönies, Tyrševa 33, Telefon 27-62.

V Mariboru: Jos. Bezjak, Gosposka 25, Telefon 25-97.

V Beogradu: Zvanični biro sajma rajha u Leipzigu, Knez Mihajlova 33.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob nenadni smrti mojega dragega moža, očeta, brata, strica itd., gospoda

Antona Lindnerja

gostilničarja in mesarja v Litiji

izrazili svoje sočutje, poklonili vence in ga spremili na zadnji poti, ali drugače počastili njegov spomin.

Posebno zahvalo izrekamo č. duhovščini, domači gasileki in vsem okoliškim četam, župnemu starešinstvu, društvu obrtnikov, vsem drugim organizacijam, rudniški godbi iz Zagorja in obema pevskima zboroma za krasne žalostinke, kakor tudi gospodu županu Hinku Lebinglju in predsedniku gasilske čete gospodu Brili Darkotu za v srce segajoče poslovilne govore, ter vsem prijateljem in znancem, ki so rajnega v tako častnem številu spremili na zadnji poti.

Litija, dne 18. januarja 1941.

ZALUJOČI OSTALI

Transformatorje za električno varenje

ne varijo samo za električnimi, ampak tudi za navadno žico. O tem se prepričajte pri

Furlanu ČRNUČE

pri Ljubljani

KAUCE

novi modeli po nizki cenah dobite pri

E. Zakrajšek,
tapetništvo
Miklošičeva 34.

INSERIRAJ
V »JUTRO«

Hulbert Footner:

38

IZGINULI RADŽA

Kriminalni roman

»Ne.«
»Dobro. To je vse.«

Ko je šofer odšel, je segel podpolkovnik po slušalo. »Zdaj storim, kar ste mi nasvetovali,« je rekel, a videti mu je bilo, s kako težkim srcem se vda v neogibnost.

Angleški poslanik je bil podpolkovnikove odločitve zelo vesel in je rekel, da pride takoj osebno po dami.

Gospo Morvenovo in njeno hčerko so privedli v pisarno policijskega ravnatelja. Starejša žena je bila vsa razburjena. Luke ji je videl na dno duše, kakor da bi bila iz stekla. Po eni strani od zmagovalstva ni vedela kod ne kam, po drugi pa iz strahu pred Lukom ni smela preočitno kazati svojega veselja. Predobro je vedela, da je v njegovih rokah.

Takoj nato je prispel sir Bertram Maunsell, velik, zal mož in značilen predstavnik višjega sloja angleške družbe. Vkljub vsej samozavesti je z očitim oboževanjem in občudovanjem ustavljal oči na Diani. Vse sanje stare čarovnice se izpolnjujejo, je Luke pomislil. Poslanik je bil konec koncev še dokaj boljši od dvomljivega radže. Ko se je Diana siru Bertramu celo nasmehnila, je kelih Lukove bridkosti kar prekipel.

Po kratkem, brezpomembnem razgovoru je sir Bertram spremil dami iz pisarne. P o s e b o Lee se je na vse načine trudil, da bi bil ljubezniv. Luke se pomenka ni udeleževal. Enkrat je prestregel prijateljev pogled, ko ga je radovedno ošinil. Po-

zneje me bo navzkriž zasliševal, je pomislil sam pri sebi in se pripravil, da bi ostal trd.

17.

Lee se je želel posvetovati s Šihabom al Zurijem in Luke ga je spremil v hotel »James Madison«. Med vožnjo je bil Lee globoko zamišljen in ni govoril.

Šihaba al Zurija sta našla v njegovi sobi, kjer mu je stregel mali Seragh Ali. Indijca se nista prav nič zanimala za življenje, ki ju je obdajalo, in s' doslej skoro vobče nista bila zapustila hotela. Ko sta prišla sedla, se je sluga po prstih splazil iz sobe.

Lee je povedal Šihabu, kaj se je bilo med tem zgodilo, in ta je izrazil svoje zadovoljstvo. »Vendarle bi bilo zelo krivično, ko bi morali ženski trpeti, storilec pa bi ušel nezakazovan,« je dejal.

»Šihab,« je rekel Lee, »v enem izmed newyorških poročil sem bral o nekakšni skrivni družbi. Tisti ljudje se imenujejo simitarje in se zbirajo v hiši Johna Hafiza. Seje so pa strogo tajne in policijskim vohonom se ni posrečilo, da bi kaj dognali o njih. Ali veste kaj več o teh ljudeh?«

»Seveda vem. Simitarji so politična organizacija, ki ustanavlja svoje podružnice povsod, kjer je dovolj Indijcev.«

»Kakšen je namen organizacije?«

»Šihab je skomignil z rameni. »Indijci Indijcem!« »Konec koncev to ni nespametno,« je Lee stvarno odvrnil. »Ali sočustvujete z njimi?«

»V srcu da. Kako naj bi bilo drugače? A z diplomatskega vidika sem jim nasprotnik. Neodvisnost Indije je prazen sen in vsak umor, ki bi ga simitarji zanetili, bi povzročil samo krvotje brez konca in kraja.«

»To je zelo pametno od vas. Vprašal sem vas zastran simitarjev, ker mi je prišlo na misel, da bi utegnili biti dodatni sluge v hotelu Conradi-

Windermere člani te organizacije. Saj sta dva izmed teh domnevnih služabnikov napadla gospoda Imbrija in ga imela ujetega.«

Šihab je nekoliko pomislil. »Mogoče bi bilo. Vastinta išče naklonjenosti teh ljudi in nemara se mu je posrečilo, da jih je z lažnimi obljubami pridobil na svojo stran. Seveda, ko bi prišel na ob'ast, ne bi hotel več slišati o njih. Saj je znano, da je plačanec francoske vlade.«

Luke si ni zanimal za šikarsko državico in neznošno mu je bilo poslušati takšne politične razgovore. Zato se je opravičil in zapustil hotel. S poseben glavo je krenil po glavni ulici ter zavil v sosednjo, ne menec se za svojo okoliščino.

Zdrava pamet ga je priganjala, naj se vrne v svojo newyorško službo in pozabi vso to žalostno historijo. Najbolje bi se bilo odpeljati kar s prindnim vlakom. Leeju bi lahko pozneje pisal.

In vendar se ni mogel odtrgati od kraja, kjer je bivala Diana. Čez dan ali dva bo gotovo odkrito, da ima gospa Morvenova sultanovo dragulje, in v tistem trenutku ju neogibno zapro. Strast sira Bertrama do Diane ne bo zadostovala, da bi ju rešila sramote. Poslanik mora najprej misliti na svojo kariero. Diana bo potrebovala prijatelja in Luke bo moral biti na mestu.

Med tem je bil dospel v park ob bregu Potomake reke. Sedel je na klop in se zrl čez solnčno vodo. Bil je krasen poletni dan, hladna sapa je pihala z juga. Mnogo ljudi se je s smehljajem na obrazu in s srečo v očeh izprehajalo po nasadih, a Luke ni opazal prirodnih lepote. Njegove boleštne misli so se vrtile v krogu, ne da bi se bil mogel odločiti.

Mahoma pa se je vrnil v resničnost, ko je začul zraven sebe tiho lhtenje.

Ozrl se je in zagledal na klopi mlado dekle. Še videl je ni bil, ko je prisel. V roki je držala majceno žepno rutico in si brisala solze. Tudi to je

človek, ki ima svoje gorje na duši, je pomislil Luke ni opazal prirodnih lepote. Njegove boleštne zelo lepa.

»Kaj pa vam je?« je vprašal nehote.

Prestrašila se je in se nekoliko odmaknila.

»Nisem vas hotel nadlegovati. Ogovoril sem vas le, ker sva v enakem položaju, kajti tudi samemu mi je hudo pri srcu.«

Malce neodločno ga je pogledala izpod dolgih vejc. Njen obraz je bil kaj dražesten. Imela je velike, temne oči, top nose in ustnice, ki so vabile k poljubovanju.

»Ali znate francoski?« je vprašala.

»Ne, ne dovolj, da bi se mogel razgovarjati z vami.«

»Moja angleščina tudi ni kaj prida.«

»O, da vas le razumem.«

Molk je nastal. Gledati jo, je bilo Luku radost. Njena obleka ni bila dragocena, a zelo okusna.

»Dan je res prelep, da bi takole jokali,« je nazadnje znova začel.

Spet so se ji ulile solze. »Tako — tako — nesrečna sem!«

»Vas je mar vaš mladi prijatelj zapustil? Ta ima pa malo pameti.«

»Ni mlad — dva in štirideset let mu je.«

»Tedaj je za vas veliko prestar.«

»Ni me zapustil. Ušla sem mu, ker ni bil dober.«

»Prav tako je z menoj. Poznal sem mlado dekle — bila je lepa kakor angel, a hudobna kakor zločinka — takisto nekako. Po tem takem si lahko seževa v roke.«

Izgnil je tako in ona je položila svojo ročico vanjo. Pri tem ga je proseče pogledala. Luke se je zdela zelo lepa. Niti na misel mu ni prišlo, kako nevarno je njegovo duševno stanje. Hrepenel po tolažbi in pozabljenju jo je pod žal za roko. Plašno jo je umaknila.

Pri kašlju

REMEDIA

Guajacol
SIRUP

v tem originalnem zavitku
Dobiva se v vseh lekarnah

Glavno zastopstvo za Slovenijo:
Apoteka Bahovec — Ljubljana.

ŽOLČNI KAMENČKI

Znani SALVAT CAJ proti
žolčnim kamenom in bole-
nim žolčnega mehurja se
dobi pri glavnem zastopniku
Lekarna pri Sv. Ivanu, Za-
greb, Raptol 17. — Zastonj
poslije prospekte o zdrav-
ljenju.

O. L. S. št. 27870-1936 Ra 3487

JUGOŠKODA

A. D.

ZAGREB, Boškovičeva 32-1
Telefon 67-51

ima serijske izdelke kot so elektromo-
torji, Diesellovi in plinski motorji, črpaln
in razsvetljevni agregati, kolesa za ozko-
tirne železnice, matični ključ, nakovala,
precizno orodje, posnemalniki itd.

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE
IN BREZOBVEZEN OBISK
INŽENIRJA!

V S T A L N I Z A L O G I

Od Morave do Save
od Dunava do Drave
proti kašlju vzemi

Karamele Rave

Zavoček din 5.— v lekarnah.

STROJNEGA ali ELEKTROTEHNIČNEGA INŽENERJA
iščemo za
TEHNIČNEGA VODJO
mehaničnega obrata. — Ponudbe z navedbo dosedanjih
službovanj, referenc in zahtev na oglasni oddelek »Jutra«
pod »Sposoben 19141«.

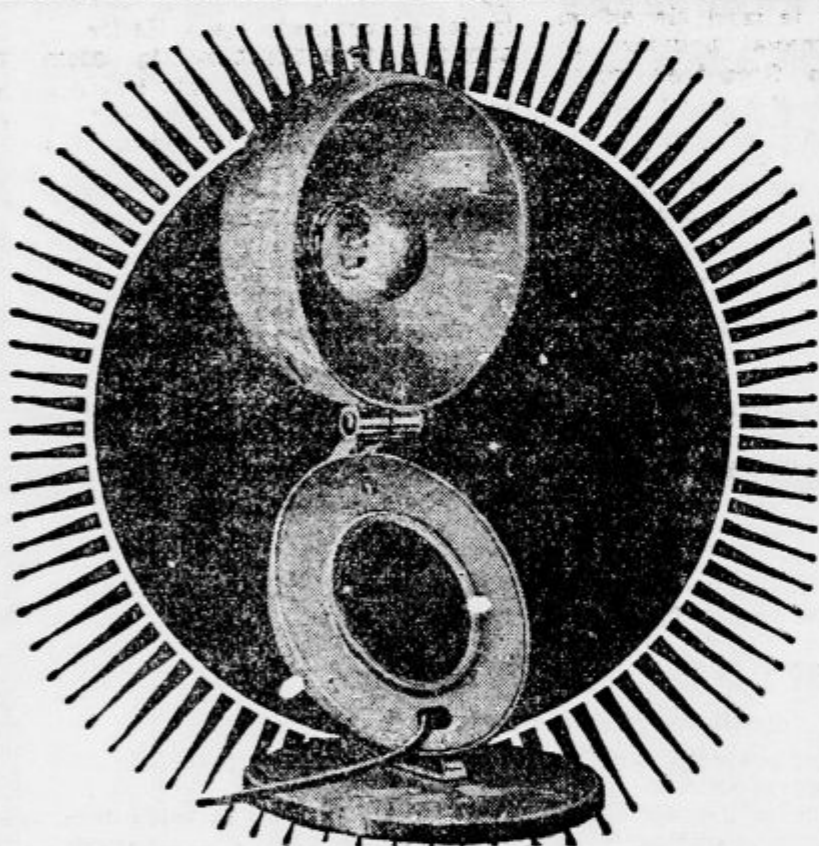
Tekstilna tovarna-tkalnica, barvarna in apretura
išče izkušenega

poslovodjo

Obširne ponudbe z navedbo zahtevka plače je poslati
na oglasni oddelek »Jutra« pod »Resen značaj«. 1410

Posteljno perje

po din 10.—, kemično očiščeno din 14.—, čehano in kemično
očiščeno din 29.— 39.—, 60.—, Belo in sivo gosje perje in puh
d o b i t e najugodnejše pri »LUNA« — MARIBOR — samo
Glavni trg 24-a. VZORCI BREZPLACNO!

NOVO
POCENI

„VIŠINSKO SONCE“ JE TU!

Nov tehnični napredek je dosežen z izumom
»mala višinskega sonca« — original Hanau — s
pravo kremencevo žarnico tipa S 100. Zadošča
pritisk na gumb in ono bo takoj obsevalo s svojimi
zdravilnimi ultravioletnimi, milimi in toplimi žarki.
V svojem učinku enači prirodnemu soncu na visokih
planinah, daje koži rjavo barvo, varje nas bolezn
in ohranjuje zdravje.

Zaradi svoje nizke cene more nabaviti »malo viš-
insko sonce« vsaka rodbina in zato ga ne bi smela
pogrešati nobena hiša.

Zahtevajte
ponudbe in plačilne
pogoje!

Predvajanja in najnovejši prospekt zahtevajte od:
Jugoslovnsko Siemens
a. d., Beograd, Kralja
Aleksandra 8; Zagreb,
Bogovičeva ul. 1; Ljub-
ljana, Tyrševa 1a. Jugoslovnsko AEG, Beo-
grad, Brankova 30. AEG
Union, Jugoslovnsko d.d.
Zagreb, Karadžićeva ul. 1;
Ljubljana, Ljarska ul. 6.

„Malo Višinsko Sonce“ - Original Hanau-

Cena kompletnih aparatov od din 1.800.— naprej
Prosim pošljite mi novi prospekt za »malo višinsko sonce«
S 100.

Ime: _____

Kraj: _____

Ulica: _____

6 684

Izjava

Z ozirom na to, da krožijo v javnosti kakor tudi v časopisu
v zvezi z vlomno tatvino pri firmi Meinel & Herold razne
vesti, ugotavlja tvrdka Jugokasa, katere lastnik je Kar.
Hitzl v Mariboru, sledeče: Blagajna, v katero je bilo pri
tvrdki Meinel & Herold v Mariboru vloženo, ni bila niti
izdelana, niti dobavljena po imenovanju tvrdki, prav tako,
kakor tudi ni bila izdelana pri tej tvrdki blagajna Zadržne
gospodarske banke v Mariboru. Do sedaj ni bilo niti v eno
od blagajn, ki jih je dobavila naša tvrdka, vloženo ter je
nepoklicanim popolnoma nemogoče pribaviti si za tako bla-
gajno kak ponarejen ključ. Vse naše cenj. odjemalce pro-
simo, da vzamejo gornje ugotovitve na znanje.

JUGOKASA
lastnik Karl Hitzl

Naznanjamo cenjenemu občinstvu, da otvorimo

v Kranju

dne 20. januarja 1941 trgovino z materialnim blagom

»HERMES«

kemikalije, zelišča, higijena, kozmetika, parfumerija, foto-
manufaktura in galanterija ter vse v to stroko spadajoče
predmete. Za dobro in solidno postrežbo jamči in se priporoča

ing. Janko Janša

KRANJ — Vidovdanska cesta 11 (poleg gimnazije)

PRED NAKUPOM

RADIO-APARATA

si pustite predvajati naše
SUPER MODELE 1941

NORA-RADIO WEGA RADIO

z vsemi najmodernejšimi pridobitvami v radio-tehniki.
Krasen zvok in selektivnost! CENE NIZKE!

LUDVIK ILERŠIČ — LJUBLJANA

Cesta 29. oktobra 13 — Telefon 37-54.

URADNIKE

išče industrijsko podjetje v bližini Beograda za svojo
tovarno in pisarno, in sicer:

Risarja,

kateri mora imeti tehnično podlago in prakso
v konstruktivnem risanju.

Administraterja

za plačilne sezname z večletno prakso v izra-
čunavanju plač in poznavanjem socijalnih
zakonov. Potreben je samostojen delavec.

Kalkulatorja

s potrebnim tehničnim znanjem, za izračuna-
vanje tovarniških cen.

Ponudbe pod »Risar«, »Administrater« oziroma
»Kalkulator«.

ZAHVALA

Za številne ustne in pismene izraze iskrenega soču-
stvanja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega
dragega in ljubljenega soproga, očeta, brata, strica

Valentina Erbeznika

trgovca in gostilničarja v Vnanjih Goricah,

se vsem najiskreneje zahvaljujemo. Najiskrenejša hvala
vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev in vsem,
ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala čast. duhovščini, zdravniku gosp.
dr. Pucu, gasilskim četam, sokolskim društvom in
gg. govornikom za ganijive poslovilne besede.

Sv. maša zadušnica bo brana v ponedeljek 20. t. m.
ob 7. uri pri sv. Duhu.

ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

Vsem, ki so našo predobro mamo, staro mamo, sestro, teto
in taščo, gospo

Jerico Cirman

roj. Peternel

spremlili k večnemu počitku, darovali ji lepo cvetje in nam
izrekli tolažilne besede, iskrena hvala.

ŠT. VID nad LJUBLJANO, dne 19. januarja 1941.

Zalujoe rodbine:

CIRMAN, dr. CIRMAN, ERJAVEC, ŠIRCELJ,
KREMŽAR, MEJAK, PETERNEL

†

Po daljšem trpljenju nam je umrl naš preljubi so-
prog, oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

Fran Saks

elektrotehnik

danes 16. januarja ob 10.30 uri zvečer, previden s sveto-
tajstvi, v 75. letu svoje starosti.

Pogreb preljubega pokojnika bo v soboto 18. t. m.
ob 3.45 uri popoldne na pokopališču na Pobrežju.
Sv. maša se bo brala v frančiškanski baziliki.

V MARIBORU, dne 16. januarja 1941.

TILKA SAKS — soproga; TILICA in MIRKO
— otroka, ter ostalo sorodstvo